

EKOIQ

KASIM 2014 SAYI:45

YEŞİL İŞ / YEŞİL YAŞAM

“Sonbahar Günü
Bir Anlat Haiku’yu
Duymayanlara”

Kağıt Kullanımınızı
Yönetiyor musunuz?

Enerji Ekonomisi
Antalya’da Konuşulacak

Pierre-Yves Cousteau:
“Su ve Hava Sınır Tanımaz”

Yaşayan Gezegen Raporu:
“40 Yılda Doğal Yaşamın
Yarısını Yok Ettik”

Tersine Dönmüş Dünya Ekonomisi Dışsallıkları İçselleştirebilmek

www.ekoIQ.com

CLIMATE
VOLUNTEERS
İKLİM GÖNÜLLÜLERİ
Karbon Nötr Yayın

9 TL (KDV DAHİL)

18 KASIM 2014
HACI ÖMER SABANCI
KONFERANS SALONU,
SABANCI CENTER

B2B Pazarlama'nın bugününü ve geleceğini konuşuyoruz.

B2B'de sosyal medya, dijital pazarlama, fütürizm, yeni trendler ve örnek uygulamalar, seçkin konuşmacıların katılımıyla bu yıl ikincisini düzenleyeceğimiz B2B Pazarlama Zirvesi'nde sizi bekliyor.

Ahmet Erdem
Shell Türkiye Ülke Başkanı

Bora Tuncer
Schneider Electric
Genel Müdürü

Ergun Hepvar
Olmüksan International Paper
Genel Müdürü

Hakan Gürdal
Sabancı Holding
Çimento Grup Başkanı

Mehmet Hacıkamiloğlu
Akçansa Genel Müdürü

M. Serdar Kuzuloğlu
Teknoloji ve Trend Editörü

Temel Aksoy
Marka Danışmanı

Ufuk Tarhan
Fütürist / M-GEN
Dijital Ajans Başkanı

Program

09:00 - 09:30

Kayıt

09:30 - 10:00

Açılış

Temel Aksoy (Marka Danışmanı)
Mehmet Hacıkamiloğlu (Akçansa Genel Müdürü)

10:00 - 10:30

Serdar Kuzuloğlu

"Yeni Dünya, Yeni Tüketici, Yeni Şirket"

10:30 - 11:00

Ufuk Tarhan

"Fütürist Bakışla Hiper Trendler",
"Gelecek Peşimizde!", "T-İnsan"

11:00 - 11:30

Kahve Molası

11:30 - 12:45

Panel: "B2B'de Örnek Uygulamalar"

Temel Aksoy (Moderasyon)

Ahmet Erdem (Shell Türkiye Ülke Başkanı)

Bora Tuncer (Schneider Electric Genel Müdürü)

Ergun Hepvar (Olmüksan International Paper Genel Müdürü)

Hakan Gürdal (Sabancı Holding Çimento Grup Başkanı)

12:45 - 13:00

Kapanış

13:00 - 14:30

Öğle Yemeği

Etkinliğimiz ücretsiz olup katılım kontenjanla sınırlıdır. Kayıt için www.b2bpazarlamazirvesi.com adresindeki formu doldurmanızı önemle rica ederiz.

facebook.com/akcansa

linkedin.com/company/akcansa

b2bpazarlama@akcansa.com.tr

Barış Doğru
baris@ekoIQ.com

Peloton: Kuşlar da Böyle Yapıyor

Kaçsan kaçamazsın, bıraksan bırakamazsın... İnsanoğlu ve kızının birlikte, uyumlu bir etkinlik gerçekleştirmesinin en güzel görsel simgelerinden biridir. Ama sadece insanların mı? Kuşlar da, koca denizleri aşan, çölleri geçen binlerce kilometrelik uzun göç yolculuklarında aynı düzendedir. Kimse bulmamıştır büyük ihtimalle, aynı altın oran gibi, ağaçların köklerinin gövdelerine olan oranları gibi, kendiliğinden, topluluğun ortak akıl ve deneyiminden çıkıp gelmiş, vücut bulmuştur o...

“Peloton”dan bahsediyoruz. İnsanlığın en yaratıcı, işlevsel ve güzel araçlarından biri olan bisiklet yarışmalarına, az sayıdaki spor kanallarından birinde şöyle bir göz ucuyla bile bakmışsanız, onu görmüşsünüzdür. Dağ koyaklarından, kasabaların dar sokaklarından yılan gibi akan yüzlerce yarışçının ortalarında muhteşem ahenkle bir grup akar durur. Fransa, Çin veya Amerika; coğrafya, eğitim, iklim ne olursa olsun, yarışlarda gözlerim onu arayıyor artık kendiliğinden. Ve “Peloton”un ortalarında bir yerde, ateşli bir sabırla bir an gelip

gruptan ok gibi fırlayacak ve finışı önde göğüsleyecek olanı bulmaya çalışıyorum.

***

Fransızca kökenli bir terim olan “Peloton” aslında müthiş bir enerji verimliliği uygulaması. Yapılan araştırmalar, iyi organize olmuş bir Peloton’un orta bölgesinde olanların **%40 gibi bir enerji tasarrufu** yapabildiklerini ortaya koymuş. Genellikle takımlar halinde yarışan bisiklet ekiplerinin, finışı göğüslemeye aday en iyi sporcularını ortalarında bir yerde saklamaya, diri tutmaya çalıştıklarını biliyoruz. O sporcunun en son bitirici atağa dirençli ve güçlü girmesi için, sürekli yer değiştirerek topluluk olmanın gereklerini yerine getirmeye çalışan ekip üyeleri, insanın içini titretebiliyor gerçekten de. Ve finışı göğüsleyen de iyi biliyor ki, o son zafer, tüm grubun fiziksel ve zihni güçlerinin ortak bir ürünü...

***

Ama Peloton sadece bir sığınak değil, kimi zaman atılım yapmanın önüne geçen bir sınırlama da olabiliyor. Değişik gruplar kendi “en iyilerini” korumaya çalışırken, bir

yandan başka takımlardan atak yapmaya hazırlananların önlerini kesiyorlar. Yani hem bir korunak hem de bir cendere söz konusu. Ve zamanı geldiğinde uçamayanlar, ana rahminin koruyucu ortamından çıkıp dış dünyanın zorluklarına göğüs germeye cesaret edemeyenler, ailenin koruyucu ortamından kaçıp uçamayanlar, mahalle baskısının, kurumsal geleneklerin dışına çıkmaya korkanlar gelişimlerini tam olarak tamamlayamamış oluyorlar...

***

İşi sürdürülebilirlik yolculuğuna getirmenin sırası geldi galiba... Bugün çok sayıda insan ve kurumun muhtelif çalışmalarla ileriye götürmeye çalıştığı sürdürülebilirlik yolculuğu, bu alanda ortak çalışma yürütenlerin sırtlarında. Ve burada da bir Peloton oluşması kaçınılmaz. Arkada kalanlara bir izlek ve yol haritası oluşturmak, azim ve sabır yaratan, içinde bulunanları işbirlikleriyle koruyup kollayan ama bir yandan da belki daha ileriye gitmesini engelleyen, doğal sınırlar oluşturan Peloton’dan kimlerin, ne zaman, hangi şartlar altında kopacağı, yaptıkları ataklarla grubu daha ileriye götürebilecekleri, sürdürülebilirlik serüveninin de geleceğini belirleyecek. Herkesin birbirine baktığı, kimin atak yapmaya hazırlandığını gözlediği bu önemli momentumu değiştirecekler, yarışın ilk etabını önde bitirecekler. Ama belki de en iyisi ve gezegen için en yararlısı, öne geçenin belirli bir zaman döngüsüyle yer değiştirmesi; her bir kurum ve bireyin nefesini bu şekilde çok daha idareli kullanması; azim ve kararlılığıyla Peloton’u son ana kadar bütün olarak tutmaya çalışması... Uzun göçlerinde kuşlar böyle yapıyor...

EKOLOGOS Sürdürülebilirlik Yönetim ve İletişim Hizmetleri Ltd. Şti. adına sahibi
Barış Doğru

Genel Yayın Yönetmeni (Sorumlu)
Barış Doğru baris@ekoIQ.com

Yayın Koordinatörü
Füsun Akay fusun@ekoIQ.com

Art Direktör
Özlem Sarar D. ozlem@ekoIQ.com

Editör
Balkan Talu

Dış Haberler Editörü
Zeynep Heyzen Ateş

Sürdürülebilirlik Projeleri Koordinatörü
Gökçe Vahapoğlu Şahin vahapoglu@fas.harvard.edu

Fotoğraf Editörü
Özgür Güvenç

Redaksiyon
Şöhret Baltaş

Katkıda Bulunanlar
Emrah Kurum, Özgür Öztürk, Sibel Bülay, Serra Titz, Caner Demir, Hulusi Barlas, Mert Güller, Filiz İnceoğlu, Ürün Eşen

Abonelik dergi@ekoIQ.com
Tel: (90) 216 349 40 97-98 Faks: (90) 216 348 34 77

Yayın ve Yönetim Adresi:
EKOLOGOS Sürdürülebilirlik Yönetim ve İletişim Hizmetleri Ltd. Şti.
Caferağa Mahallesi, Sakız Sokak, Berkel Apt. No: 6/9
Kadıköy, İstanbul
Tel: (90) 216 349 40 97-98 Faks: (90) 216 348 34 77

Basım Yeri: Tor Ofset San. Tic. Ltd. Şti.
Hadımköy Yolu Akçaburgaz Mah. 4. Bölge 9. Cad. 116. Sokak
No: 2 Esenyurt - İSTANBUL Tel: (90) 212 - 886 34 74 pbx

Ayda bir yayınlanır. Yaygın Süreli Yayın ISSN 1309-441-6

Danışma Kurulu

Aynur Acar, Marmara Belediyeler Birliği Çevre Yönetim Merkezi Direktörü
Prof. Dr. Melsa Ararat, CDP Türkiye Direktörü
Prof. Dr. Nuri Azbar, Ege Üniversitesi, Çevre Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü

Dr. Erhan Baş, Bilim İlaç A.Ş. Genel Müdürü

Dr. Barış Gencer Başkan, Yeditepe Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümü

Sibel Bülay, ulaşım uzmanı, EMBARQ Yönetim Kurulu üyesi

Konca Çalkıvık, İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği Genel Sekreteri

F. Fatma Çelenk, Soyak Holding Kurumsal İletişim Koordinatörü

Prof. Dr. Nüzhet Dalfes, İTÜ Avrasya Yer Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Ebru Şenel Erim, Unilever Türkiye Kurumsal İletişim Müdürü

Aykan Gülten, Coca-Cola Kurumsal İlişkiler Müdürü

Ebru İlhan, Eczacıbaşı Kurumsal İletişim ve Sürdürülebilir Kalkınma Uzmanı

Prof. Dr. Selahattin İncecik, İTÜ Uçak ve Uzay Bilimleri Fakültesi,

Meteoroloji Mühendisliği Bölümü

Bahar Keskin, CSR Consulting Turkey, Yönetici Ortak

Cihan Koral Malak, İMSAD Sürdürülebilirlik Komitesi

Prof. Dr. M. Pinar Mengüç, Özyeğin Üniversitesi, Enerji, Çevre ve Ekonomi Merkezi Direktörü

Dr. Uygur Özesmi, change.org Türkiye Direktörü

Aysun Sayın, Boyner Holding Kurumsal Sosyal Sorumluluk ve Sürdürülebilirlik Müdürü

Rifat Ünal Sayman, REC, Bölgesel Çevre Merkezi Türkiye Direktörü

Neylan Süer, Bosch Ev Aletleri Pazarlama Müdürü

Ergem Şenyuva, Climate Project Türkiye Temsilcisi, Yeşilist.com kurucusu

Cavit Vardarlılar, MESS Entegre Geri Kazanım ve Enerji, Çevre Projesi Genel Müdürü

İÇİNDEKİLER

18 “Güzel Şeyler Uğruna” Günü Kutlu Olsun!

İklim değişikliği uzak coğrafyalarda değil, hepimizin ayakucunda başlıyor. Fabian Society'nin benzer bir fikri dillendiren son raporundan, Guardian'da yayımlanan bir yazı sayesinde haberdar olunca, okurlarımızla paylaşmak istedik.

22 Çanlar Hepimiz İçin Çalıyor

Avrupa Komisyonu bünyesindeki “Çevre Politikası için Bilim” (Science for Environment Policy) adlı kurumun yayınladığı beş önemli makale, çanların hepimiz için çaldığını ortaya koyuyor.

30“Sürdürülebilir Bir Gelecek İçin Kimya Yaratıyoruz”

BASF Türkiye, Ortadoğu ve Kuzey Afrika Bölge Başkanı ve BASF Türk CEO'su Volker Hammes, ülkemizde odaklandıkları sektörleri açıkladı: Sivil havacılık, demiryolu taşımacılığı, tıbbi teçhizat üretimi, elektrikli araç ve araç pili, kimya, rafineri ve madencilik.

32 “Su ve Hava Sınır Tanımaz”

Avrupa Parlamentosu'nun 30 Eylül'de Brüksel'de düzenlediği Doğaya Dayanan Çözümler Konferansı'nı izleyenler arasında EKOIQ'nun Dış Haberler Editörü Zeynep Heyzen Ateş de vardı. IUCN İyi Niyet Elçilerinden Pierre-Yves Cousteau'nun da katıldığı toplantıdan izlenimlerini bizimle paylaştı.

35 Yaşayan Gezegen Raporu: “40 Yılda Doğal Yaşamın Yarisini Yok Ettik”

Artık durun! WWF'in Eylül ayında yayınladığı “Yaşayan Gezegen Raporu 2014” bunu çok net verilerle ortaya koyuyor. Guardian'da yayımlanan Damian Carrington'ın yazısını, Filiz İnceoğlu'nun çevirisiyle paylaşıyoruz.

42 DOSYA: Dışsallıkları İçselleştirebilmek

Her şeyi ters yüz etmenin, tepetaklak duran dünyayı tekrar ayaklarının üzerine dikeltmenin tam zamanı ve bu işe tersliğin temel kaynaklarından, ekonomiye bakışımızdan başlamak gerekiyor gibi. Negatif dışsallıkların bugüne kadar hiç hesaplamayan mikro ve makro ekonomiler, doğanın ve insan topluluklarının sermayesini çalışıyorlar. Ama bu sürgit böyle devam edemez...

56 Çevreye Daha Duyarlı: Yeni Nesil Camyünü

Yalıtım sektörünün vazgeçilmez malzemelerinden camyünü, İzocam'ın kullandığı son teknolojiyle içeriğinden ambalajına kadar daha enerji verimli ve çevreye duyarlı hale getirildi.

58 Polonyalı Tasarımcılar Doğayı Konuşturuyor

Kimi ağaçları konuşturarak bir çocuğun eline tahtadan oyuncak tutuşturuyor, kimi arılar için ahşap bir yuva kuruyor, kimi de atıkları değerlendirerek fonksiyonel ürünleri hayata geçiriyor. Polonyalı sanatçılardan sıradışı ve ilham verici tasarımlar...

64 Enerji Ekonomisi, Mayıs'ta Antalya'da Konuşulacak

Enerji Ekonomisi Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Oğuz Can, 25-27 Mayıs 2015'te Antalya'da gerçekleşecek 38. IAEE Uluslararası Enerji Ekonomisi Konferansı'nın temasını açıkladı: "Ekonomik, Çevreci, Teknolojik ve Güvenilir Enerji Mücadelesi"

68 Organik Köprüler İstanbul'da Kuruldu

13-15 Ekim tarihlerinde İstanbul Kongre Merkezi'nde düzenlenen 18. IFOAM Dünya Organik Kongresi'nde, üretici ile tüketici arasındaki bağların güçlendirilmesi gerektiği vurgulandı.

70 Kağıt Kullanımınızı Yönetiyor musunuz?

On binlerce şirkete "Yönetilebilir Baskı Hizmetleri"ni sunan Xerox'un Türkiye Genel Müdürü Burak Özer'e hem firmalara sundukları hizmetleri sorduk, hem de kağıt tasarrufunun püf noktalarını...

74 "Yılın Yeşil Beyinleri" Belli Oldu

ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampusu'nun bu yıl üçüncüsünü gerçekleştirdiği "Yılın Yeşil Beyinleri" yarışmasında birinci olan "Sivrisineğe Karşı Güneş" projesine Bill Gates'den yorum geldi: "Basit ama zekice."

84 "Sonbahar Günü Bir Anlat Haiku'yu Duymayanlara"

Çamtepe Ekolojik Yaşam Merkezi'nde bir haiku inzivasına katılan yazarımız Işıl Kayağül; doğadan, insandan ve mevsimlerden ilham alınarak tasarlanan Japon şiir türü haiku deneyimlerini kaleme aldı.

92 Kuyucaklı Ziya'nın İzinde Lavanta Hasadı

Emekli olduktan sonra Isparta Keçiborlu'ya bağlı Kuyucak'a yerleşip lavanta yetiştiriciliğinin öncülüğünü yapan Ziya Doğan'ın izini takip eden EKOIQ dostlarımızdan Tümay Tuncer, duyulara ve ötesine hitap eden lavanta hasadına katıldı.

HER SAYIDA

4 Haberler "Barış İçin İş Dünyası" Toplandı; Mavi LED'e Nobel Fizik Ödülü; Doğa Derneği'nden İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne Uyarı; Sano'nun "İklim Adaleti" Yürüyüşü Tamamlanmak Üzere; Goodyear, Pirinç Çeltiğinden Lastik Üretecek; Enerji ve Isı Tasarrufu Derneği Kuruldu

28 Son Buzul Erimedenden Levent Kurnaz: Lima'ya Doğru Giderken...

40 Sosyal Medyadan Özgür Öztürk: İklim Değişikliğinden Etkilenmeyen Şehirler Yaratmak; Güvenli Bisiklet Yolları Oluşturulmalı; Okyanuslardaki Asitleşmenin Korkunç Maliyeti

62 Veriler Gökçe Vahapoğlu Şahin: Britanya, Karbon Salımını %60 Oranında Düşürürse; Atmosferdeki Seragazı Oranında Yine bir Rekor

66 Akademi'den Yeşil İş'te Bu Yıl Öne Çıkanlar

78 Sürdürülebilir Markalar Semra Sevinç: Sürdürülebilir İş Modelleri İlk Kez Ödüllendirildi

80 Yaşanabilir Kentler Sibel Bülay: İBB'nin 10 Yıldaki Rekorları

82 Sinerjik Bertaraf Eden Enerji: Biyogaz

88 Change.org'dan Bozcaada Beton Ada Olmasın; Niğde Hayvan Barınağı'ndaki Vaşsete Şimdi Dur De; Büyük Evcil Köpekler İçin de Metro

98 Yeşil Günlük Cihan Koral Malak: Armağan Ekonomisinin 5N1K'sı; Çinekop ve Sarıkanat Yemeyin ki Lüfer Yiyelim! İklim Liderleri İstanbul'da Toplandı

102 Gözümüzden Kaçmayanlar Gözde İvgin: Nasreddin Hoca'nın maya çaldığı Akşehir Gölü kurudu; İstanbul Fatih'te afet toplanma alanı imara açıldı; yoğun saatler dışında İstanbul'da bisikletle otobüse binmek serbest

104 Kitap Üçüncü Tabak: Gıdanın Geleceği Üzerine Saha Notları; Vaşşi Hukuk: Bir Yeryüzü Adaleti Manifestosu; Nükleer Enerji Çözüm Değil

SIEMENS

100 Üzerinden
93 Puanla Birinci Oldu

Siemens AG, Dow Jones Sürdürülebilirlik Endeksi (DJSI) 2014 yılı değerlendirmeleri sonucunda, yedi ayrı sektörde faaliyet gösteren 350 endüstriyel şirket arasından sürdürülebilirlik konusunda 100 üzerinden 93 puan alarak birinci oldu. Siemens, aynı zamanda 46 şirketin bulunduğu uluslararası holdingler kategorisinde de birinci sırada yer aldı. Sürdürülebilirlikten Sorumlu Siemens AG Yönetim Kurulu Üyesi **Roland Busch**, "Siemens'in uzun dönemli başarısı için sürdürülebilirliğin çok önemli olduğunu düşünüyoruz. İşte bu nedenle, bu sene tekrar elde ettiğimiz başarı bizi çok gururlandırmasının yanı sıra sürdürülebilirliğe verdiğimiz önemin de altını çizmiş oldu" dedi.

"Fıstığımız Bol Oldu"

Nestlé Damak ile TEMA Vakfı'nın 2011'de başlattığı, Antepfıstığı üretiminde kalite ve verimliliği artırmayı amaçlayan "Fıstığımız Bol Olsun" projesinin birinci etabının sonuçları açıklandı. Üç yıl süren proje ile ağaç başına verimlilikte %49, çıtılma oranında da %24'lük artış gerçekleşti. Projenin beş yıllık ikinci etabında ise daha fazla sayıda çiftçiye ulaşmayı hedeflediklerini belirten **Nestlé Türkiye Çikolata ve Şekerleme Grubu Genel Müdürü Oben Akyol**, "Türkiye, Antepfıstığı üretiminde İran ve ABD'nin ardından üçüncü sırada, ancak ülkemizin daha da büyük bir potansiyeli var. 'Fıstığımız Bol Olsun' projemiz birinci etabına ait sonuçları da bizler için büyük bir motivasyon kaynağı oldu. Önümüzdeki beş yılda yapacağımız çalışmaların da bölgeye ışık tutmasını temenni ediyoruz" dedi.

"Camkurtaranlar" Yarıştı

Anadolu Cam'in, geridönüşüm konusunda farkındalığı artırmak amacıyla ÇEVKO Vakfı ve belediyeler işbirliğiyle başlattığı "**Cam Yeniden Cam**" projesi etkinlikleri tüm hızıyla sürüyor. Bu kapsamdaki son etkinliklerden biri, Marmaris'in ardından İstanbul'da düzenlenen "**Camkurtaran**" yarışmasıydı. Kanyon AVM'de kurulan 130 metre karelik yarış parkurunda gerçekleşen etkinlikte çocuklar, gençler ve yetişkinlerden oluşan iki takım, elektrikli araçlarla yol alırken, cam şişeyi temsil eden

Doğa Derneği'nden
İzmir Büyükşehir
Belediyesi'ne Uyarı

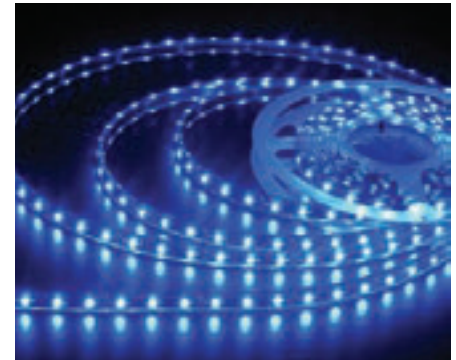
İzmir Büyükşehir Belediyesi, **İzmir Kuş Cenneti** olarak da bilinen **Gediz Deltası'ndaki Homa Dalyanı**'nda iş makineleriyle bir kanal açma projesi başlattı. Kanalları derinleştirerek balık üretimini artırmayı hedefleyen projeye Doğa Derneği'nden uyarı geldi. Proje devam ettiği takdirde Homa Dalyanı'nda üreyen kuş türlerinin yuvalarının yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalacağını belirten Doğa Derneği Genel Müdürü Engin Yılmaz, şu açıklamayı yaptı: "Projenin kuşlar üzerindeki etkileri neredeyse hiç araştırılmamış. Şayet proje gerçekleşirse Gediz Deltası'ndaki kuş türlerinin yarıdan fazlasının nesli tehlike altına girecek. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin bu girişiminin iyi niyetli olduğuna inanıyor ve yanlış bilgilendirme nedeniyle ortaya çıktığını düşünüyoruz. Umarız bu proje İzmir'in kuşları için bir felakete dönüşmeden durdurulur."

maketleri kumbaranın içine atmak için yarıştı. Yarışmada hem kazananlara hem de katılımcılara "Hayata Cam Kat" tişörtü hediye edildi ve geridönüşümle ilgili broşürler verildi.

Mavi LED'e
Nobel Fizik Ödülü!

Geçtiğimiz Ekim ayında açıklanan Nobel Ödülleri'nde heyecan verici bir gelişme yaşandı. 2014 yılının Nobel Fizik Ödülü, enerji tasarrufunda devrim yaratan mavi LED'lerin mucitlerine verildi. 1990'ların başında **Isamu Akasaki**, **Hiroşi Amano** ve **Şuji Nakamura** adlı üç Japon profesör tarafından icat edilen mavi LED'ler, aydınlatmada enerji tasarrufu açısından çığır açtı. İsveç Kraliyet Bilim Akademisi, konuyla ilgili yaptığı açıklamada buluşun 20 yaşında olduğunu ancak günümüzde tamamen yeni bir madde olan ve herkesin istifade ettiği beyaz ışığın bulunmasına katkıda bulunduğunu vurguladı. Nobel Komitesi ise ödülü kazanan bilim insanları için "herkesin başarısız olduğu bir şeyi başardılar" ifadelerine yer verdi. Proje için layık görülen ödül miktarı ise 1 milyon dolar...

Yaratıcılıkla verimliliği buluşturan kimya yaratıyoruz.

İnsanların çeşitli amaçları olan bazen doğayla karşı karşıya getirir. Bunun üstesinden birlikte gelebiliriz. Dünyamız ve insanlar için faydalı olacak çözümler üretiyoruz. Daha fazla insanın gelişen dünyadan yararlanması için BASF'de biz kimya yaratıyoruz.

Vizyonumuz hakkında detaylı bilgi için wecreatechemistry.com adresini ziyaret edin.

 BASF
The Chemical Company

“Yeşil Ekonomi Ödülü”

Aras Kargo'nun

Gazeteci Celal Toprak'ın artıbir TV'de yayınlanan “Yeşil Ekonomi” programı kapsamında verilen “Yeşil Ekonomi Ödülleri”nin üçüncüsü sahiplerini buldu. 30 kişiden oluşan jüri tarafından belirlenen ödülleri alan şirketlerden biri de filosundaki elektrikli araç sayısını 39'a çıkaran Aras Kargo oldu. Törende konuşma yapan **Aras Kargo Yönetim Kurulu Başkanı Evrim Aras**, “Çevreye verdiğimiz zararı minimize etmek için uzun yıllardır çalışmalar yürütüyoruz. Elektrikli araç filomuz için 5 milyon TL'lik yatırım yaptık. Bu dönüşümle doğaya yaklaşık 18 bin yeni ağaç dikilmiş kadar fayda sağlayacağız” dedi.

Kağıt Arşivler Tarihte Kalıyor

Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) hizmetleri sağlayıcısı TÜRKKEP; Türkiye'de bir ilke imza atarak **E-Saklama Hizmetleri** vermeye başladı. E-Fatura, E-Defter, KEP iletileri ve her türlü E-Belge'nin elektronik ortamda saklanabilmesini sağlayan bu hizmet ile resmi, ticari ve hukuki belgelerin kağıt arşiv şeklinde saklanmasına gerek kalmayacak. Böylece yüz binlerce ağacın kesilmesinin de önüne geçilecek. Bu uygulamayla kağıt arşivlerin tarihte kalacağını belirten TÜRKKEP Genel Müdürü Yüksel Samast, “E-Saklama hizmetini kurumsal ve bireysel müşterilerimize İstanbul ve Ankara'da bulunan iki ayrı veri merkezimizdeki yedekli ve güvenli sistemlerimizde 5 yıl, 10 yıl veya üzerinde istenen sürelerde sağlıyoruz” bilgisini verdi.

Goodyear, Pirinç Çeltiğinden Lastik Üretecek

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün verilerine göre, her yıl dünya genelinde 700 milyon tondan fazla pirinç hasat ediliyor ve bu süreçte ortaya çıkan pirinç çeltiğinin ortadan kaldırılması çevre açısından oldukça zorlu bir durum yaratıyor. Buradan hareketle yola çıkan Goodyear, pirinç çeltiği kullanarak çevreye zararı olmayan ve yakıt tasarrufu sağlayan lastikler üretmek için kolları sıvadı. Son iki yıl içinde pirinç çeltiğini Akron'daki İnovasyon Merkezi'nde test eden Goodyear, pirinç çeltiğinin lastik performansına olan etkisinin, kullanılan diğer geleneksel kaynaklarla

eşit olduğunu fark etti. Bu yenilikle ilgili görüşlerini paylaşan **Goodyear Teknoloji Bölümü Başkan Vekili Joseph Zekoski**, “Goodyear, pirinç çeltiğinin kabuğunu kullanarak lastik üretmesinin yanı sıra arazilere doldurulan pirinç çeltiği atıklarının miktarını düşürmeye de yardımcı olacak. Lastiklerimiz için yakıt verimliliğini artırmak için Hava Basıncı Koruma Teknolojisi (AMT-Air Maintenance Technology) gibi yeni yöntemler geliştirmeye ve lastiğin üretiminde kullanılan petrol bazlı malzemeler yerine, soya yağı gibi yenilenebilir kaynaklar keşfetmeye devam edeceğiz” dedi.

Sano'nun “İklim Adaleti” Yürüyüşü Tamamlanmak Üzere

Filipinli diplomat ve çevre aktivisti **Naderev Yeb Sano**, Filipinler'in başkenti Manila'dan 2013 yılında Haiyan Tayfunu'nun yaşandığı Tacloban'a kadar 40 gün sürecek “İklim Adaleti” yürüyüşünü tamamlamak üzere... Yürüyüşe Uluslararası Şiddetsizlik Günü olan 2 Ekim'de başlayan Sano, Haiyan felaketinin birinci yıldönümü olan 7 Kasım'da Tacloban'a varmayı hedefliyor. Eski bir sualtı sporcusu ve triatlet olan Sano, kendisine eşlik eden aktivistlerle birlikte her sabah 5'te başlayarak günde ortalama 7 saat yürüyor. İklim değişikliği konusunda farkındalık yaratmayı hedefleyen Sano ve diğer yürüyüşçüler, bu amaçla geçtikleri köylerde iklim değişikliğinin

etkilerine karşı korunmayı anlatan broşür ve dokümanlar dağıtıyor. Geçen yıl Varşova'da yapılan Birleşmiş Milletler İklim Zirvesi'nin açılış oturumunda zirveden 4 gün önce yaşanan Haiyan Tayfunu üzerine Filipinler delegasyonu başkanı olarak yaptığı dramatik konuşmayla tanınan Sano, zirve boyunca 2 hafta süren bir açlık grevi eylemi yapmıştı. Sano, geçtiğimiz aylarda da Greenpeace'in Arktik Deklarasyonu kampanyası kapsamında Kuzey Kutbu'na gitmişti.

Etkin, esnek ve güvenli. Akıllı şebekeye hoş geldiniz.

Güvenli

Otomasyon uygulamaları ile şebeke güvenliğini artırın ve en gelişmiş düzenlemelere uyum sağlayın.

Etkin

Şebekenizin yük yönetimini optimize edin ve verimliliğini artırın.

Esnek

Daha fazla yeşil enerjiyi entegre edin ve eskiyen şebekenizi en ekonomik şekilde yenileyin.

Schneider Electric ile güvenilir ve esnek akıllı şebeke çözümleri

Arz ve talep eşitliğini dengelemek

Artan enerji talebi, sıkılaştıran yasal düzenlemeler ve artan performans baskısı ile birlikte dağıtım şirketlerinin misyonları aynı kalmaktadır. Son kullanıcılarına güvenilir, kaliteli elektrikli mümkün olan en etkin ve en uygun maliyetle tedarik etmek.

Günümüzde, daha fazla yenilenebilir enerjiyi entegre etmek ve talep yönetimini sağlamak için, IT sistemlerini dağıtım şebekesine entegre etmemiz gerekiyor. Bu, imkansız gibi gözükse de Schneider Electric akıllı-şebeke çözümleriyle artık değil.

Şebekenizi kolay ve verimli bir şekilde yönetin

Schneider Electric™, elektrik dağıtım şirketi müşterilerimize, servis sürekliliğini artırma, toplam sahip olma maliyetini düşürme ve şebekelerini daha kolay, daha akıllı ve güvenli bir şekilde yönetme imkanı veren standart, tip testli yapılmış çözümler sunan akıllı-şebeke çözümlerini sunmaktadır.

Dağıtım şirketleri, geniş endüstri deneyimimizden faydalanarak daha kararlı bir şebekeye sahip olabilir, müşteri memnuniyeti sağlayabilir ve arz ve talebi gittikçe karmaşıklaşan bir şebekeyi rahatlıkla dengeleyebilir. Şebekenizi, günümüzün ve geleceğin zorluklarını aşabilmek için yenileyebilirsiniz.

"İster endişeleriniz işletmeye dönük olsun, isterse daha kapsamlı talep yönetimi programı uygulama gereksiniminiz olsun, Schneider Electric hedeflerinize ulaşmada size yardımcı olacak deneyim ve uzmanlığa sahiptir".

Scott Henneberry, Akıllı Şebeke Stratejisi Başkan Yardımcısı, Schneider Electric

Rüzgar çözümlerimiz hakkında daha fazla bilgi edinin!

ÜCRETSİZ Rüzgar Çözüm Kılavuzumuzu indirin.

www.SEreply.com adresini ziyaret edin. Kod **5T265p**.

Entegre dağıtım şebekesi çözümlerimiz

Şebeke yönetimi, akıllı otomasyon ve servis hizmetlerimiz ile aşağıda belirtilen ürünlere sahip elektrik dağıtım çözümlerimiz daha yüksek verimlilik ve güvenilirlik sağlamaktadır.

Schneider
Electric

Garanti'den Çiftçiye Eğitim Desteği

Garanti Bankası, Boğaziçi Üniversitesi Yaşamboyu Eğitim Merkezi (BÜYEM) ve Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) işbirliğiyle çiftçilere yönelik bir proje başlatıyor. "Tarım ve Kırsal Kalkınmada Çiftçi Ailelerinin Desteklenmesi" adlı projede, çiftçilik yapan aile işletmelerine, ihtiyaç duydukları 11 konuda **üçer saatlik eğitimler** verilecek. Yöre ve yetiştirilen ürüne göre farklılaşan eğitimlerle çiftçilerin kişisel gelişim, mesleki bilgiler, tarımın finansmanı konusunda kendilerini geliştirmesi sağlanacak. Valilik, Kaymakamlık, Ziraat Odaları gibi yerel kurumlarla işbirliği yapılan projenin sonunda, çiftçilere katılım ve başarı sertifikası verilecek.

Enerji ve Isı Tasarrufu Derneği Kuruldu

Türkiye'de enerji ve ısı tasarrufu alanında yeni bir sivil toplum örgütü daha kuruldu: Enerji ve Isı Tasarrufu Derneği (ETADER). Hizmet kapsamını "Türkiye'de enerji ve ısı tasarrufu bilincini artırmak ve bu amaçla kamu yararına etkinlik göstermek" olarak tarif eden ETADER'in ilk dönemsel başkanlığına İsta Enerji Hizmetleri'nin genel müdürlüğünü yürüten **Zafer Yavuztürk** seçildi. Genel sekreterliğini **Nurşen Eren**'in üstlendiği derneğin merkezinde yapılan ilk yönetim kurulu toplantısında yönetim kurulu üyeleri şu firmalardan oluştu: Alna Sayaç Sistemleri, Brunata Enerji Sistemleri, Daf Enerji, Danfoss Grup, Enersis Enerji Sistemleri, İsta Enerji Hizmetleri, Qundis Enerji, Techem Enerji Hizmetleri ve Termosar Isı Sistemleri. EKOIQ olarak ETADER'e çalışmalarında başarılar diliyoruz.

"Barış İçin İş Dünyası" Toplandı

İnsan hakları, çalışma standartları, çevre ve yolsuzlukla mücadele başlıklı dört ana alanda çalışmalar gerçekleştiren **UN Global Compact**'ın "Barış İçin İş Dünyası" platformunun ilk yıllık konferansı, 29-30 Eylül tarihlerinde İstanbul Ticaret Odası'nın ev sahipliğinde gerçekleştirildi. Uluslararası iş dünyası liderleri, "Barışın Ticari Getirileri" başlıklı panelde barışı desteklemeye yönelik kazanımlar üzerine görüşlerini paylaştılar. Sadece faaliyet bazlı, hukuki ve itibara dayalı riskleri yönetmek amacıyla değil, uzun soluklu başarı ve performans için atılması gereken adımlarla ilgili düşüncelerin ifade edilmesinin ardından katılımcılar, şirket içi projelerde atılabilecek adımlar konusunda da farklı bakış açıları edindiler. Barış İçin İş Dünyası destek bildirgesini Global Compact Türkiye'den

Akyürek Kardeşler Tarım Makinaları, Bilim İlaç, Boyner Grubu, Sun Tekstil, TÜRKONFED ve TUSİAD imzaladı. AKUT ise platformun Türkiye'den destekçisi olarak beyanda bulundu. Sene içinde girişimi imzalayan Alvimedica, Tayburn Kurumsal ve Mersin Ticaret ve Sanayi Odası ile Türkiye'den 9 imzacıya ulaşan B4P girişimi, Kolombiya'dan sonra en çok imzacıya sahip ulusal ağ oldu. Konferansta konuşan **Global Compact Türkiye Başkanı Dr. Yılmaz Argüden**, "Türkiye hem iç barışın hem de dünya barışının başkenti olmalı. Ekonomik gelişme ve barış birbirini besleyen iki olgudur. Ekonomik aktivite olmadan barış, barış olmadan da ekonomik gelişme olmaz. Bu nedenle iş dünyasının rolü kritik önemdedir. Türk iş dünyasının bu konudaki duyarlı ve öncü liderlerini örnek oluşturdıkları için kutluyorum" dedi.

"Çocuk, Kent ve Yerel Yönetimler"

Marmara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yerel Yönetimler Bölümü, Marmara Belediyeler Birliği işbirliğinde geçtiğimiz ay

İstanbul'da "Çocuk, Kent ve Yerel Yönetimler" konulu bir sempozyum düzenledi. Esenler Belediyesi'nin

sponsorluğunda gerçekleşen sempozyumda, çocukların kentsel yaşamda önlerine çıkan engelleri aşmak üzere çözüm önerileri ve proje örnekleri

paylaşıldı. Sempozyum süresince yerel yönetimlerin çocuklara yönelik yaptıkları çalışmalar da sergilendi.

Yeni Lipton Siyah İnci

İri çay yapraklı harmandan gelen yoğun lezzet.

İYİLİĞİ YUDUMLA

Rixos Eskişehir'e LEED Gold

Polimeks tarafından inşa edilen Rixos Eskişehir, Amerika Yeşil Bina Konseyi tarafından verilen LEED Gold Sertifikası'nı almaya hak kazandı. Mimar Gökhan Avcioğlu'nun tasarladığı otel, toplam 41 bin metrekarelik alan üzerinde toplamda 164 odası ile hizmet veriyor. Otel, geçtiğimiz yıl Green Good Design Award'ın sahibi olmuştu.

Hem Çevreyi Hem de Cebinizi Koruyun

Küresel iklim değişiklikleri ile mücadele kapsamında, bireysel olarak yapabileceğimiz başında enerji maliyetlerini düşürmenin geldiğini belirten XPS Isı Yalıtım Sanayicileri Derneği Başkanı Emrullah Eruslu, konutlarda kullanılan enerjinin en büyük bölümünün ısıtma ve soğutma harcamaları için kullanıldığına dikkat çekti. Doğalgaza yapılan %9'luk zamlarla da mücadele etmenin tek yolunun enerji tasarrufu olduğunu vurgulayan Eruslu, "Türkiye'de binaların %85'i yalıtımsız. Binalarda enerji kaybını ısı yalıtım uygulamalarıyla %50 azaltmak mümkün. Yalıtım levhasının kalınlığı arttıkça enerji verimliliği de o oranda artıyor. Mevcut mevzuata göre ilgili yönetmelikte yer alan TS 825 Binalarda Isı Yalıtım Kuralları Standardı'ndaki sınır değerleri, binanın enerji verimliliği için yeterli ısı yalıtım kalınlığı sağlayamıyor. Türkiye'deki ısı yalıtım mevzuatları mevcut hali ile AB ülkelerinin gerisinde" dedi.

Yerli Elektrikli Otobüs, Almanya'da Tanıtıldı

Raylı sistem ve ticari araç tasarımında önemli Ar-Ge yatırımları yapan yerli üretici **Bozankaya**, Almanya Hannover'de düzenlenen **IAA Ticari Araç Fuarı**'nda yeni elektrikli otobüsü **E-Bus**'ı dünyaya tanıttı. E-Bus'a önemli talepler olduğunu belirten Bozankaya Genel Müdürü Aytunç Günay, "Aracımız şarj olduğunda ortalama 260-320 km arasında yol yapıyor. Bozankaya olarak 200 km için garanti veriyoruz. E-Bus'ın akü sistemi, Almanya'da bulunan diğer bir Ar-Ge merkezimiz Bozankaya

GMBH tarafından çok özel bir sistemle geliştirildi. IAA'da büyük ilgi gören E-Bus'a özellikle Almanya'nın tüm yerel yönetimleri, Kuzey Avrupa ve İsviçre, İran ve Azerbaycan'dan ciddi talep olduğunu söyleyebiliriz" diye konuştu.

Yaşanabilir Şehirler Sempozyumu, 20 Kasım'da İzmir'de

EMBARQ Türkiye ve İzmir Kalkınma Ajansı, 20 Kasım'da İzmir'de "Yaşanabilir Şehirler Sempozyumu 2014"ü düzenliyor. İzmir'de yaşanabilir şehircilik yaklaşımlarını tartışmak üzere gerçekleştirilecek olan sempozyum; "Belediye Başkanları Oturumu", "Yenilikçi Kamusal Alanların Oluşturulması" ve "Sürdürülebilir Ulaşımı Teşvik Eden Politikaların Geliştirilmesi ve Katılımcılık" olmak üzere üç ana oturuma ev sahipliği yapacak. Kent içi ulaşımında yenilikçi çözümler, İsveç'in "Symbio City" oluşumu ve bisikletli ulaşım konularında yerli ve yabancı uzmanların deneyimlerini dinlemek isteyenler, Mimarlar Odası İzmir Şubesi- İZMİMOD'a davetli.

Bosch Çevre Çocuk Tiyatrosu 12 Şehri Gezecek

2008'den bu yana yaklaşık 90 bin çocuğa ulaşarak çevreye duyarlı nesiller yetiştirilmesine katkıda bulunan Bosch Çevre Çocuk Tiyatrosu, yeni sezonda perdelerini Iğdır'da açtı. Türk çocuk edebiyatının önemli yazarlarından **Yalvaç Ural**'ın kaleme aldığı "**La Fonten Orman Mahkemesinde**" adlı oyunu sahneleyecek olan tiyatro; Iğdır'dan sonra Kars, Ardahan, Erzurum, Bayburt, Gümüşhane, Erzincan, Sivas, Yozgat, Kırşehir ve Kırıkkale'yi gezecek ve kapanışı Ankara'da yapacak. Eylül 2014-Haziran 2015 sezonu boyunca toplamda 12 il gezecek tiyatro; 72 temsil ile on binlerce çocuk ve ailesine ulaşmış olacak.

YARINLAR İÇİN, BUGÜNDEN ÇALIŞIYORUZ!

Temiz enerji kaynaklarıyla elektrik üretirken çocuklarımıza daha yaşanılır bir dünya bırakmak ve ülkemizin aydınlık geleceği için de canla başla çalışıyoruz. 4 yılda 180 bine yakın çocuk ve gençle çok sayıda proje gerçekleştirdik. Atölye çalışmalarını ve hazırladığımız yayınlarla enerjinin tasarruflı kullanımını; doğal çevrenin, kültürel değerlerin nasıl korunacağını anlattık. Çünkü biliyoruz ki aydınlık yarınların ve sağlıklı bir geleceğin en büyük teminatı çocuklarımız...

Sürdürülebilir İş ve İş Lideri Ödülleri Sahiplerini Buldu

Sürdürülebilirlik Akademisi tarafından bu yıl ilk kez verilen "Sürdürülebilir İş Ödülleri" ve "Sürdürülebilir İş Lideri Ödülleri", İstanbul Raffles'da düzenlenen Yeşil İş 2014'te sahiplerini buldu. Jürinin finale kalan 27 iş modeli arasından yaptığı seçimde "Sosyal Etki" kategorisinde Coğrafi İşaretli Ürünler ile **Metro Market**; "İşbirliği" kategorisinde Sürdürülebilir Çay Tarımı ile **Vodafone Türkiye**, "Karbon Enerji Yönetimi"nde Atık Bertaraf ve Biyogaz Üretim Tesisi ile **Sütaş**, "Sürdürülebilirlik İletişimi"nde Sürdürülebilir Yaşam Planı ile **Unilever Türkiye**, "Su Yönetimi" kategorisinde ise Su Minimizasyonu ve Geri Kazanımı ile **Coca-Cola İçecek İzmir Fabrikası** ödül aldı. Yılın Sürdürülebilir İş Lideri Ödülü ise Borsa İstanbul Yönetim Kurulu Başkanı **Dr. İbrahim Turhan**'a verildi. Yine bu yıl ilk kez Schneider Electric tarafından verilen "Pozitif Katkı Ödülü" ise İstanbul Modern Sanat Müzesi Yönetim Kurulu Başkanı **Oya Eczacıbaşı**'na, Schneider Electric Genel Müdürü Bora Tuncer tarafından takdim edildi.

Bürotime'a GREENGUARD Gold Sertifikası

Ofis mobilyaları üreticisi Bürotime, **The Greenguard Environmental Institute** (Greenguard Çevre Enstitüsü) tarafından verilen GREENGUARD Gold sertifikasını almaya hak kazandı. İç ortamda insan sağlığını tehdit etmeyecek oranda kimyasal salımı yapan malzemelerin kullanımını amaçlayan GREENGUARD Gold'a sahip olmanın büyük ayrıcalık olduğunu söyleyen **Bürotime Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Mevlüt Tosun**, "Türkiye'de bu sertifikaya sahip ilk ofis mobilyaları üreticisi olmak, bizim için büyük gurur" dedi.

Artema, 14 Bin Armatürü Dönüştürecek

Türkiye'nin önde gelen armatür üreticilerinden **Artema**, Eylül ayında başlayıp Aralık sonunda bitecek "Eskisini Getir, Yenisini Götür" kampanyası kapsamında; kararan, akıtan, sızdıran, eskiyen armatürleri yeni Artema'larla değiştiriyor. Kampanyayla **15 ton pirinç tasarrufu** sağlamayı hedefleyen Artema, toplanacak armatürlerin %70'ini kendi fabrikalarında olmak üzer; pirinç, plastik, çinko gibi malzemelerin çoğunu dönüştürerek sisteme yeniden kazandıracak. Söz konusu 15 ton pirinç ile 14 bin armatür yeniden üretilebiliyor.

Media Markt, 21 Ton E-Atık Topladı

Adrese ürün teslimatı sırasında kullanılmayan eski ürünleri, talep doğrultusunda alarak geridönüşüme kazandıran Media Markt, "e-atık" adını verdiği bu projeye geçtiğimiz yıl 21 ton elektronik atık topladı. 2009'da başlatılan projeye her mağazalarına belli büyüklüklerde üniteler yerleştirdiklerini ifade eden **Media Markt CEO'su Bülent Gürçan**, "Müşterilerimiz tarafından ünitelere geridönüştürülmesi amacıyla bırakılan telefon, beyaz eşya, televizyon, DVD gibi ürünlerin tehlikeli kısımlarını aldırarak tekrar kullanılabilir hale getiriyoruz. 2013 yılında toplam 21 ton, 2014 Haziran ayından bu yana ise 2,5 ton atık toplandı" bilgisini verdi. Gürçan, e-atık getiren müşterilerine teşekkür sertifikası verdiklerini de belirtti.

Botobüs Yola Çıktı

"**Daha fazla yeşil alan**" fikriyle tasarlanan ve İstanbul'un çeşitli hatlarında yolcu taşıyacak olan "Botobüs" geçtiğimiz ay "87 Edirnekapı-Taksim" hattında hizmet vermeye başladı. Küresel ısınmaya dikkat çekmek için otobüslerin üzerinde yeşil alan oluşturulduğunu belirten **İETT Araç Bakım Onarım Daire Başkanlığı Çevre Mühendisi Fatmanur Yılmaz**, otobüslerin üzerindeki bitkilerin fotosentez yaptığını ve karbon salımını minimize ettiğini belirtti. Yılmaz, şu bilgileri paylaştı: "Bahçemiz 4 mevsim otobüsün üzerinde yaşayacak. Bahçemizde ağırlık yapılması istenmediği için toprak kullanılmadı, hafif malzeme olması açısından ağaç kabuklarından oluşan torf ve perlit malzemeleri kullanıldı. Botobüs'ün klimasında oluşan su da depolanıyor ve otomasyon sistemiyle depodan alınan suyla bahçe sulanıyor."

Institut Baun und Umwelt e.V.

VitrA

Dünyada seramik sağlık gereçleri için Çevresel Ürün Beyanı sahibi ilk marka

Institut Baun und Umwelt e.V.

Artema

Çevresel Ürün Beyanı sahibi Türkiye'nin ilk armatür üreticisi

Artema

Türkiye'de Su Etiketli Sertifikası sahibi olan ilk marka

VitrA

Türkiye'de mobilye alanında FSC sertifikalı ürünler üreten ilk marka

Institut Baun und Umwelt e.V.

VitrA

Türkiye'de banyo mobilyaları için Çevresel Ürün Beyanı çalışmalarına başlayan ilk marka

Institut Baun und Umwelt e.V.

VitrA

Türkiye'de Çevresel Ürün Beyanı sahibi ilk porcelen karo üreticisi

VitrA

Avrupa Birliği Eko-Etiket sahibi Türkiye'den ilk karo markası

Üstümüze vazife

Biz, yaşamın bir bütün olarak korunması, doğal kaynakların tamamen tüketilmeden, sürdürülebilirlik çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiğine inanıyoruz. Sürdürülebilirliği, işimizin ayrılmaz bir parçası ve asli görevimiz olarak görüyoruz.

VitrA ve Artema olarak, Blue Life anlayışımız doğrultusunda çevreye, topluma ve doğal kaynakların sürdürülebilirliğine duyarlı, çevre dostu ürünlerimizi, uluslararası sertifika ve etiketlerle tescilliyoruz. Tüketicilerimizin çevreci seçimler yapmasını kolaylaştırıyoruz.

Çünkü mavi gezegenimizin geleceği, üstümüze vazife.

IWE Istanbul Water Expo Eylül 2015'te

12-14 Mart 2015 tarihlerinde düzenlenmesi planlanan IWE İstanbul Su ve Atıksu Arıtma Teknolojileri Fuarı ve Konferansı; sektörün önde gelen kuruluşları, potansiyel katılımcılar ve destekleyen kurumlardan gelen talepler doğrultusunda ileri bir tarihe ertelendi. 3-5 Eylül 2015 tarihlerinde düzenlenmesi kararlaştırılan fuar; su kaynaklarının sürdürülebilir bir şekilde kullanılması, su tasarrufunun sağlanması, atık suların arıtımı ve geridönüşümü ile ilgili son teknolojileri ve gelişmeleri aynı platformda bir araya getirecek. Türkiye, Ortadoğu, BDT ülkeleri, Balkanlar, Kuzey Afrika ve Doğu Avrupa'daki önemli sektör temsilcilerini buluşturacak olan fuara erken katılım avantajlarının da Kasım 2014 sonuna kadar uzatıldığını da önemle belirtelim. Katılım taleplerinizi www.istanbulwaterexpo.com adresinden gerçekleştirebilirsiniz.

DKV'den İklim Kartı

Almanya'nın önde gelen lojistik şirketlerinden olan ve Türkiye'de yaklaşık 350 müşteriye hizmet sunan DKV Euro Service, karbon salınımını azaltmaya destek veren ilk çevreci yakıt kartı DKV Card Climate'i piyasaya sundu. Kullanıcılar, kartla aldıkları her litrede dünyanın dört bir yanındaki sertifikalı iklim koruma projelerine bir miktar destek veriyorlar. Kaynak ayrılan bu iklim koruma projeleri arasında Türkiye'deki rüzgar enerjisi projeleri de önemli bir yer tutuyor.

Betonlaşan Şehirler İçin Çözüm Çatıda

“Sistem Ondugreen” markasıyla 2003 yılında Türkiye'yi ilk kez yeşil çatı ile tanıştırdıklarını belirten Onduline Avrasya Sürdürülebilir Büyüme Koordinatörü Ayşe Miray Şen, betonlaşmanın yok edilemeyeceği şehirlerde yeşil çatıların bir alternatif olarak görülmesi gerektiğini vurguladı. Bu alanda uzmanlaşmış Alman ZinCo firması ile işbirliği içinde olduklarını belirten Şen, yeşil çatının avantajlarına şöyle değindi: “Yeşil

çatılar sistem seçimine göre çatıdan drene edilmesi gereken su miktarında %90'a kadar tasarruf sağlar. Böylece şehir şebekesine binen yükü azaltır. Ortamdaki toz partiküllerinin filtre edilmesine yardımcı olur. Yeşillikle kaplanan çatı 'yüksek ses emici' özelliğe sahiptir. Bitkilerin nefes alma özellikleri havadaki oksijen miktarının artmasına yol açar. Çatının ısı yalıtım kapasitesinde ise %50'ye varan artışlar elde edilir.”

“Uçakla İlaçlama, Kaş Yapayım Derken Göz Çıkarmaktır”

Zeytinde hasat sezonunun başlamasıyla birlikte gündeme gelen “Uçakla zeytin sineği ilaçlaması yapılıp mı, yapılmaması mı” tartışması bu yıl da alevlendi. Özellikle Kuzey Ege'de bazı belediyelerin uçakla ilaçlama yapması; çevre korumacılar ve organik üreticiler başta olmak üzere kamuoyunun tepkisini çekti. Zeytindostu Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Abidin Tatlı da uçakla ilaçlamanın “kaş yapayım derken göz çıkarmak” olduğunu vurguladı. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın 2012'de uçakla ilaçlamayı istisnalar dışında yasakladığını hatırlatan Tatlı, zararlı popülasyonunun yüksek

seyretmesiyle bu yıl ilaçlamaya yeniden izin çıktığını belirtti ve şöyle devam etti: “Biliyoruz ki zeytin sineği ile mücadelede toplu mücadele önemlidir. Zeytin sineğinin erkeklerinin kısırlaştırılması ve zeytin sineği ile mücadelede zehir içermeyen ve zeytin sineğini besin kokusu salgılayarak cezbeden ve öldüren tuzaklar geliştirilmiştir. Amonyum bileşiklerinden oluşan bu

madde sayesinde tuzaklar üç ay süreyle zeytin sineklerini kendisine çekiyor ve öldürüyor. Gelecek yıl öncesinde ya organik toplu uçakla ilaçlamaya geçilmesi ya da zeytin sineği kısırlaştırma projesinin devreye sokulması için mücadele başlatmamız gerekiyor.”

İşte yeni nesil camyünü, işte artıları...

Yeni nesil camyünü yanmazlığı ile yangın güvenliği sağlar.

Yeni nesil camyününün üretiminde daha az karbondioksit doğaya salınır.

Yeni nesil camyünü azami sıkıştırılabilirliği özelliği ile taşıma ve stoklama sırasında çok daha az yer tutar.

Yeni nesil camyünü yüksek verimli ısı yalıtımı sağlar.

Üstün ses yalıtımı performansı ile mükemmel bir konfor sunar.

Azaltılan tozuma özelliği sayesinde uygulama kolaylığı ve iç mekan hava kalitesi çok daha fazladır.

Üretiminde ağırlıklı olarak geri dönüşümlü hammaddeler kullanılır.

Yeni nesil camyünü artırılan mekanik direnci sayesinde her yüzeye mükemmel uyum sağlayabilir.

Yeni nesil camyünü üretim aşamalarından kullanım süreçlerine kadar her açıdan çevreye duyarlı bir üründür.

Yeni nesil camyünü yüksek oranda enerji tasarrufu sağlar.

Oyun Nasıl Bozuldu?

Shell ile yaptığı işbirliğiyle dünyanın birçok kentindeki Shell istasyonlarında oyuncaklarını satışa çıkaran LEGO, anlaşmayı yenilemeyeceğini duyurdu. Bu kararın ardında yatan en büyük neden de Greenpeace'in başlattığı kampanya. Birkaç ay önce, Shell'in Kuzey Kutbu'nda petrol sondajı planlarını protesto etmek amacıyla LEGO'ya Shell ile ortaklığını sonlandırmaya çağırda bulunduğu küresel bir imza kampanyası başlatan Greenpeace, bu sayede 1 milyonu aşkın kişinin desteğini aldı. Shell ile yapılan anlaşmanın yenilenmeyeceğini duyuran LEGO CEO'su Jørgen Vig Knudstorp, Greenpeace'in Shell'e karşı yürüttüğü kampanyaya LEGO'yu alet etmesini doğru bulmadığını da vurguladı. Greenpeace ise yaptığı açıklamada şu ifadelere yer verdi: "LEGO, anlaşmazlığın Greenpeace ve Shell arasında olduğunu iddia ediyor. Fakat Greenpeace, kamuoyu baskısı altında olsa da şirketin doğru kararı verdiğini, çocuklarımıza oyuncaklarını ulaştırmak için daha iyi ortaklar bulması gerektiğini vurguluyor."

"Güneşi Hak Ettiği Yere Getireceğiz"

19-21 Kasım tarihlerinde İzmir'de gerçekleştirilecek olan SOLARTR 2014'ün Yürütme Kurulu Başkanı Prof. Dr. Günnur Koçar, Karadeniz Bölgesi'nden bile daha az güneş alan Almanya ve Avrupa'nın kuzey ülkelerinde güneş enerjisinin kurulu gücünün Türkiye'den çok fazla olduğunu söyledi. Güneşten gelen enerji 10 dakika tutulsa tüm dünyanın yıllık enerji ihtiyacının karşılanacağını belirten Koçar, "Güneş, bu kadar büyük bir potansiyele sahipken bu doğal güç potansiyeli mutlaka değerlendirilmelidir. SOLARTR 2014 ile biz bu gücün farkına varılmasını sağlayacağız ve güneşi hak ettiği yere getireceğiz" dedi.

"Yeşil Binaya Yatırım Yapanlar Kârlı Çıkacak"

Sürdürülebilir Üretim ve Tüketim Derneği (SUT-D) Başkan Yardımcısı ve Enerji Kurulu Başkanı Prof. Dr. Filiz Karaosmanoğlu; Eylül ayında gerçekleşen Yeşil Binalar Haftası nedeniyle yaptığı açıklamada yeşil bina sertifikalarının önümüzdeki dönemlerde vazgeçilmez bir kriter haline geleceğini vurguladı. Prof. Dr. Karaosmanoğlu, "Özellikle çevresel yatırım olarak karşımıza çıkan yeşil binalar, yaşam kalitesini artırdığı gibi

genel giderleri de ciddi şekilde düşürüyor. İşte bu nedenle bugün çok fazla önemsenmesi de hem maliyetler hem de çevre bilincinin artması nedeniyle, yarın konut ve ofis tercihinde bir numaralı kriter yeşil bina sertifikası olacak" dedi. Prof. Karaosmanoğlu, ev alım ve kiralamalarında tüketicileri bilinçli olmaya davet ederek günümüzde yeşil binaya yatırım yapanlar gelecekte kârlı çıkacağını da altını çizdi.

En Etkili Proje: Opet Temiz Tuvalet Kampanyası

Opet, 14 yıldır sürdürdüğü Temiz Tuvalet Kampanyası ile **Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu**'nun "**Herkes İçin Kurumsal Sosyal Sorumluluk Projesi**" kapsamında bu yıl ilk kez düzenlediği Kurumsal Sosyal Sorumluluk Ödülleri'nde "Etkililik

Ödülü"ne layık görüldü. İlk olarak 2000 yılında Opet istasyonlarında başlatılan proje kapsamında, Milli Eğitim Bakanlığı ve Kültür Bakanlığı ile işbirliği yapılan okullarda öğrenci

ve öğretmenlere eğitim verildi. 5500 saat eğitimle 7,5 milyonu aşkın kişi, doğru ve temiz tuvalet kullanımı konusunda bilgilendirildi. Öte yandan Opet, Türk Standartları Enstitüsü'nün talebi üzerine, halka ve müşterilere açık tuvaletlerin standartlarını yeniden belirledi. Yeni standartlar, İçişleri Bakanlığının başlattığı uygulamayla işyeri ve restoran tuvaletleri de dahil olmak üzere tüm tuvaletlerde zorunlu kılındı.

Et Atlası Çıktı!

Bir kilo sığır eti üretmek için harcanan suyla ne kadar havuç üretebiliriz? Bir hamburger üretmek için ne kadar toprağa ihtiyacımız var? Bir bifteğin gerçek maliyeti nedir? Tüm bu soruların yanıtlarını **Heinrich Böll Stiftung Derneği** tarafından hazırlanıp Türkçe'ye çevrilen Et Atlası'nda bulabilirsiniz. Dünyadaki endüstriyel et tüketiminin çevre ve topluma etkilerini çarpıcı veriler ve grafiklerle anlatan Et Atlası, küresel et ticaretini farklı bir bakış açısıyla değerlendirerek, çevre ve toplum üzerindeki etkisini ortaya koyuyor. Türkiye'den güncel bilgiler ve uzman görüşleriyle geliştirilen 85 sayfalık Et Atlası'nı CD olarak info@tr.boell.org adresinden isteyebilir veya Heinrich Böll Stiftung Derneği'nin web sitesi www.tr.boell.org adresinden PDF olarak indirebilirsiniz.

Her şey doğal bir içgüdüyle başladı.

Başlangıçtan bu yana yaptığımız her işte,
değişmez bir hedefe kilitlendik:

Sürdürülebilirlik.

Çünkü biz, gelecek nesillere karşı vazgeçilmez
sorumluluğumuzun sürdürülebilirlik olduğuna inanıyoruz.

“Güzel Şeyler Uğruna” Günü Kutlu Olsun!

Takipçilerimiz bilirler, birçok kere tekrarladık: İklim Değişikliği, uzak coğrafyalarda, kutuplarda, Amazon ormanlarında değil, hepimizin ayakucunda başlıyor. İngiltere'nin en eski siyasi düşünce kuruluşu Fabian Society'nin benzer bir fikri dillendiren son raporundan, Guardian'da Adam Corner imzasıyla yayınlanan bir yazı sayesinde haberdar olunca, okurlarımızla paylaşmamak olmaz diye düşündük. Çeviri için Filiz İnceoğlu'na sonsuz teşekkürler her zamanki gibi...

 Filiz İNCEOĞLU

İklım değişikliğinin, řu ana kadar karşı karşıya olduğumuz en kafa karıştırıcı “kolektif eylem” sorunu olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Sadece g¼n¼m¼z d¼nya n¼fusunun menfaati i¼in değil, aynı zamanda daha doğmamış kişilerin olası menfaatleri i¼in de kolektif bir şekilde hareket etmek zorundayız.

Bazen sosyal sermaye olarak da adlandırılan; anlaşılması zor ama yaygın kullanılan bir topluluk konsepti olan **Ortak Kimlik** duygusunu geliştirmenin, insanları, iklim değişikliği konusunda kolektif k¼resel eylem çağrılarına yanıt verir hale getirmesi gerekiyor.

Ancak, İngiltere'nin en eski siyasi düşünce kuruluşu olan ve eşitlikçi politikalar konu-

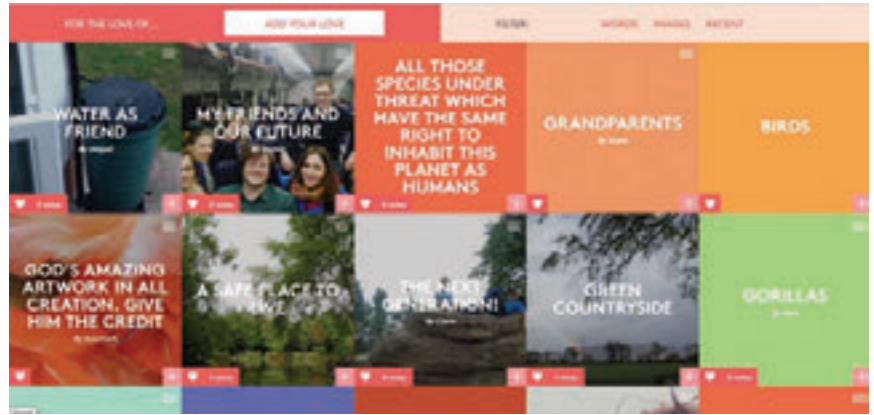
sunda 1884'ten bu yana çalışan **Fabian Society**'den gelen yeni bir rapor, bu tartışmayı bir adım ileriye taşıyor. Raporun yazarları **Natan Doron** ve **Ed Wallis**'e göre, insanlar çevreyi içgüdüsel olarak karbon emisyonları ve iklim değişikliği açısından değil de, yaşadıkları yer ve orada yaşayan insanlar açısından önemsiyor.

Çoğu insan için çevreyi korumak, tehlikeli iklim değişikliği konusunda uluslararası bağlayıcılığı olan global bir anlaşma ile değil, evlerinde başlıyor. **Antisosyal davranış**, köpek dışkısı ve çöp probleminin yanı sıra iklim değişikliği konusunda en büyük sorundur. İnsanlar, yurttaşlık kavramının zayıfladığını ve beraber çalışma fırsatlarının sınırlandığını hissediyor.

Buna karşın, raporda, insanların yerel çevrelerini geliştirme işine dahil olabildiklerini hissedersen, çevre kampanyalarının dünya çapındaki hedeflerini de destekleme ihtimallerinin arttığı tartışılıyor. İnsanlar kendi bahçelerinde bir şeyleri değiştirebildiklerini düşünürlerse, dünyayı değiştirebileceklerine olan inançları da artıyor.

Sevdiğimiz Şeyler için Mücadele Etmek

Raporun bulguları, insanların "bir yere bağlılık" hissini (fiziki coğrafya kadar, yerel topluluklar ve sosyal uyumla da ilgilidir), iklim değişikliği ve diğer çevresel konularla ilgili görüşleri üzerinde çok etkili olduğunu ileri süren bir diğer araştırmayı da (*Personally Relevant Climate Change: The Role of Place Attachment and Local Versus Global Message Framing in Engagement*, University of Victoria, British Columbia, Kanada) destekliyor. Ayrıca bunun, insanlarla iklim değişikliği arasındaki psikolojik mesafeyi azalttığı, uzun zamandır bilinen bir gerçek. İklim değişikliği, uzak ve soyut bir konu olarak kaldığı sürece,

insanların gözlerini kapatıp kendiliğinden yok olup gitmesini dilemesi kolaydır.

Doron ile Wallis, iklim değişikliği üzerine kampanya yürütenlerin çalışma şekillerini iyileştirmek adına bazı cesur tavsiyelerde bulunuyor. Küresel anlamda iklim değişikliği üzerine tutkulu eylemler için destek görmenin en hızlı yolunun, kampanyacıların bütçelerinin bir bölümünü uluslararası müzakerelere lobi yapmak için harcamayı ke-

Raporun yazarlarına göre insanlar, çevreyi içgüdüsel olarak karbon emisyonları ve iklim değişikliği açısından değil, yaşadıkları yer ve orada yaşayan insanlar açısından önemsiyor.

şip, lokal çevrelerini geliştirmek için organizasyonlar yapan toplulukları desteklemeye ayırmaktan geçtiğini öne sürüyorlar.

Popüler bir çevre hareketi oluşturmak için, iklim değişikliği gibi küresel konuların, sıradan insanların kapısına getirilmesi ve mümkünse çevre ile ilgili yerel çalışmaların işe yaradığının gösterilmesi gerektiğini dile getiriyorlar. Hatta hafta ortasında gerçekleşecek ve ulusun dikkatini bu çalışmaya çekecek, kampanya sahiplerinin yerel çevre projelerini büyük ölçekte vurgulayabilmelerinin ve “olağan şüpheliler”in ötesine ulaşma fırsatının yanı sıra, medyanın dikkatini de geniş çapta çekecek **yeni bir ulusal tatil** öneriyorlar. Tavsiyelerdeki-değişimin evde başladığına dair- temel çıkış noktası, yeni lanse edilen **For the Love Of (Güzel Şeyler Uğruna)** kampanyasında vurgulanıyor (Konu üzerinde ben ve COIN'deki arkadaşlarım da çalıştık). Araştırmamız, farklı geçmişlere sahip insanların (muhafazakârlar ve işçi sendikası üyeleri de dahil) iklim değişikliği tehdidi altındaki “insanların sevdikleri şeyler” için mücadele etmesi fikrine olumlu tepki verdiklerini gösterdi.

Kampanya videosu, farklı kültürlerden gelen birçok insanı ve futboldan bahçıvanlığa ve yaz mevsimine kadar bu kişilerin hoşlandıkları şeyleri gösteriyor. Sel baskını altında kalmış bir futbol sahası, dengesini yitirmiş hasat mevsimleri ve sıklaşan yaz fırtınaları, iklim değişikliği ile insanların tutkulu oldukları konular arasında doğrudan bir bağlantı kuruyor. Küresel ısınmanın yerel etkilerini gözler önüne seren etkili bir video...

Yerele Ağırlık Verirsek Genelî Unutur muyuz?

“Yerel düşün” (Go local) yaklaşımında bazı potansiyel tehlikeler olduğu açık. Başlangıç olarak, iklim değişikliği gibi dünya genelinde bir

sorunu, bireylerin günlük meseleleri arasına sokarak önemsizleştirme riski taşıyor. Konunun küçük ayrıntıları yerine, insanları büyük meseleleri -iklim değişikliğinin neden olacağı yoksulluk ve yetersiz beslenmeyi- düşünmeye itse daha iyi olmaz mıydı?

Ancak, ister daha iyiye, ister daha kötüye götürsün, bu meseleler çoğumuz için genellikle ön sıralarda yer almıyor. Bu, insanların bu tür meselelere ilgisiz olduğu anlamına gelmese de; iklim değişikliği üzerine bir konuşmanın, yerel çevremizle (ya da insanların sevdiği günlük şeylerle) bağlantılı meseleler ile çevresel değişimin küresel boyutları arasında bir köprü kurması gerektiği anlamına gelir.

Kolektif çalışma duygusunu yerel çevresel konularla pekiştirmek ve mikro meseleleri desteklemek, dünya vatandaşı anlayışının daha fazla yerleşmesi yolunda bir kapı açabilir.

The Fabian Society'nin raporundan çıkarılması gereken ders, topluluk içinde bir uyum yaratmak, kolektif çalışma duygusunu yerel çevresel konularla pekiştirmek ve makro meselelerden çok, mikro meseleleri desteklemek, dünya vatandaşı anlayışının daha fazla yerleşmesi yolunda bir kapı açabilir.

Transition Towns Network gibi gruplar bunu uzun zamandır dile getirirler de, henüz bu konuda genel bir toplumsal algı yaratabilmiş değiller. Belki bir gün, yerel toplumsal çalışmalarla global kampanyaları birbirine bağlayan değerleri kutlamak için yeni bir ulusal tatil günü konması bunu gerçekleştirir: İklim değişikliği ile yüzleşmek için “Güzel Şeyler Uğruna” günü gibi... ○

Doğa
Dostu
teknoloji

i-DOS; her yıkamada deterjan koymaya paydos.

Her ayrıntıda Bosch: Akıllı dozaj sistemli
i-DOS çamaşır makinesi.

i-DOS çamaşır makinesi, akıllı dozaj sistemiyle, her seferinde deterjan koyma işlemine son veriyor. Sıvı deterjan ve yumuşatıcıyı baştan bir kez gözlere doldurup otomatik programı seçiyorsunuz; ortalama 40* yıkama boyunca her kullanımda, kendi kendine ihtiyacı kadar kullanıyor; ne eksik ne fazla! Dilerseniz, üçüncü gözü kullanarak bağımsız özel yıkama da yapabiliyorsunuz. Böylece i-DOS yetersiz ya da fazla kullanım riski olmadan, her yıkamada mükemmel sonucu garanti ediyor. www.bosch-home.com/tr

BOSCH
Yaşam için teknoloji

*Sıvı deterjanla ortalama 20, ultra konsantre sıvı deterjanla ortalama 40 yıkama yapmak mümkündür.

Bosch Çağrı Merkezi
444 6 333
7/24 hizmetinizde

 BoschHomeTürkiye

Çanlar Hepimiz İçin Çalıyor

Trol avcılığı denizleri nasıl çölleştiriyor; albatrosların maruz kaldığı tehdit ne; sıcaktan ölüm oranı yeşillendirmeye azaltılabilir mi; masum bir bisiklet sürücüsü ya da yaya neden risk altında; trafik obeziteye sebep olur mu? Tüm bu soruların yanıtları, Avrupa Komisyonu bünyesinde çalışan “Çevre Politikası için Bilim” (Science for Environment Policy) adlı kurumun yayınladığı beş önemli makalede. Değerli dostumuz Fatma Gül Altındağ’ın derlemesi ve yorumlarıyla...

 Fatma Gül ALTINDAĞ, altindagf@gmail.com

Madem Denizler Çölleşebiliyor...

Deniz çölleşir mi? Hepimiz biliyoruz ki bir zamanlar doğada garip-sediğimiz şeyler, uzun bir süredir garip değil. Günümüzde her şey bambaşka bir şeye dönüşebilir, istersek yoktan var olabilir, dahası vardan da yok olabilir.

Şimdi anlatacağımız da böyle bir vardan yok olma hikayesi. Başlıca kötü karakteri ise zararlı olduğunu anlatabilmek için bilimin artık ne yapacağını şaşırıldığı trol avcılığı. Avrupa Komisyonu’nun 18 Eylül tarihli “Çevre Politikası için Bilim” (Science for Environment Policy) bülteninde yayınladığı “Trol avcılığı derin deniz ekosistemlerini yok etmekle tehdit ediyor” (*Trawling threatens to destroy deep-sea ecosystems*) başlıklı makalede, Akdeniz’in kuzeybatısında yer alan **La Fonera Kanyonu**’nda yapılan araştırma konu ediliyor.

Araştırma kapsamında kanyonda, balıkçıların kırmızı karides avlayabilmek için her gün 200 ila 800 metre trol attıkları beş yerden ve trol

avcılığının yapılmadığı sekiz yerden dip tortusu örnekleri toplanıyor. Ve görülüyor ki normalde suyun dibine çöken **organik madde miktarı**, trol avcılığı yapılan bölgelerde çok daha az: Su altında hayati öneme sahip besinlerin en önemlilerinden yosunların miktarı, trol avcılığı yapılan yerlerde 500 metre derinlikte %74 daha azken, 800 metre derinlikte %61 daha az. Minik deniz canlılarının bolluğuysa hem 500 metrede hem 800 metrede %80 daha az. Araştırmayı yapanlar da tüm bu bulguları ve fazlasını dip denizlerde besin miktarının azalacağına dair bulgular olarak değerlendirip, trol avcılığını insanın neden olduğu toprak kaymasıyla benzeştiriyorlar. Yoğun ve kesintisiz trol avcılığının, deniz diplerindeki büyük alanların çölleşmesine neden olacağını söylüyorlar.

İnsanın, “Madem denizleri çölleştirmek gibi her türlü anormalliğe doğada gücümüz yetiyor, bari artık isteyen istediği başka bir türe dönü-

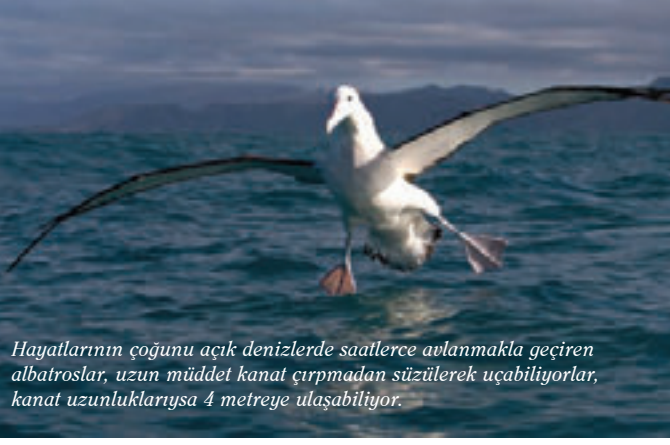

1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu’na göre Türkiye’de Marmara Denizi, İstanbul ve Çanakkale boğazlarında her çeşit trol avcılığı yasak. Yasada diğer bölgeler içinse bölgeye, trol tipine, hatta denizaltıların kablolarının geçtiği güzergaha ya da trol ağının göz açıklığının hangi denizde ne kadar olacağına dair özel kısıtlamalar var.

şebilse de en azından isteyen şu hakir hayatının kalanını huzur içinde geçirebilse” diyese geliyor.

http://ec.europa.eu/environment/integration/research/newsalert/pdf/trawling_deep-sea_ecosystems_386na2_en.pdf

Hayatlarının çoğunu açık denizlerde saatlerce avlanmakla geçiren albatroslar, uzun müddet kanat çırpmadan süzülerek uçabiliyorlar, kanat uzunluklarıysa 4 metreye ulaşabiliyor.

Sen de mi Albatros!

Bültenin 25 Eylül tarihinde yayınladığı “Albatrosların hayatta kalma çabaları cıva ve kirleticiler yüzünden ciddi tehdit altında” (*Albatrosses’ survival seriously threatened by mercury and pollutants*) başlıklı makaledeyse albatroslarla ilgili bir kötü haber daha aldık. Neslinin tükenmekte olduğunu bildiğimiz albatrosların iklim değişikliği, hastalık ve yan av gibi faktörlerin yer aldığı çevre baskısı listesine, makalede yer alan çalışmanın sonucu olarak üreme üzerindeki olumsuz etkileri nedeniyle **cıva** ve kısa adıyla **POPs** diye bilinen Kalıcı Organik Bileşikler (**Persistent Organic Pollutants**) de eklenmiş.

Nedir bu POPs diye soracak olursanız, teknik tanım ve POP kapsamında yer alan maddeler için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Kimyasallar Yönetimi Dairesi Başkanlığı’nın resmi sitesinde yer alan **UNIDO-POP’ler Projesi**’ne göz atabilirsiniz. Proje, küresel anlamda kullanımın yasaklanması/kısıtlanması amacıyla 2004 yılında imzalanan Stockholm Sözleşmesi için hazırlanan detaylı Türkiye Taslak Uygulama Planı’nı içeriyor. Neden bakalım da içimizi karartalım deme ihtimalinize karşılık, bu melun kirleticilerden birkaç satırla bahsedip içinizi az biraz karartalım. POP’lerin tümünü şu anda artık bir daha hiç kullanmamaya karar versek bile uzun süre doğada kalmaya devam edecekler; besin zinciri yoluyla türden türe ya da anneden çocuğa geçecekler; üreme sistemimize, bağışıklık sistemimize zarar verecekler; kansere neden olacaklar ve tüm türler için daha nice çek’ler, cak’lar, cuk’lar...

POP’lerin albatroslara etkisiyle ilgili makalede yer alan çalışmaya dönelim... Güney Hint Okyanusu’nda bir adada yumurta yatağı sayısı, yavruların hayatta kalmaları, tüylenme ve yetişkinlerin hayatta kalmaları dikkate alınarak yapılan araştırmanın sonucu şöyle: Kuşların kanlarında bu kirleticilerin ve tabii civanın hiçbiri olmasa -başka nüfus tehditleri de dışarıda bırakılarak- her kuşak bir sonrakinin 1,027 katı olacakken, bu kirleticiler nedeniyle 0,991 katı olabiliyor. Yani bırakın kaç katı olacağını, albatrosların sayıları azalıyor. Albatroslar azalırken pek tabii POP’ler doğada gezinmeye ve uzun yıllar var olmaya devam ediyor. Biz insanlara da başımızı ellerimizin arasına alıp “Sen de mi albatros” diye ekosistemden süzülüşlerini izlemek kalıyor.

http://ec.europa.eu/environment/integration/research/newsalert/pdf/mercury_albatrosses_pollution_387na4_en.pdf

Çal Çanım Çal, Herkes için Çal

“Trafikte geçirilen zamanın kişinin kanser yapan kimyasallara maruz kalmasında büyük etkisi var” (*Time spent in traffic has major effect on personal exposure to cancer-causing chemicals*) başlıklı ve 25 Eylül tarihli makalede ise İsveç Çevreyi Koruma Kurumu’nun (**Swedish Environmental Protection Agency**) 2000 yılında başlattığı bir araştırma konu ediliyor.

Rastgele seçilmiş 40 katılımcının iş ve ev hayatlarıyla ilgili soruları cevaplandıkları ve açık havada ya da kapalı alanlarda geçirdikleri zamanla ilgili detaylı bir aktivite günlüğü doldurdıkları çalışma, İsveç’in 5 şehrinde 5 yılda bir yapılmış toplam sekiz anket sonucunu içeriyor. Katılımcıların **nitrojen dioksit, benzin, bütadiyen ve formaldehit**’e ne kadar maruz kaldıklarının ölçülebilmesi için, boyunlarının etrafına bir hafta boyunca kişisel örnek alıcılara yerleştiriliyor. Uyuyacakları zamansa bu örnek alıcıyı yataklarına yakın bir yere asıyorlar.

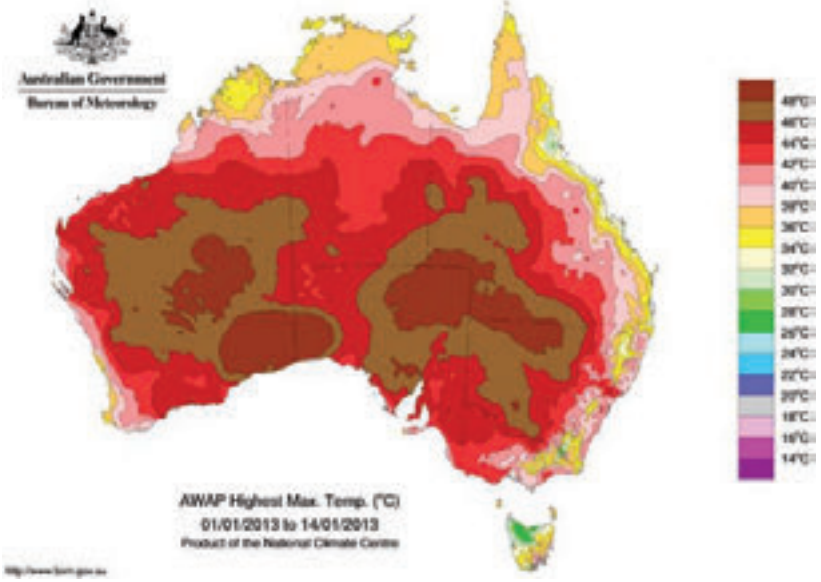
Yemek pişirme, sigara içme esnasında ortaya çıkan ve bina materyallerinden yayılan formaldehit’e, müstakil evde yaşayanlar, apartmanda yaşayanlara göre daha fazla maruz kalırken, enteresan bir şekilde sigara içmeyenler de içenlerden daha çok formaldehit’ten etkileniyor. Bu iki sonucu da daha fazla havalandırma ile ilişkilendiren araştırmacılar, “Belki sigara içenler, içmeyenlere göre daha çok cam açıyordur” yorumunu yapıyorlar.

Benzin ve bütadiyen’e en fazla maruz kalanlar ise sigara içenler ya da pasif içiciler. Sigara içmeyenlerin arasındaysa dışarıda en çok vakit geçirenler; ölçümün yapıldığı bir haftada araçlarına benzin alanlar, arabanın ya da otobüsün içinde, yürürken ya da bisiklete binerken kaldırımda, yolda vakit geçirenler. Hepsinde maruz kalınan ortalama benzin miktarı ise Dünya Sağlık Örgütü’nün alçak risk olarak belirlediği seviyenin üzerine çıkıyor. Sözün özü, hem aktif ya da pasif sigara içiyor hem sıklıkla trafikte oluyorsanız, çanlar en önce sizin için çalıyor. Sigara içmiyor ama arabasız da olamıyorsanız, çanlar sizin için de çalıyor. Hatta bu ne menem olduğu belli olmayan çanlar; hem sigara içmeyip hem trafiksiz yaşamak isteyen ama İstanbul gibi kentlerde sürekli trafiğin kenarından kenarından gitmek zorunda kalan pek masum bisiklet sürücülerini ya da kaldırımları korna sesleriyle bezenmiş bir o kadar masum yayalar için bile çalıyor.

http://ec.europa.eu/environment/integration/research/newsalert/pdf/traffic_exposure_effects_cancer_chemicals_387na2_en.pdf

Bari Sıcaktan Ölmeyelim

Son yıllarda “Yüzyılın en sıcak yazı” önermesini medyada, “Esmiyor” lafını ise evde, işte, sokakta duymazsak eksiklik hissedecek hale geldik. Aylar, yıllar geçtikçe sanki havadan sudan bahsetmek, sıcaktan söz etmeye evriliyor. Bunların yanında sıcaklık artışının sağlığımız üzerindeki etkisi, hem nicelik hem de nitelik olarak artıyor. Hatta şimdi konu edeceğimiz makalede, ön bilgi olarak 2003 yılında Avrupa’yı vuran sıcak hava dalgalarının o yaz içinde **fazladan 70.000 kişinin ölümüne** sebep olduğuna değiniliyor. 25 Eylül’de yayınlanan “Kentsel alanları yeşillendirmek sıcak hava dalgaları süresince yaşanan yaşlı ölümlerini azaltabilir” (*Greening urban areas can reduce mortality rates in the elderly during heat waves*) başlıklı makaleye göre, güneşli ve sıcak günlerde yoğun nüfuslu ve yüksek binaların bulunduğu kentsel bölgelerde, sıcak hava dalgaları nedeniyle yaşanacak sağlık problemlerinin yaşanma olasılığı daha fazla. Çünkü bu bölgeler, şehirlerin ısı ada etkisi nedeniyle çevrelerine göre daha sıcak. Sevindirici olansa,

Avustralya hükümeti meteorolojistleri tarafından 2013 Ocak sonunda yapılan açıklamada, son iki haftada maruz kalınan sıcak hava dalgalarının, 1910’dan beri derece ve uzunluk bakımından ilk kez yaşandığı belirtildi.

makalenin asıl amacının sıcaklığın ne kadar tehlikeli olduğunun altını çizmekten ziyade, buna bir çözüm getiriyor olması.

Makalede, Avustralya’nın **Melbourne** kentinde şehir iklim modeli kullanılarak 2009, 2030 ve 2050 yılları için oranının %5 ve %15 (şehirin çalışma yapıldığı sıradaki bitki örtüsü oranı) arasında değiştiği 10 değişik bitki örtüsünün, yerel iklim üzerindeki etkisi değerlendiriliyor. Araştırmaya şehirde yaygın olarak rastlanan beş konut tipi dahil edilmiş. Bu ev tiplerinin düşük gelir grubuna ait olduğunu ve izolasyonunun, soğutma ya da ısıtma sistemlerin olmadığı varsayılmış. Melbourne’un son 20 yıldaki 75 yaş üzeri ölüm oranı bilgisi temel alınıp, beklenenin dışındaki ölümlere sıcak hava dalgasının sebep olduğu düşüncesiyle yola çıkılmış.

Sonuç gerçekten de çok ilginç: Tüm ev tipleri ve tüm yıllar için bitki örtüsü, bir soğutma etkisi yapıyor.

Örneğin, bitki örtüsünü iki katına çıkarmak, ortalama bir yazın maksimum günlük sıcaklığını 0,5°C azaltıyor. Ayrıca bitki örtüsünü %15’den %33’e artırmanın uzun vadede (2030 ve 2050 yılları için) sıcak hava dalgasından kaynaklanan yaşlı ölüm oranını %5 ile %28 oranında azaltacağı öngörülüyor. Her yerde her an ölebilecek bir ülkede, en azından sıcaktan ölüm oranının yeşillendirme gibi insanın içini açan bir çözümle azalabileceğini bilmek, bir-iki saniye de olsa insana kendini iyi hissettiriyor. Belki biz de bu bilgileri değerlendirebilirsek, çığırından daha da çok çıkacağımızı bildiğimiz iklim değişikliği, sıcak hava dalgalarını üstümüze yolladıkça yeşili kendimize kalkan edebiliriz. Hayal kurmak ne güzel.

http://ec.europa.eu/environment/integration/research/newsalert/pdf/urban_areas_reduce_mortality_heatwaves_387na5_en.pdf

HiPP
Yaşamdaki en değerli varlık için.

Organik Makarnalar ile iyi beslenmesini alışkanlığına çevirin...

HiPP, bir bebek maması üreticisi olarak fazlasıyla ağır bir sorumluluk taşımaktadır. HiPP Premium kalitede üretim yapar. Bu üretimi mümkün olan tüm yönleriyle doğaya uyumlu bir şekilde yüksek HiPP standartlarını hedefleyerek gerçekleştirir. Uzun HiPP kalite kontrol süreci daha hammadde aşamasında henüz üretime geçmeden başlar. Bu yöntemle HiPP ürünlerindeki hammaddelerin en iyileri olduğundan emin oluruz.

Bunu şahsen garanti ediyoruz.

Alexander HiPP

Stephan HiPP

Trafiğin Sebebi Olmadığı Bir Obezite Kalmıştı

Canımız dünyamızda bir kısmımız açlık, susuzluk, savaşlar, biber gazları ya da ebola gibi salgın hastalıklarla uğraşırken, bir diğer kısmımız obeziteyle mücadele ediyor. Anlayacağınız kimsenin huzuru yok. 18 Eylül tarihli “Büyüme dönemindeki çocukların obezitesi trafik kirliliğiyle bağlantılı” (*Childhood obesity linked to traffic pollution*) başlıklı makale, Kaliforniya’da yapılan bir çalışmadan bahsediyor.

Makalede yer alan bilgiye göre; daha önce obezitenin çevreyle olan ilişkisini gösterebilmek için yapılan bir çalışmada, trafiğin yoğun olduğu yerlerde yaşayan çocukların beden kitle endekslerinin daha yüksek olduğu sonucuna zaten ulaşılmış. İşte Kaliforniya’da 4 bin 550 çocuğun dahil edildiği ve dört yıl süren çalışma da “Bu durum, belki de trafiğin yoğun olduğu yerlerde yürüyüş yapmaktan ya da bisiklete binmekten korkan anne babaların davranışlarının sonuçlarıdır, çocuklar bu nedenle daha az hareket ediyorlardı” fikrinden yola çıkarak yapılmış. Fiziksel aktivite seviyesi, sağlık, beslenme, fakirlik düzeyi, parklara ve yiyecek mekanlarına ulaşılabilirlik gibi 50 etkenin hesaba katıldığı çalışmada, her çocuğun evine yakın yerlerin trafik ve kirlilik seviyesi bilgilerine de yer verilmiş ve istatistiksel model kullanılarak bu etkenlerin beden kitle endeksi üzerindeki etkisi incelenmiş.

Çalışma başladığında 5-7 yaşlarında olan çocukların ortalama beden

Kaliforniya’da 4 bin 550 çocuğun dahil edildiği ve dört yıl süren araştırmada, büyüme dönemindeki çocukların obezitesinin trafik kirliliğiyle bağlantılı olduğu saptandı.

kitle endeksleri 16,79 iken, dört yıl sonra 2,6 birim artarak endeks ortalamaları 19,35’e ulaşmış; çocukların %15’inin obez, %14,4’ünün fazla kilolu olduğu gözlemlenmiş. 10 yaşındaki çocuklarda, beden kitle endeksinin en yüksek ve en düşük olduğu %10’luk iki grupta yer alanlar için 2,6 birimlik beden kitle endeksi artışında, **trafiğin payının 0,4 birim** olduğu ortaya çıkmış. Aslında çalışma başladığında bu iki grubun beden kitle endekslerinde aralarında kirlilik etkisi açısından büyük bir fark yokmuş; yani aslında etki, çocuklar büyüdükçe birikmiş.

Makalede kanser, diyabet, kalp hastalığı gibi ciddi sağlık sorunlarına yol açan obezitenin çevreyle de ilişkisi olduğu teoremini desteklemek adına hayvanlar üzerinde yapılan bir deneye de yer verilmiş. Aynı

şekilde beslenen laboratuvar farelerinden hava kirliliğine maruz kalan, temiz hava soluyandan daha şişman oluyormuş. Dünyada sürekli kendi huzurumuzu bozduğumuz yetmiyor, kendi yarattığımız sorunlar için hayvanların da huzurunu bozup duruyoruz. Umalım da laboratuvar faresi aldığı kiloları verebilsin. Tabii tüm bunlar obezitenin ne denli korkunç bir hastalık olduğu ve kötü beslenmeyle trafiğin bütün kötülüklerin anası oldukları gerçeklerini değiştirmiyor. Kötülüklerin babası mı kim? Tabii ki de birbirini öldüren, birbirine zulüm eden, şu koca dünyaya sığamayan insanlık.

http://ec.europa.eu/environment/integration/research/newsalert/pdf/childhood_obesity_traffic_pollution_386na1_en.pdf ○

Isıtma Soğutma Sıcak Su

Üç ihtiyaç, tek çözüm!

Logatherm WPLS
Havadan Suya Isı Pompası

Buderus Havadan Suya Isı Pompası ile tanışın; ısıtma, soğutma ve sıcak su ihtiyaçlarınızı, yıl boyunca tek bir sistemle, en konforlu, en pratik ve en verimli şekilde karşılayın.

Buderus Isı Pompası Teknolojisi'nin sunduğu avantajlar:

- Paket sistemdir. Isıtma, soğutma ve kullanım sıcak suyunu tek bir sistemden elde etme imkânı sunar.
- Türkçe kumanda paneli ile esnek kullanım sağlar.
- Baca ihtiyacını ortadan kaldırır.
- Gaz bağlantısı gerektirmez. Elektrik enerjisi yeterlidir.
- Yakıt tankı ihtiyacını ortadan kaldırır.
- Entegre bir soğutma sistemidir.
- En son ısı pompası teknolojisidir. (İnverter kompresör)
- Yüksek verim sunar. (1 kW enerji girdisi karşılığında 4 kat enerji üretimi)
- Akıllı enerji tasarruf fonksiyonlarına sahiptir. Modülasyon, dış hava sıcaklığına bağlıdır.
- Akıllı kullanım sıcak suyu kontrolü sunar.
- Düşük hava sıcaklıklarında bile (-20 °C) çalışır.
- İç ve dış mekânda düşük ses seviyesinde çalışır.
- Bakım ihtiyacı minimumdur.
- Montajı hızlı ve kolaydır.
- Düşük karbondioksit emisyonu ile çevre dostudur.

Isıtma Bizim İşimiz

Buderus

Lima'ya Doğru Giderken...

1992 yılında dünya devletleri, Rio'da yaptıkları toplantının sonunda iklim değişikliğiyle ilgili iki önemli konuda görüş birliğine vardılar. Birincisi şuydu: "İklim değişikliği vardır ve insanlığın geleceğini tehdit edecek boyuttadır." Dünyanın ısınması hususunda da şu konuda hemfikir oldular: "Küresel ısınma, Endüstri Devrimi öncesinin ortalama sıcaklığına oranla iki derece artışla sınırlanmayacak olursa insanlığın geleceği tehlikeye girebilir."

Dünyanın ortalama sıcaklığının iki derece artması, çoğumuza önemsiz geliyor olabilir. Ancak şunu hatırlamakta fayda var: Ortalama sıcaklıklarda Endüstri Devrimi'nin başından bugüne kadarki artış, sadece 0.8 derece ve bu, dünyadaki buzulların önemli bir kısmının erimeye başlamasına yol açtı. Eğer sıcaklık artışı 2 dereceye çıkacak olursa buzulların erimesini durdurmanın imkanı olmayacak. Dünyadaki buzulların tamamının erimesi durumunda ise dünyanın deniz seviyesi bugüne kıyasla 80 metre yükselecek. Bu da dünyanın çok önemli tarım alanlarının sular altında kalması anlamına geliyor. Yaklaşık 1 milyar insanın bu bölgelerde yaşadığını göz önüne alacak olursak, bunun yaratacağı sorunu da kısmen anlamaya başlamış oluruz.

Ortalama sıcaklıkların 2 derece artmasının buzullar üzerine etkisi, bizler için sadece bir örnek. Küresel ısınmanın yol açacağı kuraklık, şiddetli fırtınalar, yağmur ormanlarının zarar görmesi, okyanusun asitlenmesi ve canlı türlerinin kaybı içinde yaşamakta olduğumuz prob-

"Kyoto Protokolü'ndeki ana beklenti, bu anlaşmayla piyasaya bir yandan seragazi salımlarını azaltırken, diğer yandan da para kazanılabileceğini öğretmekti. Ne yazık ki piyasa buradan bir şey öğrenmedi"

lemin boyutunu algılayabilmemiz açısından önemli. Bu problemlerin her biriyle başa çıkabilmemiz mümkün ama hepsi birleşip üzerimize geldiğinde insanlığın önemli bir bunalımla karşılaşması kaçınılmaz.

Bu nedenle 1992 yılında varılan karar gereği, 1995 yılından itibaren bu karara taraf olan tüm dünya ülkeleri her senenin sonunda toplanarak, küresel ısınma konusunda neler yapılmış olduğunu tartışıyor ve neler yapılması gerektiğini kararlaştırıyorlar. 1997 yılında Kyoto'da yapılan toplantıdan çoğumuzun adını duymuş olduğu **Kyoto Protokolü** ortaya çıktı. Bu anlaşmaya göre gelişmiş ülkeler, 2008-2012 yılları arasında başta karbondioksit olmak üzere seragazi salımlarını 1990 yı-

lında saldıkları miktarın yaklaşık %5 altına indirmeyi kabul ediyorlardı. Bu anlaşma, kimilerine göre önemli bir adımdı. Bu düşüncenin temel dayanağı, dünyanın neredeyse tamamının piyasa koşullarının egemen olduğu kapitalizm tarafından yönetildiği ve eğer iklim problemine bir çözüm bulunacaksa, bunun yine piyasa tarafından yaratılması gerektiği idi. Yani, bizim anlayacağımız dille, şu anda para kazanan kişiler bir yandan para kazanmaya devam ederken, diğer yandan da seragazi salımlarını azaltsalardı bu sistem çalışacaktı.

Bu anlaşmaya ilk önce ABD karşı çıktı. "Bizim, seragazi azaltma yükümlülüğü olmayan Çin ile ekonomik olarak baş etmemize imkan

Prof. M. Levent KURNAZ
Boğaziçi Üniv.
Fizik Böl. ve Mercator/IPM
Araştırmacısı
mlkurnaz@gmail.com

yok; ya onlar da yükümlülük alırlar ya da biz de almayız” diyerek anlaşmaya taraf olmadılar.

Daha sonra ülkenin kuzeyinde zengin petrol yatakları bulununca Kanada da anlaşmadan çekildi ve ite kaka Kyoto Protokolü çalışmaya başladı. Buradaki ana beklenti, bu anlaşmayla piyasaya bir yandan seragazi salımlarını azaltırken, diğer yandan da para kazanılabileceğini öğretmekti. Ne yazık ki piyasa buradan bir şey öğrenmedi.

Dünya liderleri, 2009 yılında **Kopenhag**'daki toplantıda, Kyoto'nun 2012'de sona ermesinin ardından nasıl bir anlaşma yapılması gerektiğine karar veremediler. Bir yanda gelişmekte olan ülkeler “Bizim bu problemde tarihsel bir sorumluluğumuz yok, önce gelişmiş ülkeler ellerini taşın altına koysun” dediler, öte yanda gelişmiş ülkeler de “Gelişmekte olan ülkeler yükümlülük almazsa biz yokuz” dediler. Sonuçta bir karar alınamadı. 2009 yılından bu yana yapılan tüm toplantılarda da bu iki bakış açısı bir araya getirmeye çalışılıyor.

Son yıllarda umutlar, 2020 yılı sonrası için geçerli olacak küresel bir anlaşma yapılması üzerine yoğunlaşıyor. Teknik olarak bu mümkün ancak **bu anlaşmanın en geç 2015 yılı sonunda Paris'te yapılacak olan zirvede imzalanması gerekiyor**. Bunun için de bir önceki zirvede, yani bu sene sonunda Peru'nun başkenti **Lima**'da yapılacak toplantıda, anlaşmanın ana hatları üzerinde bir fikir birliğine varılmış olması şart. Devlet liderleri, ana hatlar üzerinde anlaşabi-

“Lima'daki toplantıda devlet liderleri, ana hatlar üzerinde anlaşabilirlerse ancak bir sene içerisinde bağlayıcı bir anlaşmanın, detaylarıyla Paris'e kadar hazırlanması mümkün”

lirlerse ancak bir sene içerisinde bağlayıcı bir anlaşmanın, detaylarıyla Paris'e kadar hazırlanması mümkün. Yani böylesi bir anlaşma, ciddi bir hazırlık devresi gerektiriyor. Bu nedenle Lima'daki zirve son derece önem taşıyor.

Devletlerin Zorlayıcı Role Soyunmaları Gerekiyor

Yalnız burada bilimin ne dediğine de kulak vermek gerekiyor. Bilim kısaca diyor ki: “Eğer atmosfere 3,2 trilyon tondan fazla karbondioksit salacak olursak 2 derece ısınmanın altında kalabilme ihtimalimiz üçte

ikiye düşüyor.” Diğer açıdan bakacak olursak da 3,2 trilyon tondan fazla karbondioksit salacak olursak %33 ihtimalle insanlığın sonu gelmiş olabilir.

Endüstri Devrimi'nin başından bu yana atmosfere **2 trilyon ton karbondioksit** salmışız, yani tehlikeli limitlere yaklaşmamamız için elimizde salabileceğimiz sadece 1,2 trilyon ton karbondioksit var.

Şu andaki hızımızla gidecek olursak, 2031 yılında bu 1,2 trilyon tonu da salmış olacağız. Ondan sonra saldığımız her ton, bizi felakete biraz daha yaklaştıracak. Bu nedenle her ne yapıyorsak bunu şimdi ile 2031 yılı arasında yapmalıyız. Bu limitin altında kalabilmemiz için salımlarımızı 2050 yılına kadar %70 azaltmamız, 2100 yılına kadar da sıfıra indirmemiz gerekiyor.

O zaman bir gerçeklik kontrolü yapalım: Bugün dünya devletleri %5 azaltım konusunda bir anlaşmaya varamıyorlar ve bir grup diğerini tarihsel sebeplerle, diğer grup da birinciyi elini taşın altına koymamakla suçluyor. En kısa vadede bu iki grubun anlaşıp, değil %5, 2020-2025 aralığında karbondioksit salımlarını en az %20-30 bandında azaltmayı taahhüt etmesi gerekiyor. Şu ana kadar görüldüğü üzere, bunun piyasa koşullarına bırakılarak çözülebileceğini ummak en basit anlamında saflıktır. Bu problemin büyüklüğü ve ivediliği karşısında devletlerin piyasayı bekleyen değil, zorlayan bir role soyunmaları gerekiyor. Eğer Lima trenini kaçırarak olursak probleme çözüm bulabilme şansımız iyice tehlikeye girer.

“Sürdürülebilir Bir Gelecek İçin Kimya Yaratıyoruz”

Ekonomik başarıyı çevresel ve sosyal sorumlulukla tamamladıklarını belirten BASF Türkiye, Ortadoğu ve Kuzey Afrika Bölge Başkanı ve BASF Türk CEO’su Volker Hammes, ülkemizde odaklandıkları ve değerlendirdikleri sektörleri açıkladı: Sivil havacılık, demiryolu taşımacılığı, tıbbi teçhizat üretimi, elektrikli araç ve araç pili, kimya, rafineri ve madencilik...

Yeşil İş Konferansı’nı bu yıl da çözüm ortağı olarak desteklediklerini söyleyen Volker Hammes, “Sürdürülebilirlik konusunda güçlü bir bilgi paylaşımı platformu oluşturan bu organizasyona katkı vermekten dolayı mutluyuz” diyor.

BASF açısından Yeşil İş Konferansı’nın önemi nedir ve bu konferansı nasıl değerlendiriyorsunuz?

BASF olarak, dünyanın lider kimya şirketiyiz ve bu pozisyonumuzu korumak için çalışmalarımıza devam ediyoruz. Stratejimiz doğrultusunda, yenilikçiliğimize ve müşteri odaklılığımıza gibi önemli yetkinliklerimize odaklanıyoruz. Biz ekonomik başarıyı, çevresel ve sosyal sorumlulukla tamamlıyoruz. Müşterilerimizle birlikte, toplumun gelecekteki ihtiyaçlarına, araştırma ve inovasyonlarımızla çözümler sağ-

lıyoruz. Bu doğrultuda şirket stratejimizi açık bir biçimde tanımladık: “Sürdürülebilir bir gelecek için kimya yaratıyoruz”. Bu hedefi gerçekleştirmeye yönelik mükemmel bir platform olarak, Sürdürülebilirlik Akademisi tarafından 6. kez düzenlenen Yeşil İş Konferansı’nı bu yıl da çözüm ortağı olarak destekledik. Bu alana yönelik farkındalığı artırmayı sağlayan ve sürdürülebilirlik konusunda güçlü bir bilgi paylaşımı platformu sunan, oluşturan bu organizasyona katkı vermekten dolayı mutluyuz.

Şirketinizin sürdürülebilirlikle ilgili stratejisi hakkında bilgi verebilir misiniz?

2050 yılında gezegenimizde dokuz milyardan fazla insan yaşıyor olacak. Dünya nüfusu ve talepleri artmaya devam ederken, gezegenin kaynakları ise maalesef sınırlı. Günlük hayat ve tüketim alışkanlıklarımızın değişmemesi halinde, dünya nüfusunun taleplerini karşılayabilmek için gezegenimizin sunduğu kaynakların üç katı büyüklüğünde kaynağa ihtiyacımız olacak. Bu durum, birçok global zorluğu beraberinde getireceği gibi kimyaya dayanan inovasyonların geliştirilmesinde de etkili olacak. BASF olarak, bu inovasyonların belirlenmesinde önemli bir rol

oynamayı hedefliyoruz. Kimyamıza dayanan yeniliklerin önemli bir rol oynayacağı üç önemli alan görüyoruz: Kaynaklar, Çevre ve İklim; Gıda ve Beslenme; Yaşam Kalitesi. Tüm bu alanlarda sürdürülebilir gelişmenin kimyasal yeniliğe ihtiyacı var ve biz de BASF olarak bu alanlara odaklanıyoruz.

Geleceğin kaynakları sorunu, iş birimlerimiz için olduğu kadar Ar-Ge networkümüz için de son derece önemli. Ürün ve çözüm geliştirdiğimiz sanayilerin tamamında sürdürülebilir çözümler konusunda tercih edilen/edilecek iş ortağı olmayı amaçlıyoruz. Bunu da, değişik pazar ihtiyaçları olan müşterilerimizle işbirliği yaparak ve onların yenilikçi gücümüzden faydalanmalarını sağlayarak başarmayı hedefliyoruz.

BASF, neredeyse tüm sektörler için inovatif ürünler üzerine çalışıyor. Bu anlamda iş dünyasının tüm sektörleri radarınızda. Önümüzdeki dönemde, sürdürülebilirlik bağlamında Türkiye iş dünyasının gelişimini nasıl görüyorsunuz?

Sürdürülebilirlik, Türkiye’de de bir seçenek değil, bir sorumluluk olarak algılanmaya başladı. İş dünyasında çok olumlu adımların atıldığını ve bir değişim süreci yaşandığını gözlemliyoruz. Pek çok sektörde inovatif ürünlerle refahı artırıp kültürel ve sosyal çeşitliliğin devamı sağlanırken, çevre üzerindeki olumsuz etkilerin azaltılmasının da hedef olarak belirlenmesinden büyük mutluluk duyuyoruz. İnşaat, beslenme ve enerji sektörlerindeki hızlı gelişmenin yanında plastik, ambalaj ve kişisel bakım endüstrilerinde de sürdürülebilirlik bilincinin daha da artmasını bekliyoruz. Sağlık ve güvenlik açısından kamuoyu nezdinde konuya gerekli dikkatin gösterilmesi gerekiyor.

Çok farklı sektörler için inovatif ürünler üzerinde çalışıyorsunuz. Örneğin rüzgar türbinleri bağlamında enerjiyle, boya ve yalıtım hammaddeleri özelinde de bina ve otomotiv ile bağlantılısınız. BASF Türkiye olarak hangi sektörler ilgi alanınızda olacak önümüzdeki dönemde?

Önümüzdeki dönemde saymış olduğunuz

Rüzgar türbinleri bağlamında enerjiyle, boya ve yalıtım maddeleri özelinde bina ve otomotiv ile bağlantılı olan BASF, önümüzdeki dönemde kişisel ve endüstriyel temizlik, beyaz eşya ve elektronik gibi sektörler için odaklanmayı hedefliyor.

sektörlere ek olarak; kişisel ve endüstriyel temizlik, beyaz eşya ve elektronik ile zirai ürünlere daha da çok odaklanmayı hedefliyoruz. Sürdürülebilir çözümler geliştirmek için Türkiye’deki lokal iş ortaklarımızla birlikte çalışmanın da çok önemli olduğunu düşünüyoruz.

Önümüzdeki süreçte, Türkiye özelinde bugüne kadar çalışmadığınız hangi sektörler için ürün sunmayı, geliştirmeyi düşünüyorsunuz?

BASF’nin geliştirmiş olduğu çözümler ve ürün gamındaki çeşitliliklerden dolayı hemen hemen bütün endüstrilere hizmet veriyoruz. Türkiye’de sivil havacılık, demiryolu taşımacılığı, tıbbi teçhizat üretimi, elektrikli araç ve araç pili üretimleri gibi sektörler için yakından takip ediyoruz. Ek olarak kimya, rafineri ve madencilik endüstrilerindeki yeni teknolojileri ve ürünleri de izliyor ve değerlendiriyoruz. ○

“Su ve Hava Sınır Tanımaz”

Avrupa Parlamentosu'nun 30 Eylül'de Brüksel'de düzenlediği “Avrupa'nın Büyümesinde Akılcı, Sürdürülebilir ve Sonuç Veren Kalkınma Modelleri” altbaşlıklı Doğaya Dayanan Çözümler Konferansı'nı (Nature-Based Solutions) izleyenler arasında EKOIQ'nun Dış Haberler Editörü Zeynep Heyzen Ateş de vardı. The International Union for Conservation of Nature (IUCN) İyi Niyet Elçilerinden Pierre-Yves Cousteau'nun da katıldığı toplantıdan izlenimlerini bizlerle paylaştı.

 Zeynep Heyzen ATEŞ, heyzen@mail.org

Avrupa Parlamentosu'nun 30 Eylül 2014 tarihinde Brüksel'de düzenlediği “Avrupa'nın Büyümesinde Akılcı, Sürdürülebilir ve Sonuç Veren Kalkınma Modelleri” altbaşlıklı **Doğaya Dayanan Çözümler Konferansı** (Nature-Based Solutions), İtalya Çevre Bakanı **Aldo Ravazzi Douvan**'ın “Bıçak kemiğe dayandı ama umut var” şeklinde özetlenebilecek kısa konuşmasıyla açıldı.

Beni en çok şaşırtan ise -damağımızda nostaljik bir tat bırakan demeliydim belki- sözü ondan “Cousteau'nun” devralmasıydı. Günümüz gençliği için Cousteau soyadı bir şey ifade ediyor mu emin değilim ama 1980'lerin sonu 90'ların başı Türkiye'sinde ve dünyasında Fransız **Jacques Cousteau** “deniz” ile özdeş isimdi; bizler için bilim-teknik demektir, “deniz canlıları” demektir.

Doğanın öneminden bihaberdik ama güzelliğini görüyorduk onun sayesinde. Cahildik, henüz ne Marmara garip görünüşlü kırmızı lekelerle kaplanmış, ne de susuzluk başlamıştı (Oysa İstanbul'un yaşayacağı en sert su krizi kapıdaydı ve bizler güzelim duşlarımızı, kuvvetlerimizi bırakıp çaydanlıkta su kaynatarak temizlenecek, kaynar suya ne kadar soğuk su katmak gerektiği ve saç şampuanından kurtarmak için tüketilmesi gereken asgari su miktarı hakkında uzman kesilecektik. Azami su miktarı zaten akmayan su tarafından belirleniyordu. Araba yıkama yerleri bir bir kapanmış, hatta su krizinin tahmin edilemez bir sonucu mu demeli bilmem ama buz pateni pistleri de kaplarına kilit vermişti. Su gelecek, ama yukarıda saydığım iki işletme modeli bir daha geri gelmeyecekti).

Elbette konferansın ikinci konuşmacısı bize denizler altında yirmi bin fersah aştıran Jacques Cousteau değil, oğlu **Pierre-Yves** idi ama babasıyla aynı yerde duruyor, aynı hayati detayın altını çiziyordu: **Su ve hava sınır tanımaz.** Başkanı ol-

duğu Cousteau Divers, dünya dalgıçlarını birleştirip deniz canlılarını araştırmayı sürdürürken, özellikle Akdeniz'de ülkeler arasındaki iletişim ve düzenleme kopukluğundan doğan sorunlarla da yüzleşmek zorunda kalıyor. "Fransa, belli bölgelerde deniz canlılarını korumak için sahilleri koruma altına alıyor ama dalmaya gittiğinizde her yanınız plastik. Niye? Çünkü İtalya'dan, İspanya'dan atılan plastik Fransa'ya da geliyor. Haritaya karşı doğa. Harita, belli denizleri belli ülkelere bağlayabilir ama doğa, insanoğlunun yazdığı kanun-

Cousteau Divers Başkanı Pierre-Yves Cousteau, "Su ile hava sınır tanımaz" diyerek doğa kanunlarına vurgu yapıyor: "Harita, belli denizleri belli ülkelere bağlayabilir ama doğa, kendi kanunlarına göre hareket ediyor. Biz ise ona uyum sağlayacağımıza denizlerden bize uyum sağlamalarını bekliyoruz"

lara göre değil, kendi kanunlarına göre hareket ediyor. Biz ise ona uyum sağlayacağımıza denizlerden bize uyum sağlamalarını bekliyoruz." Deliliğin tanımı da böyle bir şey değil mi, diye düşünüyorum onu dinlerken. Rüzgarın, trafik lambası kırmızı yandığında durmasını beklemek gibi...

Pragmatizm mi? Evet!

Birleşmiş Milletler Felaket ve Riskleri Önleme Komitesi Avrupa Bölge Şefi **Paola Albrito** ise daha akılcı bir yerden giriyor konuya. İnsanlardan "can yakmaya başlamadan önce akıllanmalarını" beklemenin bir işe yaramadığını ispatlayan 50 yıllık bir geçmişi var bu mücadelenin. Böylece özel sektörü, çevreci ürünlerden kâr edebileceğine ikna etme metodolojisi doğuyor. Pragmatizm mi? Evet. Sorulduğunda kendisi de inkar etmiyor bunu ama acı bir gerçek de ekliyor: "Toplumları eğitecek vaktimiz kalmadı. Dünyadaki canlı türlerinden neredeyse %50'si yok oldu. Acilen bir çözüm bulmalıydık. Akılcı bir çözüm."

Doğaya dayanan, doğa dostu veya

doğadan esinlenerek üretilmiş teknolojilerin desteklenmesi kâr odaklı dünya düzenine kabul ettirilebilecek bir düşünme biçimi. Öyle de oluyor, şirketler zamanla çevre dostu ürünlere odaklanıyorlar.

“Küresel ısınma artık bir kompto teorisi değil. İnsanlar etkilerini görüyor, yaşıyor” diyor Albrito; “Değişmek zorunda olduklarını biliyorlar.” Bu sözlerde, yıllarca ‘Yangın merdivenini tahtadan yaparsanız yanar’ diyen birinin merdiven yanmaya başlayana dek sözünü dinletememesinin yorgunluğunu görüyorum. Karamsar bir panel değil, bilgi odaklı bir panel. Ama benim bu manzaradan çıkardığım sonuç pek hoşunuza gitmeyebilir: Dünyaya çarpan bir meteorun dinazorları yok ettiği söylenir ya, şimdi o meteor biziz. Dünyayı yok ediyoruz. Canlıları yok ediyoruz. Kendimizi de yok ediyoruz.

Doğa mahvoluyor; bu bir **varsayım** değil, benim orada gördüğüm istatistikler **göreceli sayılar** veya **teori** değil. Dağa çıkan, dalgıçlık yapan, kırsala giden, sahilde durup sudaki çöpleri ve yağmur fark eden herkesin, hepimizin en yüzeysel şeklini gördüğümüz gerçekler. Eskiden yeşilcilerle ben de dalga geçirdim. “Her gün sulamam gerekecek mi” diye aşığıladığım bile olmuştur ve itiraf ediyorum, evrim geçirip akıllanmış değilim. Doğa elinin tersiyle bir tane vurdu, seçme şansım kalmayınca, her gün yüzdüğüm Marmara Denizi (altın, gümüş ve bronz madalyaları olan bir yüzücüydüm çocukken) girilemez hale gelince “Adamların bir bildiği varmış” dedim. Üstelik doğa bir mecburiyet, bunu da geç anlıyor insan. Dürüst olmak, tutumlu olmak, beyaz çorap giymek birer seçimdir, çevreci olmak ise bir seçim değil. Mecburiyet. Ne yazık ki “dünyanın sonu geldi” çığırkanlığı, spekülasyonlar ve dezenformasyon duygusal duvarlar inşa ettirdikleri için aklın yolunu

Wolfgang Burtscher

Burtscher:
“İnsanlara, yakında hava o kadar kirlenecek ki nefes alamayacaksınız diyebilirsiniz ama bu, nefes alamayana dek bir kulaklarından girip ötekenden çıkacaktır”

feci tıkayan şeyler. Ama her lobiciyi bir kalemde silmek de bir işimize yaramayacak, çünkü Albrito'nun söylediğine katılıyorum, bilinçlenme önemli ama elektrikli araba üretilmemişse bilinç tek başına bir işe yaramıyor. Bu çerçevede, “**The obstacle is the path**” sözüne hak veriyorum: Dünkü engel, bugünkü yöntem. Para dün engel idiyseniz ve savaşarak aşamadıysanız o zaman tavlacağız.

Ardından zaten yeni bir yatırımcı modeli, ekoloji dostu, bisiklete binerek işe giden milyarderlerden oluşan yeni bir kuşak doğuyor. Çünkü nefes alabildikleri bir dünyada yaşamak istiyor bu gençler. Palo Alto - Silikon Vadisi bunun en güzel örneğidir. Gerekli olan, akılcı davranıp bu orta yolun -örneğin

fatura düşük gelecek diye ekonomik ampul kullandırmanın- uzun vadede bilinçlenmeye dönüşmesini sağlamak.

Avrupa Komisyonu İnovasyon ve Araştırma Genel Direktör Yardımcısı **Wolfgang Burtscher** de aynı fikirde: “Sorunu çözmeye yönelik ekonomik açıdan değerli olan bir çözüm planı üretin. İnsanlara, yakında hava o kadar kirlenecek ki nefes alamayacaksınız diyebilirsiniz ama bu, nefes alamayana dek bir kulaklarından girip ötekenden çıkacaktır. Çünkü bu, çok sert bir bilgidir. Çünkü bu kabul edilemez bir bilgidir. Bu bilgiyi anlaşılabilir alt başlıklara dönüştürerek, küçülterek, anlaşılır kılarak işe başlanması gereken toplumlar var.” Doğru söze ne denir? ○

Yaşayan Gezegen Raporu: “40 Yılda Doğal Yaşamın Yarisını Yok Ettik”

Artık durun! WWF’in Eylül ayında yayınladığı “Yaşayan Gezegen Raporu 2014” (Living Planet Report), bunu çok net verilerle ortaya koyuyor. Londra Zooloji Derneği (LZD), Global Footprint Network (GFN) ve Water Footprint Network (WFN) uzmanlarıyla birlikte hazırlanan rapor, 1970 yılını baz aldığımızda, doğal yaşam kaynaklarının yarisını yok etmiş durumda olduğumuzu gösteriyor. Guardian’da yayınlanan Damian Carrington’ın yazısını, Filiz İnceoğlu’nun çevirisiyle paylaşıyor ve herkese son bir uyarı olmasını diliyoruz...

 Damian CARRINGTON

 Filiz İNCEOĞLU

Kara türlerinin popülasyonlarında 1970-2010 yılları arasında %39 kayıp yaşandı

Tatlısu türlerinde ortalama kayıp oranı %76

Deniz canlılarında 1970-2010 yılları arasında yaşanan popülasyon kaybı %39

Balık, kuş ve diğer hayvan türlerinin sayısında görülen keskin düşüş, toplamda 3000 türü kapsayan, 10.000 farklı popülasyonun analiz edilmesiyle hesaplandı. Bu veriler, bilinen 45.000 omurgalının tamamının durumunu yansıtıyor ve ilk kez temsili bir Yaşayan Gezegen Endeksi'nin oluşturulmasını sağlamış oluyor.

Yeni bir analize göre, yeryüzündeki vahşi hayvanların sayısı son 40 yılda yarıya düştü. WWF ve Londra Zooloji Derneği (LZD) bilim insanlarının tespitlerine göre, insanoğlu sürdürülemez boyutlarda yiyecek elde etmek için hayvanları öldürüp, habitatları kirletip tahrip ederken; bu süreçte karada, nehirlerde ve denizlerde yaşayan türlerin büyük kısmı da yok oldu.

“Gelecek hafta Londra Hayvanat Bahçesi’ndeki hayvanların yarısı ölse, bu ana sayfadan haber olurdu” diyor LZD’nin Bilim Direktörü Profesör **Ken Norris**. “Ama bu durum doğada gerçekleşiyor. Bu hasar kaçınılmaz değil, ancak tercih ettiğimiz yaşam şeklinin sonuçları nedeniyle maalessif kaçınılmaz.” Norris ayrıca, yiyecek, temiz su ve hava sağlayan doğanın insan sağlığı için hayati önem teşkil ettiğini de sözlerine ekliyor.

WWF Bilim ve Politika Direktörü **Mike Barratt**, “Hayvan popülasyonunun yarısını kaybettik ve buna insan tüketiminin sebep olduğunu biliyoruz. Bu açıkça bir çağrıdır ve artık harekete geçmemiz şarttır” diyor ve gıda ile enerjinin sürdürülebilir bir şekilde üretilirken, yeryüzünün daha fazla alanının sanayileşme ve orman tahribatından korunması gerektiğini sözlerine ekliyor.

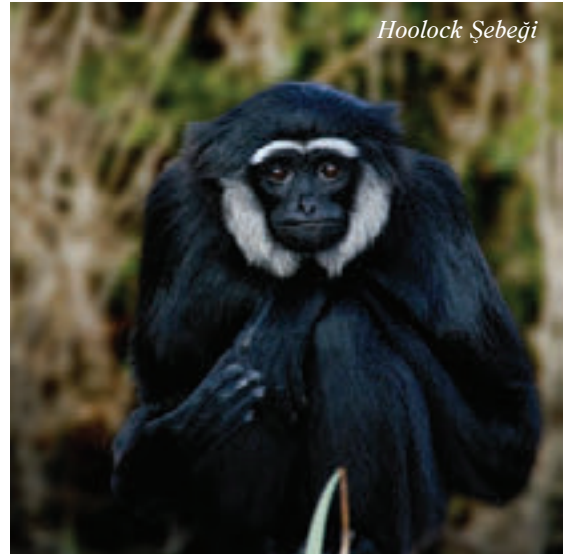
Balık, kuş ve diğer hayvan türlerinin sayısında görülen keskin düşüş, toplamda 3000 türü kapsayan, 10.000 farklı popü-

lasyonun analiz edilmesiyle hesaplandı. Bu veriler, bilinen 45.000 omurgalının tamamının durumunu yansıtıyor ve ilk kez temsili bir **Yaşayan Gezegen Endeksi**’nin (Living Planet Index - LPI) oluşturulmasını sağlamış oluyor.

“Londra Borsası’ndaki 100 şirketin durumunu gösteren FTSE 100 Endeksi’ni çoğumuz biliriz ama dünya üzerindeki türlerin ve ekosistemlerin düşmekte olan sayısının nihai göstergesini şimdiye kadar hep es geçtik” diyor LZD’den **Profesör Jonathan Baillie**: “Şayet tepkimizi doğru verirsek, gelecekte güvenli ve sürdürülebilir bir yaşam tarzı elde etmiş olacağız.” Eğer bunu gerçekleştiremezsek, kaynakların aşırı kullanımı nihayetinde bizi çatışmalara sürükleyecek. Baillie, LPI’nın son derece sağlam bir gösterge olduğunu ve BM tarafından uluslararası kabul edilirliliği olan, Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi (Convention on Biological Diversity) tarafından biyoçeşitlilik konusunda temel bir öngörü olarak benimsendiğinin altını çiziyor.

Nehirler Sistemin Temeli

Yeni yayınlanan Yaşayan Gezegen raporundaki ikinci bir endeks ise insanın “ekolojik ayakizi”ni, yani doğal kaynakları kullanma oranını hesaplıyor. Şu anda, dünya nüfusu, yetiştirdiğinden daha hızlı oranda ağaç kesiyor, okyanusların yeniden oluşturabileceğinden daha hızlı şekilde balıkları avlıyor, yağmurun telafi edebildiğin-

Hoolock Şebeği

den daha hızlı nehirlerden ve yeraltı su haznelerinden su çekiyor ve okyanuslarla ormanların absorbe ettiğinden daha fazla küresel ısınmaya neden olan karbondioksit üretiyor.

Rapor, günümüzün ortalama global tüketim oranı göz önüne alındığında, ihtiyacı karşılamak için gezegenimizin 1,5 katına ihtiyacımız olduğunu gösteriyor. Buna karşın, ABD'nin tüketim düzeyini sürdürürebilmek için 4, Birleşik Krallık içinse 2,5 gezegene ihtiyaç var.

Hayvan popülasyonları içinde en hızlı düşüş, 1970'ten beri %75'e kadar gerileyen rakamlarla tatlısu ekosistemlerinde görülüyor. "Nehirler, sistemin temelini oluşturur" diyor WWF Tatlısu Kaynakları Başkanı **Dave Tickner**: "Yeryüzünün başına ne gelirse nehirlerde son bulur." Mesela, Hindistan'da her yıl 10 milyar ton atık su Ganj Nehri'ne dökülüyor.

İnsanlar kadar, barajlar ve gitgide sıklaşan kuyu suyu kullanımları da tatlı su sistemlerine zarar veriyor. Dünya genelinde 45.000'i aşkın büyük baraj (15 metre ve daha derin su seviyesine sahip olanlar) bulunduğu biliniyor. Tickner, suyun sağlıklı ve doğal akışını kastederek, "Bunlar, nehirleri bin parçaya bölüyor" diyor. Son yüzyılda dünya nüfusu dört kat artarken, su kullanımını yedi kat arttı. Tickner, "Gitgide daha fazla suya aç bir yaşam tarzı benimsiyoruz" sözleriyle tehlikenin altını çiziyor.

Avrupa nehirlerinde yaşayan **yılanbalığı** (European Eel) ve ABD'de yaşayan **Hellbender semenderi** gibi tatlısu türleri büyük bir azalma gösterirken, bazı türlerin popülasyonlarında iyileşmeler de görüldüğü saptanmış durumda. Sözelimi İngiltere'de su samurlarının soyu tükenme noktasına gelmişti, ancak koruma çabaları sayesinde şimdi birçok ülkede yaşamlarını sürdürmeye devam ediyorlar.

Zenginler, "Doğal Yaşam Kaybını" Outsource Ediyor

Karada yaşayan hayvan sayısının 1970'ten beri %40 oranında azaldığı açık ve seçik ortada. Şimdilerde izinsiz avlanma oranının doğum oranlarını geçtiği Orta Afrika'daki orman fillerinden, Bangladeş'teki **Hoolock şebegine**, çayır ve engerek yılanı gibi Avru-

Hellbender semenderi

Su samuru

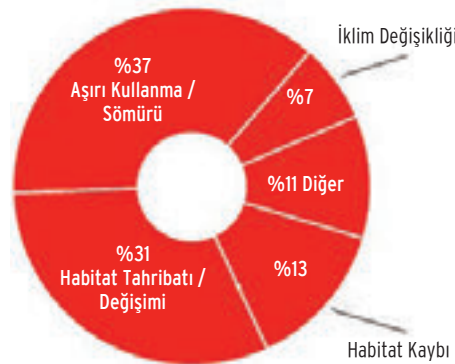

Kızıl Kumkuşu

ABD'de yaşayan Hellbender semenderi ve Avrupa nehirlerinde yaşayan yılanbalığı gibi tatlısu türleri büyük bir azalma gösterirken, bazı türlerin popülasyonlarında iyileşmeler de görüldüğü saptandı. Sözelimi İngiltere'de su samurlarının soyu tükenme noktasına gelmişti, ancak koruma çabalarıyla şimdi birçok ülkede yaşamlarını sürdürmeye devam ediyorlar.

Vahşi Yaşam Kayıplarının Küresel Nedenleri

3430 türün popülasyonunun analizine dayanan WWF'in "Yaşayan Gezegen Endeksi", vahşi yaşam kayıplarının nedenlerini şöyle kategorize ediyor:

Kaynak: WWF

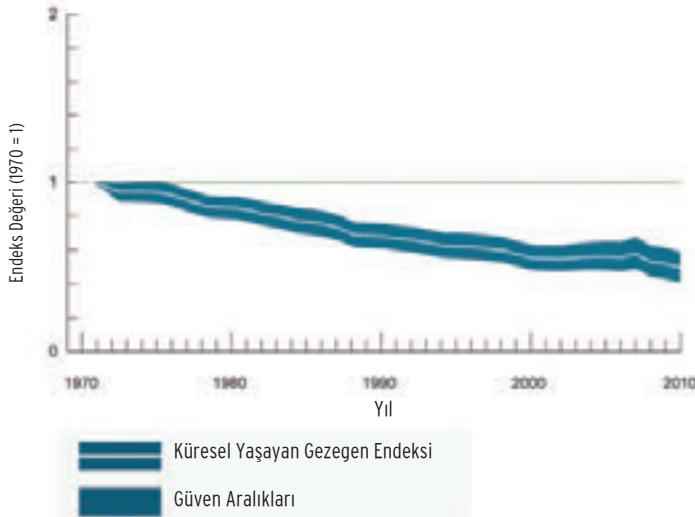
David
Nussbaum

Orman Fili

Yaşayan Gezegen Endeksi

Endeks, 1970 ile 2010 arasında %52 ekosistem kaybı yaşandığını gösteriyor. Bu istatistik, omurgalı türlerin popülasyonunun 40 yıl öncesine göre yaklaşık yarı yarıya düştüğünü ortaya koyuyor.

pa'daki yılan türlerine kadar doğal yaşam tahribatı, birçok türün yok oluşuna neden oluyor. Ancak yine de, yoğun koruma çalışmaları Nepal'deki kaplanlarda olduğu gibi bu düşüşü tersine çevirebilir.

Deniz canlılarının sayısında ise başta deniz kaplumbağaları olmak üzere toplamda %40 oranında bir düşüş kaydedildi. Avlanma, yuvalama alanlarının tahribatı ve balıkçı ağları yüzünden boğulmalar nedeniyle kaplumbağaların sayısında %80 azalma görüldü. Bazı kuş türleri de ciddi şekilde etkilendi. Birleşik Krallık'taki çil kekklik sayısı, tarımda görülen yoğunlaşma nedeniyle 1970'ten beri %50'lere kadar düşerken, Avustralya'da yaşayan kızıl kumkuşu 2005 yılına kadar geçen 20 yıl içinde popülasyonunun %80'ini yitirdi.

Hayvan popülasyonundaki en büyük düşüşler düşük gelirli, gelişmekte olan ülkelerde görülürken, varlıklı ülkelerdeki koruma çalışmaları genel anlamda küçük gelişmeler elde etti. Ancak varlıklı ülkelerdeki vahşi hayvanların sayısında görülen büyük düşüş, yeni raporda baz alınan 1970 yılından çok önce gerçekleşmişti; Birleşik Krallık'taki son kurt 1680'de vurulmuştu. LZD'nin Bilim Direktörü Profesör Ken Norris ayrıca, gelişmekte olan ülkelerde doğal yaşamı tahrip ederek elde edilen gıda ve diğer malzemeleri ithal ederek, varlıklı ülkeler, bu ülkelerde vahşi hayvanların sayısındaki düşüşü "outsourc" ettiklerini öne sürüyor. Örneğin, kereste, sığır eti ve soya gibi ormansızlaştırmaya katkı sağlayan ürünlerin tamamının üçte biri 1990 ve 2008 yılları arasında Avrupa Birliği'ne ihraç edildi.

Son söz, WWF-Birleşik Krallık CEO'su **David Nussbaum**'da: "Bu raporda vurgulanan yıkımın ölçeği, hepimiz için bir uyarı alarmı olmalıdır. Ancak tüm ülkelerin, sürdürülebilir gelişim hedeflerine ilave yeni bir küresel ısınma anlaşmasında hemfikir olma zamanının geleceği 2015 yılı, trendlerin tersine dönmesi için bize eşsiz bir fırsat sunuyor. Hepimizin -politikacıların, iş insanlarının ve halkın- değer verdiğimiz şeyleri koruduğumuzu garantilemek için harekete geçmek gibi bir nedeni ve sorumluluğu var: Hem insanlar hem de doğa için sağlıklı bir gelecek." ○

Sokağın Müziği

–“Açık Radyo.”
94.9

Ulaşım, Yeşil Ofis, Alternatif Enerji, Biyoçeşitlilik

İklim Değişikliğinden

Etkilenmeyen Şehirler Yaratmak

Tekساس eyaletinin **Austin** kentinde yapılan “**Sürdürülebilirliğin Geleceği**” konulu konferansta ilginç bir soruya yanıt arandı. İklim değişikliğinin etkilerini biliyoruz, peki şehirlerimizi bu etkilerden koruyabilir miyiz? Cevap açık: Maalesef hayır! Diğer taraftan ilgililerin içimizi rahatlatan ortak bir görüşleri de var: “Şehirlerimizi iklim değişikliğinin tehditlerine hazır hale getirebiliriz.” Katrina, Sandy gibi ABD’de son yıllarda yaşanan yıkıcı fırtınalar da bu gereksinimi açıkça gösterdi. Koruma biçiminde yeni yöntemlere ihtiyaç var. Örneğin sel felaketine karşı yapılan “koruyucu duvarlar”ın çok da akıllıca olmadığı düşünülüyor; zira su mutlaka gidecek ve zarar verecek başka bir yer buluyor. Bunun yerine yeni sel koruma sistemi geliştirilmesi ve Rotterdam’da olduğu gibi **sel sularının yönlendirileceği dev havuzların yapılması** tartışılan konular. Bu arada Austin; naylon poşet kullanımının yasak olması, elektrikli araç ve güneş enerjisi kullanımının yaygınlığı ile de ABD’nin öncü şehirlerinden.

Guardian Cities@guardiancities
<http://t.co/Zqf9KM3lzd>

Güvenli Bisiklet Yolları Oluşturulmalı

Son yıllarda İstanbul’da sürdürülebilir ulaşım konusunda önemli adımlar atılıyor. Nüfus artışı engellenemeyen metropolde, ulaşımın özellikle **metrobüs** ve **metro** hatlarının genişlemesi ve yaya yollarının artırılmasıyla bir nebze daha rahat ve sağlıklı olması hedefleniyor. 2007 yılında kurulan metrobüs hattı, günde taşıdığı 800 bin yolcu ile dünyanın en yoğun toplu taşıma sistemlerinden biri durumunda. Toplam faydası hesaplandığında oldukça düşük maliyetli bir sistem olarak görünüyor ve kullanıcıları alternatif yollara kıyasla trafikte yılda 28 gün tasarruf ediyorlar. Sistemin günde 50 bin aracı trafikten çektiği ve böylelikle **167 ton CO₂ emisyonu** azalttığı hesaplanıyor. 2010-2012 yılları arasında 295 caddenin yayalaştırılması ise yayaların güvenli ve rahat yürüme yollarına kavuşması açısından çok önemli. Ancak tüm bunların yanında bisiklet ulaşımının

son derece kısıtlı olduğu ve güvenli bisiklet yollarının bir an önce oluşturulması gereği de çok açık. (Yazarın notu: Ah bir de kolay ulaşabileceğimiz geniş, bol ağaçlı ve yeşil parklarımız olsa... Yürüsek, koşsak, uzanıp kitap okuyabilsek...)

Sustainable Cities @sustainablecities
<http://t.co/OIqFcl4ViN>

Okyanuslardaki Asitleşmenin Korkunç Maliyeti

Okyanuslardaki asitleşmeye karşı önlem alınmaması durumunda yılın sonuna kadar dünya ekonomisine gelecek yıllık zarar yükünü tahmin edebilir misiniz? Tam tamına **1 trilyon dolar**... Üstelik bu, sadece mercan resiflerine bağlı endüstrilerin uğrayacağı zarar! Diğer etkilerin ekonomik ve ekolojik zararları henüz tam bilinmiyor. İnsan aktiviteleri sonucu çıkan CO₂ emisyonu etkisiyle giderek artan asitleşme, okyanuslardaki pH’ı düşürüyor ve denizel biyoçeşitliliği hızla yok ediyor. Mercanların kabuk ve iskelet

Özgür ÖZTÜRK
ozgur.ozturk@akcansa.com.tr

oluşumu kısıtlıyor, tüm mercan ekosistemleri büyük zarar görüyor. Önlem alınmadığı takdirde yakın gelecekte gıda güvenliği büyük tehdit altına girecek, turizm gelirleri düşecek ve denizel organizmalara ihtiyaç duyulan ilaç sektörü büyük sıkıntı yaşayacak.

WB Environment@WB_Environment
<http://t.co/DgJT8zZQBK>

Ofisinizde Çiçek ve Sebze Yetiştirmek İster misiniz?

Ofisleri eğlenceli bir mekan haline dönüştürmek pekala mümkün... Google'ın Londra'daki yeni merkez ofisinin çatı katı, çalışanların çiçek ve sebze yetiştirebilecekleri küçük bahçeler şeklinde düzenlenmiş. Bu proje, aslında şirketin ilk uygulaması değil, ancak kesinlikle en sürdürülebilir olanı. Binadaki mobilyaların büyük çoğunluğu geridönüşüm malzemelerinden yapılmış, ortamda hiç toksik madde bulunmuyor. Çalışanlara rahatlık, ilham ve zindelik veren bir çalışma ortamı yaratılmış. Bu ofiste herkes değişik temalarla düzenlenmiş çalışma alanlarını dilediğince kullanabiliyor. Çatı bölümündeki budanmış çalılar yeşil, özel ve güneş perdesi sağlayarak dinlenmek için gizli bahçe bölümleri oluşturuyor. Ne diyelim, darısı her çalışanın başına!

ECOBUILD@YesilBinalar
<http://t.co/8mywF9ZKZn>

Maymun Türleri İklim Değişikliğinden Nasıl Etkilenir?

İklim değişikliğinin artık kanıksadığımız tüm bilinen (ve yaşadığımız) sonuçları maymun yaşamını bakın

nasil tehdit ediyor: Tropik ormanlardan toplanan yaklaşık 30 yıllık verileri inceleyen araştırmacılar, ağaç yapraklarının besin değerinin giderek düştüğünü, bunun da ağaç yaprağıyla beslenen maymun türleri için ciddi bir tehdit olduğunu tespit ettiler. **Uganda Kibale Ulusal Parkı**'nda yapılan çalışmada bazı deneyler yüksek CO₂'li ortamlarda yetişen bitkilerin daha az protein içerdiğini ortaya çıkardı. Kibale'deki **Colobus** türü maymunların yüksek protein ve düşük lifli yaprakla beslendiği biliniyor. 1970 ve 2000 yılları arasında bölge ormanlarındaki ağaçlardan alınan yaprak örnekleri kıyaslandığında lif oranının %15 arttığı, protein oranının ise %6 düştüğü belirlendi. Ayrıca ağaçlarda tannik asit oranının arttığı ve bu sebeple yaprakların daha zor hazmedileceği de ortaya çıkarıldı.

Biodiversity News@BiodiversityNew
<http://t.co/vAx38bXOxR>

Güneydoğu Anadolu Enerji Üssü Olmaya Hazır

GAP Bölgesi, biyokütle ve güneş odaklı enerji projeleriyle Türkiye'nin geleceğinde enerji ihtiyacına cevap vermeye hazırlanıyor. Bölgede bugün 22 baraj ve

19 HES ile yıllık 20 milyar kWh elektrik üretiliyor. Ancak hedef, yenilenebilir kaynaklara ağırlık vererek yakın gelecekte bölgeyi "enerji üssü" haline getirmek. Tarımsal sulamada güneş enerjisinin kullanılması için **dört ayrı proje** geliştirildi, bunların pilot uygulamaları denemesi yapılacak. 2018 yılında sulanabilir alan 1 milyon hektara çıktığında ortaya çıkacak üretim gücünün biyokütle oluşumuna çok ciddi katkısı olacak. Bu da bölgenin biyokütleyle dayalı enerji potansiyelini artıracak. alternatifenerji.com@altenerji
<http://t.co/cG4uLiU1SL>

Ormanlarımızın Geleceği İçin Biyoçeşitliliği Korumalıyız

Tropik ormanları ve onların absorbe ettiği karbonu koruyarak iklim değişikliğini önleyebilmemiz için orman biyoçeşitliliğini daima önemsemek zorundayız. Özellikle büyük memeli türlerinin korunmasında başarısız olmamız halinde uzun dönemde bugünkü ormanları çok arayacağız. Her yıl dünya üzerinde yaklaşık **13 milyon hektar orman alanı** insan ihtiyaçlarının giderilmesi için yok ediliyor (tarım alanı, yiyecek, yakıt vb nedenlerle). Karbon tutan ormanlar yok olduğunda, bu karbonun direkt olarak atmosfere yayıldığını söylemeye gerek yok. 13 milyon hektar ormanın tuttuğu karbon, küresel emisyonun yaklaşık %12'si. Burada yatan en büyük tehdit avcılık: Nedeniyse azalan biyoçeşitlilikle birlikte ağaç tohumu yayılımının da azalması. CECHR@CECHR_UoD
<http://t.co/Ls9eBO77v7>

“Dünya Ekonomisi Amuda Kalkmış”

 Barış DOĞRU

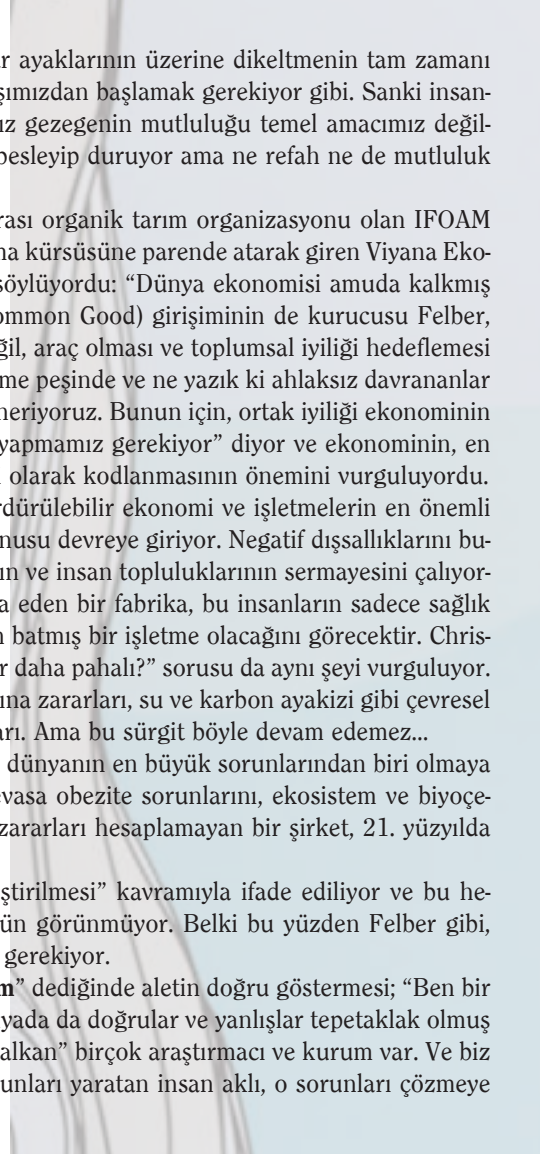
Her şeyi ters yüz etmenin, tepetakkak duran dünyayı tekrar ayaklarının üzerine dikeltmenin tam zamanı ve bu işe tersliğin temel kaynaklarından, ekonomiye bakışımızdan başlamak gerekiyor gibi. Sanki insanlığın, tüm canlıların ve maddi varlığıyla içinde yaşadığımız gezegenin mutluluğu temel amacımız değilmiş gibi, doyurulması mümkün olmayan bir ekonomi canavarını besleyip duruyor ama ne refah ne de mutluluk yaratabiliyoruz...

Geçtiğimiz ay, Buğday Derneği'nin dünyanın en önemli uluslararası organik tarım organizasyonu olan IFOAM Dünya Organik Kongresi'nin temel oturumlarından birine, konuşma kürsüsüne parende atarak giren Viyana Ekonomi Üniversitesi Öğretim Üyesi **Christian Felber** tam da bunu söylüyordu: “Dünya ekonomisi amuda kalkmış gibi.” Avusturya Toplumsal İyilik İçin Ekonomi (Economy for Common Good) girişiminin de kurucusu Felber, “Ekonomi sadece para+kâr değildir. Ekonomide paranın amaç değil, araç olması ve toplumsal iyiliği hedeflemesi gerekiyor. Bugünkü ekonomik sistemde herkes sadece kâr elde etme peşinde ve ne yazık ki ahlaksız davrananlar daha başarılı oluyorlar. Biz oyunun kurallarını yeniden yazmayı öneriyoruz. Bunun için, ortak iyiliği ekonominin amacı haline getirmemiz ve bunu demokratik süreçleri işleterek yapmamız gerekiyor” diyor ve ekonominin, en üst sistem değil, ekosistem ve insan topluluklarının bir alt sistemi olarak kodlanmasının önemini vurguluyordu. Peki, kâr dediğimiz şey nasıl hesaplanıyor? İşte burada, belki sürdürülebilir ekonomi ve işletmelerin en önemli tartışma alanı olması gerektiğini düşündüğümüz “Dışsallıklar” konusu devreye giriyor. Negatif dışsallıklarımızı bugüne kadar hiç hesaplamayan mikro ve makro ekonomiler, doğanın ve insan topluluklarının sermayesini çalıyorlar. Baca emisyonlarıyla, kendi bölgesinde yaşayan insanları hasta eden bir fabrika, bu insanların sadece sağlık maliyetlerini bile hesaplasa, büyük ihtimalle verimsiz hatta çoktan batmış bir işletme olacağını görecektir. Christian Felber'in oturumda cesaretle sorduğu “Neden organik ürünler daha pahalı?” sorusu da aynı şeyi vurguluyor. Bu saçmalığın nedeni, diğer konvansiyonel ürünlerin, insan sağlığına zararları, su ve karbon ayakizi gibi çevresel ve sosyal dışsallıklarını yok hükmünde kabul edip hesaplamamaları. Ama bu sürgit böyle devam edemez...

Aynı şekilde, iklim değişikliğine neden olan karbon emisyonlarını, dünyanın en büyük sorunlarından biri olmaya doğru giden su emisyonlarını, ürettikleri gıdalarla yarattıkları devasa obezite sorunlarını, ekosistem ve biyoçeşitlilik kayıplarını, çalışanlarının ruh sağlıklarına verdikleri olası zararları hesaplamayan bir şirket, 21. yüzyılda büyük çöküşler yaşayacak.

Bütün bu anlattıklarımız, ekonomi ilminde “Dışsallıkların içselleştirilmesi” kavramıyla ifade ediliyor ve bu hesaplamayı yapmadan “Gerçek Değerlere” ulaşmak pek de mümkün görünmüyor. Belki bu yüzden Felber gibi, tersliği göstermek için amuda kalkmak, ters dünyayı düz görmek gerekiyor.

Yalan makinesine bağlanmış şizofren, “**Ben Napolyon Bonapart'ım**” dediğinde aletin doğru göstermesi; “Ben bir şizofrenim dediğinde” ise yalan ışıklarının yanıp sönmeye gibi, dünyada da doğrular ve yanlışlar tepetakkak olmuş durumda... Neyse ki bunu düzeltmenin yollarını arayan, “amuda kalkan” birçok araştırmacı ve kurum var. Ve biz bu dosya bağlamında onları biraz da olsa aktarmaya çalıştık. Sorunları yaratan insan aklı, o sorunları çözme de muktedir gibi duruyor...

Dışsallıklarını İçselleştirebilenlerden misiniz?

Dışsallıkları içselleştirebilmek, sürdürülebilir şirketler için en uzun ama en sağlam yollardan biri. Ve gerçek anlamda gerçekleştirilmesi de bir hayli zor. “Şirket” dediğimiz ticari formun ortaya çıkışından beri bilançoda sadece bir hesaplama kalemi oldu: Kâr, daha açık bir ifadeyle para. Ancak bu yerleşik alışkanlık ve gelenek, 21. yüzyılın dünyasında geçerliliğini giderek yitiriyor.

Dünyanın en büyük vergi danışmanlık şirketlerinden biri olan KPMG'nin Sürdürülebilirlik Danışmanlığı yöneticisi ve ortağı **Barend van Bergen**'le konuşuyoruz. Bu seneki Yeşil İş Konferansı'nda yaptığı sunum oldukça çarpıcıydı. 16 yıldır KPMG'de danışmanlık yapan van Bergen, şirketlerin “Gerçek Değeri”ni (True Value) hesaplamalarını sağlayabilecek bir metodoloji geliştirdiklerini anlatıyordu. “**A New Vision of Value: Connecting Corporate and Societal Value Creation**” (Yeni bir Değer Vizyonu: Kurumsal ve Sosyal Değer Yaratımını Birbirine Bağlamak) isimli raporlarıyla dünya kamuoyuyla paylaştıkları bu yeni metodoloji konusundaki heyecanını hem konferanstaki konuşmasında

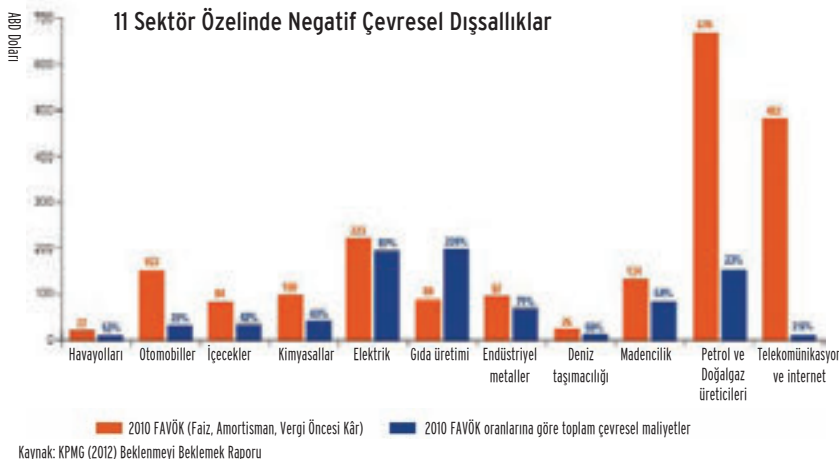

Barend van Bergen, şirketlerin “gerçek değer”inin hesaplanması hakkında “Bu roket bilimi değil” diyor. Yani aslında o kadar karışık bir şey yok. Her şirketin, gerekli insan kaynakları donanımına sahip olduğunda yapabileceği, hesaplayabileceği bir ölçüm ve metot.

hem de birebir görüşmemizde hissetmemek mümkün değil. Heyecanı bana da geçiyor: Uzun zamandır aklımıza takılan bazı soruların yanıtları buralarda gizli. Yaklaşık bir yıldır işlemek istediğimiz dosyanın da ana izleği buydu aslında: Dışsallıklar ve tabii bu dışsallıkların nasıl hesaplanacağı ve daha da ötesi nasıl içselleştirileceği. Küresel ölçekte şirketlere danışmanlık yapan devasa bir kuruluşun ve onun sürdürülebilirlik yöneticisinin de aynı sorunun peşinde olduğunu görmek, hem doğru izi takip ettiğimiz konusunda bizi biraz gururlandırıyor hem de dünya ahvali için sevindiriyor.

Roket Biliminden Bahsetmiyoruz

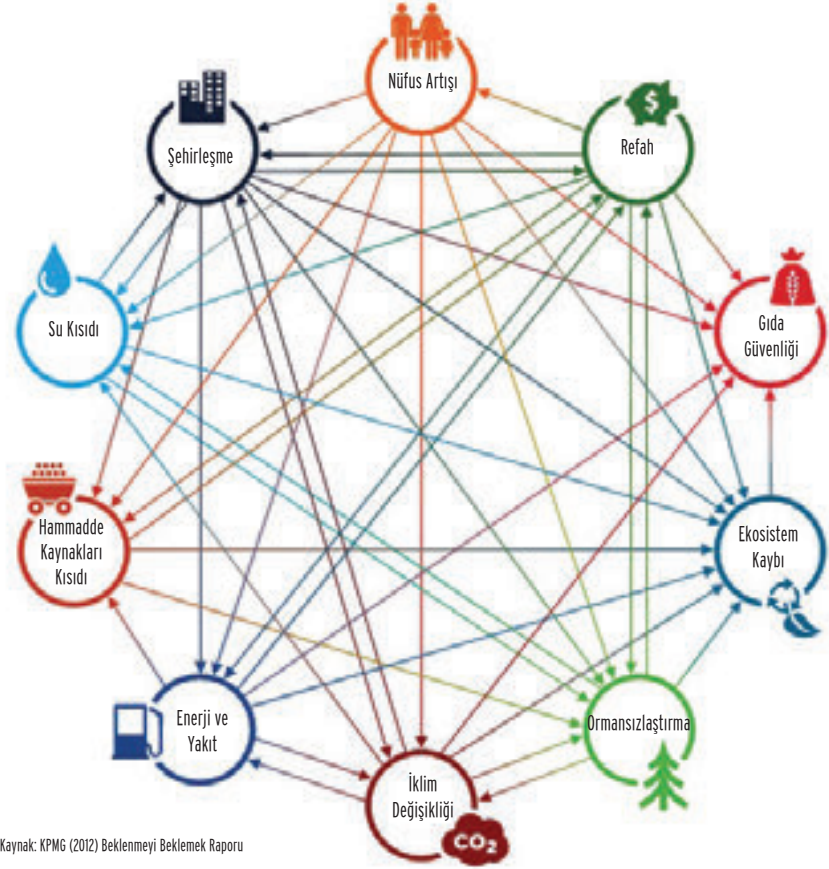
Ama zaten birçok iz, uzun zamandır aynı yöne doğru gidiyordu. İki yıldır konu ile ilgili ağzını açanın anmadan geçmediği ve bizim de değişik bağlamlarda haberleştirdiğimiz Puma'nın küresel “Çevresel Zarar ve Kâr Raporu” belki ilk örneklerden biri olarak gözlerden kaçmadı. Büyük bir cesaretle dışsallıklar, yani çevresel etkiler hesaplandığında, aslında şirketlerin kâr falan etmediğini

ortaya koyan rapor, bu konuda çalışanların elini oldukça güçlendirdi. KPMG'nin de bu yönde ilerlediği, bir önceki raporundan da hissediliyordu. 2012 yılında yayınlanan **“Expect the Unexpected: Building business value in a changing world”** (Beklenmeyi Beklemek: Değişen dünyada iş değeri inşa etmek) çalışmasıyla, küresel sürdürülebilirliği etkileyecek, fakirlikten iklim değişikliğine, oradan enerji ve ekosistem kayıplarına kadar uzanan 10 büyük sorunu ayrıntısıyla kurumların gözlerinin önüne sermişlerdi. Açıkçası bu iki yıl öncesinin çarpıcı raporunun “değer yaratımı ve dışsallıklar ve içşelleştirilmesi” mevzularına sağlam bir zemin olarak hazırlandığını hissetmemek imkansızdı. Evet bu sorunlar giderek büyüyor ve iş yapmak isteyenlerin üzerine frenleri patlamış bir kamyon hızıyla ilerliyor; dolayısıyla bu mega tehditlere karşı dirençli organizasyonlar oluşturmanın yolu da, çevresel ve sosyal etkinizi son dirhemine kadar ölçmekten ve tabii önlemler almaktan geçiyor.

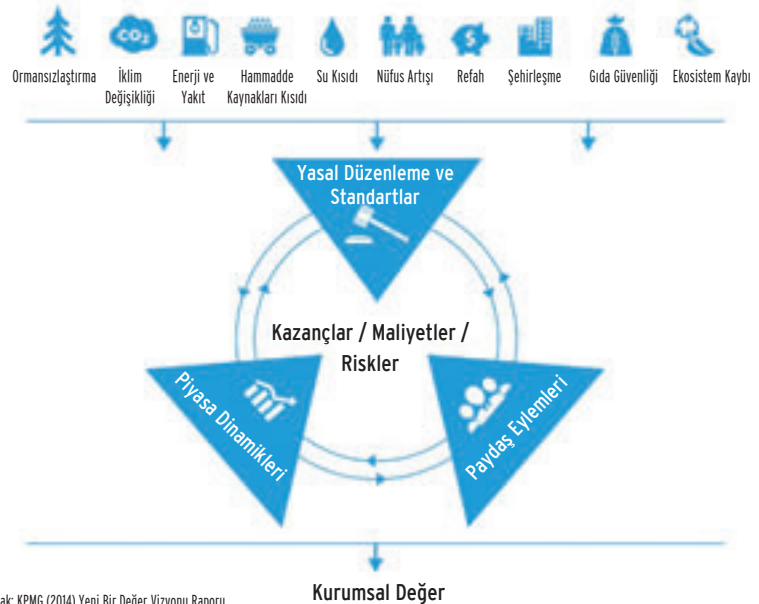
İş biraz iki başlıkta da geçen “Value”, yani “Değer”de düğümliyor son tahlilde. Yani bir şirketin gerçek bilançosunu neyle ölçeceğimizde, değerini gerçek olarak nasıl hesaplayacağımızda! “Gerçek Değer”de... Barend van Bergen, yine heyecanlı altını çiziyor: “Bu roket bilimi değil.” Yani aslında o kadar karışık bir şey yok. Her şirketin, gerekli insan kaynakları donanımına sahip olduğunda yapabileceği, hesaplayabileceği bir ölçüm ve metot. O yüzden “Biz metodolojimizi ve hesaplama yöntemini açık bir şekilde ortaya koyduk. İsteyen bunun için bizden danışmanlık alır; isteyense metodolojiyi öğrenir ve kendi kendine dışsallıklarını hesaplar.” Ve ortaya şirketin gerçek değeri çıkar. Van Bergen, üstüne basa basa söylediği için belirtmekte fayda var: Bu metodoloji şu anda “açık kaynak” (open source) bir hizmet...

Sosyal ve Çevresel Megagüçlerin Karşılıklı Bağımlı Sistemi

Kaynak: KPMG (2012) Beklenmeyi Beklemek Raporu

İçşelleştirmenin 3 Temel İtici Gücü

Kaynak: KPMG (2014) Yeni Bir Değer Vizyonu Raporu

Dışsallıkları Sayısalılaştırabilmek

Şu ana kadar bu metodolojiyi pratik olarak bir şirket için uygulayıp uygulamadıklarımızı öğrenmek istiyoruz. Evet, Hindistan'ın önemli çimento şirketlerinden Ambuja ile tüm metodoloji uygulanmış ve gerçek değerler ortaya konmuş. Van Bergen, söz konusu şirketle yaptıkları çalışmanın raporunu elinde tutuyor ve "Bu dünyada yapılmış ilk gerçek değer raporudur" diyor gururla. Şirketin bu çalışmaya gönüllü olduğunu ve çok kapsamlı bir çalışmayla tüm verilerin titizlikle toplandığını anlatıyor. "Raporumuzda göreceksiniz, üç ayrı sektör ve hipotetik firma, Güney Afrika'da bir maden şirketi, Hindistan'da bir bira üreticisi firma ve ABD'de bir plastik tesisi için aynı analizi yaptık ve raporumuzda sunduk ama biz şimdi bunu gerçek firmalarla yapmaya devam etmek istiyoruz. Ve her sektörden cesur firmalar arıyoruz. Bu konuya öncülük yapacak ve korkmadan gerçek değerlerinin hesaplanması için gönüllü olacak firmalara."

Peki, nasıl başlıyor bu süreç ve hangi adımlarla ilerleniyor? "İlk aşama firmanın 'gerçek' kazançlarını belirlemekle başlıyor. Bunun için de maddi dışsallıklarınızı çok net bir biçimde ortaya koymanız ve onları sayılaştırabilmeniz gerekiyor. Sonraki aşamada, risk altına girmesi muhtemel gelecek kazançlarınızı anlamanız lazım. Bunun için de dış-

"İlk aşama 'gerçek' kazancınızı belirlemekle başlıyor. Bunun için de maddi dışsallıklarınızı çok net bir biçimde ortaya koymanız ve sayılaştırabilmeniz gerekiyor"

sallıklarınız içselleştirmeye sizi iten güçleri iyi analiz etmeniz gerekli" diyor van Bergen. Peki, nedir bu temel itici güçler? KPMG'nin Yeni Değer Vizyonu raporunda ve aslında daha birçok kaynaktan bunlar basitçe üç başlık altında toplanıyor: "Yasal düzenleme ve standartlar, pazar dinamikleri ve paydaş eylemleri." Yani sırasıyla devletin

ve kamu yönetiminin önlem ve aksiyonları; piyasa aktörlerinin ve koşullarının getirdiği yeni durumlar ve müşterilerden çalışanlara, sivil toplum kuruluşlarından iş ortaklarına ve tedarikçilere kadar uzanan geniş değer zincirinin tutum ve davranışları. Bunların her biri insanlığı ve gezegeni tehdit eden dışsal dinamiklerin etkisi altında bugün yeniden ve yeniden şekilleniyor.

Peki, son aşama ne? Dışsallıklarınızı belirledikten ve içselleştirmenin zorunluluklarını keşettikten sonra ne yapacaksınız? Van Bergen'in dediği gibi, bu bir roket bilimi değil. Yapılacaklar ortada: Gelirleri artıracak ve maliyetleri düşürecek yatırım fırsatlarını aramak; tespit ettiğiniz riskleri azaltacak önlemler almak ve Pozitif Dışsallıkları artırırken Negatif Dışsallıkları azaltmaya odaklanmak.

Çevir Tersine Dönsün Dünya...

Tersine, tepetaklak bir dünya... Ekonomiye en tepeye, ekosistemi ve toplumları en alta koyan paradigma altüst oluyor. Ekonomiye, ekosistemin bir alt kümesi olan insan topluluklarının bir alt bileşeni, kümesi haline getirmekten başka yol yok. Yanlış hesaplar, insanlığın yüzyıllarını, binyıllarını yedi. Ancak dışsallıklarımızı doğru hesapladığımızda ve onu içselleştirebilecek doğru politikalar geliştirebildiğimizde, hesaplar yerine oturacak; tepetaklak duran bütün toplumsal ve fiziksel ilişkiler tekrar düzgün hale gelecek. Tersine dünya tersine dönecek ve tüm canlılar için yeni bir evre başlayabilecek... İnsani mutluluğun yolu da işte oralardan geçiyor. Çünkü doğanın, toprağın, atmosferin ve tüm biyosferin mutlu olmadığı yerde insan mutluluğu da yemeyecek kadar ham bir hayal... İşte bunun için tersine dönen, başaşağı duran dünyaya, bildiklerimizin tam tersinden, başaşağı bir bakış fırlatmak artık sadece "yeni normal" olarak kabul edilmeli...

Toplumsal Değer Yaratımından Kaynaklı Ticari Fırsatlar

Döngüsel Tedarik Zincirleri

USD1 Trilyon

Akıllı Şehir Çözümleri

USD400 Milyar

Enerji Verimliliği İyileştirmeleri

USD128 Milyar

Yenilenebilir Enerjiler

USD8 Trilyon

Kaynaklar: Dünya Ekonomik Forumu ve Ellen MacArthur Vakfı (2014). Döngüsel Ekonomiye Doğru. Birleşik Krallık İş İnovasyonları ve Yetenekleri Departmanı (2013). Akıllı Şehir Piyasası: Birleşik Krallık için Fırsatlar. Navigant Research (2014). Ticari ve Kamu Binaları için Enerji Verimliliği İyileştirmeleri. Bloomberg Yeni Enerji Finansmanı (2013). Global Renewable Energy Market Outlook 2013.

Kurumsal Kaynak Yönetimi ve Sürdürülebilirlik

Bilgi sistemleri, şirketlerin kurumsal kaynakları daha etkili şekilde kullanmasına yardımcı olmak için tasarlanmıştır. Peki ya şirketler bilgi sistemlerini sadece kârı hesaplamak için değil de, aynı zamanda insanların ve çevrenin ihtiyaçlarını da göz önüne alacak şekilde, daha kapsamlı bir biçimde kullanırsa? İşte MIT Sloan Management Review'de Eylül ayında yayımlanan bir yazı bu önemli sorunun peşine düşmüş. Thomas Odenwald ve Christian Berg'in zihin açıcı yazısını okuyucularımızla paylaşıyoruz.

 Thomas ODENWALD
Christian BERG

 Başak GÜNDÜZ

Günümüz tüketicileri, artık sadece kalite ve fiyatla ilgilenmiyor; aynı zamanda ürünlerin sosyal ve çevresel etkilerini de gittikçe daha fazla umursuyorlar. Aslında pek çoğu, şu tür sorular soruyor: Bu oyuncak zehirli madde içeriyor mu? Bu elbisedeki malzemeler nereden geliyor? Üreticiler, fabrikalarındaki iş güvenliği uygulamalarını yeterince ciddiye alıyorlar mı? Ve üretim süreçleri çevreyle dost mu?

Kullandığımız ürünlerin güvenlik ve çevre üzerindeki etkileri hakkında bu sorulara cevap verebilmek çok önemli. Ancak, doğru bilgi olmadan kolay görünen sorulara bile cevap vermek zor. Mars'a uzay aracı gönderiyoruz ama her gün kullandığımız ürünler hakkında utandırıcı bir şekilde çok az şey biliyoruz. Her saniye çok büyük miktarda veri üretebilmemize rağmen, ürünlerin hangi maddelerden ve nasıl yapıldıkları hakkında insanların sordukları basit sorulara cevap verecek, amaca uygun ve eyleme geçirilebilir veri göstergelerine genellikle sahip değiliz.

Son yapılan araştırmalar (MIT Sloan Management Review tarafından yayımlanan da dahil olmak üzere) pek çok yöneticinin, sürdürülebilirliğin kurum gündeminde kalıcı bir yeri olduğuna inandığını gösteriyor. Ancak günümüzün Bilgi Teknoloji (BT) sistemleri, geniş değer zinciri boyunca faaliyetlerinin tam etkisini anlamak ve yönetmek isteyen şirketleri yeterince destekleyemiyor. Bu durum, sürdürülebilirliğin neden temel iş stratejilerine henüz entegre olmadığını da açıklıyor.

Kurumsal kaynak planlamaya (enterprise resource planning - ERP) yönelik klasik BT sistemleri, iş süreçlerini ve kurumsal kaynak yönetimini önemli ölçüde geliştirdi. Bugün ERP, satın almadan üretime, satıştan muhasebeye ve maaş bordrosuna kadar çeşitli departmanlardaki temel iş süreçlerine entegre bir görünüm sağlıyor. Böyle olunca da pek çok şirketin kalbini ve kayıt sistemini oluşturuyor.

Ancak, finansal olmayan ölçüler (örneğin, bir üretim adımında tüketilen enerji veya su miktarı) gele-

neksel ERP'nin içine hemen hemen hiç dahil edilmiyor. Sonuçta şirket yöneticileri; finansal varlıkları, işgücü maliyetlerini ve kapasitesini, malzemeleri optimize etmek için eğitiliyor ve teşvik ediliyorlar. Bize göre ERP'ye daha doğru bir yaklaşım için çevresel ve sosyal olanlar da dahil olmak üzere her türlü kaynağın göz önüne alınması ve şirket sınırlarının dışına ulaşan değer zincirinin tüm evrelerinin kapsanması gerekir. Bu yaklaşım, diğer unsurların yanında, bir ürünü oluşturan malzemenin ve hammaddenin nereden geldiği, ürünü imal etmek için ne kadar enerji gerektiği, çeşitli adımların ne kadar atık ve emisyon ürettiği ve tedarikçinin iş faaliyetlerinin temel insan haklarına ve çalışma standartlarına ne kadar uyduğu gibi konuları da dikkate alacaktır.

Genelde günümüzün bilgi sistemleri ve raporlama yöntemleri; emisyon, atık ve çalışan güvenliği gibi unsurları dışsallıklar olarak görüyor. Ama ekonomik belirsizlik, nüfus artışı, iklim değişikliği ve artan doğal kaynak talebi dahil olmak üzere pek çok unsur, şirketlerin karar verirken daha kapsamlı öğeleri göz önüne alması için yeni baskılar oluşturuyor. Bilgi sistemleri şirketlere geniş değer zincirlerinin sadece finansal performans değil, ayrıca bazılarının “Üçlü Bilanço” (The Triple Bottom Line) olarak adlandırdığı çevre, toplum ve ekonomi üzerindeki etkilerini de değerlendirmesi ve açıklaması için yardım etmelidir.

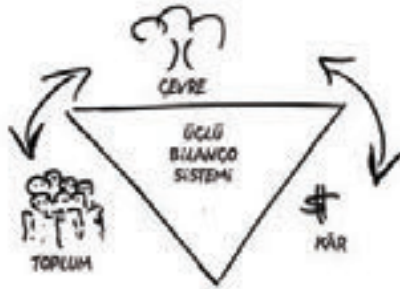
Bazı analistler, kurumların sürdürülebilirlik üzerine odaklanarak rekabet avantajı kazanabileceğini söylese de bu bakış açısı fazla erken olabilir, özellikle de kurumsal kaynakların nasıl yönetildiğine dair kapsamlı bir perspektif sağlayabilecek güvenilir bilgi sistemleri mevcut değilken. Örneğin BM Küresel İlkeler Sözleşmesi'nin (UN Global Compact), **Sürdürülebilirlik Üzerine Accenture CEO Çalışması**

2013, sürdürülebilirliğe ağırlık veren kurumlar için doğrudan işletme kârlarının yakın vadede sınırlı kalacağını gösterdi. 103 ülkeden 1000 üst düzey yöneticinin katıldığı bu çalışma, ayrı ayrı şirketlerin ötesinde “yeni sistemler, pazarlar ve yapılar oluşturulması” ve “işbirliği için yeni bir taahhüt” yapılması çağrısında bulundu.

Avrupa ve Yeni Zelanda gibi bölgelerdeki hükümetler, kirleticilerin

ödemesini sağlayarak ve emisyonlar, atıklar ve kirlilik üzerine fiyat etiketi koyarak çevresel maliyetleri içselleştirmeye başladı bile. Kaynaklarını rakiplerinden daha iyi yönetmeyi öğrenen şirketlerin, lider konumuna geleceğini düşünüyoruz. Bu şirketlerin satın alma, üretim, dağıtım, satış ve satış sonrası süreçleri boyunca faaliyetleri takip edecek yeni araçlara ve bilgilere ihtiyaçları olacak.

Bilgi sistemleri, şirketlerin değer zincirlerinin çevre, toplum ve ekonomi üzerindeki etkilerini de değerlendirmesi ve açıklaması için onlara yardım etmelidir.

Lineer Ekonomiden Sirküler Ekonomiye

Daha önceleri, temiz ve daha sürdürülebilir iş faaliyetleri benimsemeye çalışan şirketler, sorunun belli parçaları üzerine odaklanıyordu. Örneğin, fabrikalarının bacalarından çıkan duman miktarını azaltmak gibi. Ancak klasik “boru sonu” (end-of-pipe) teknolojilerine yoğunlaşmak yetersizdir. Lineer değer zincirinde, bazı malzemeler değerli bile olsa (elektronik ürünlerde kullanılan altın gibi) eskiyen ürünlerin sonu atık sahaları oluyordu. Sirküler ekonomide ise tersine, atılan ürünler; geri alma, geridönüşüm, yeniden kullanım ve yeniden imalat programlarıyla geri kazanılabiliyor ve ardından yeni ürünler yapılmak üzere yeniden üretim sürecine giriyor. Ayrıca, geri alma ve geridönüşüm programları bir ürünün sahada nasıl performans gösterdiği ve nasıl kullanıldığı hakkında da, gelecekteki tasarım ve üretim kararlarını etkileyecek değerli geribildirimler sağlıyor.

Gerekli olan şey, yeniden kullanımı destekleyecek, ölçülebilir süreçlerdir. Bir şirketin etkileri, ürünlerinin ve hizmetlerinin katkısına karşı ölçülmelidir. Şu anda pek çok şirket, sattıkları ürünlerin çevresel ayakizinin sadece yaklaşık %10 ila %20'sini doğrudan kontrol ediyor; geri kalanı ise üretime yönelik (upstream) tedarikçiler veya satışa yönelik (downstream) faaliyetlerle iliş-

kili. Bizim açımızdan gerçekçi bir ekonomik model, malzemelerin ilk satın alımından ürün yaşam döngüsünün en sonuna kadar, bir şirketin tüm faaliyetlerini yansıtmalıdır.

Şüphesiz, ürünlerin veya malzemelerin hammaddeye kadar tüm seçercesini ve kullanılabilir ömürlerinden sonra neler olduğunu takip etmek hiç kolay değil. Ancak, gerçekten daha sürdürülebilir bir tüketimi desteklemek istiyorsak, değer zinciri boyunca şeffaflığı geliştirmeliyiz ki şirketler değişime teşvik edilsin. Merkezi İsviçre Cenevre’de bulunan **Uluslararası Standardizasyon Örgütü (ISO)**, ürünlerin entegre bir yaşam döngüsünün ortaya konmasını teşvik eden çeşitli standartlar yayınladı. Tasarımcı ve mühendislerin sadece şekil, uygunluk ve işleve göre değil, aynı zamanda da malzemenin özellikleri, nereden geldiği, ürünleri üretmek için gereken enerji gibi unsurları da göz önüne alarak kararlar vermesi için teşvik edilmeleri gerekiyor. Perakendecilerin ve diğer şirketlerin bu ilkeleri kendi satınalma kriterlerine yerleştirmesi lazım. Wal-Mart Stores Inc. çok önemli adımlar attı bile. Uluslararası kâr amacı gütmeyen bir organizasyon olan ve tüketim malı sürdürülebilirliğini geliştirmek için bilimsel bir temel inşa etmeye çalışan Sürdürülebilirlik Konsorsiyumu’na (The Sustainability Consortium) katılımından da dolayı, Wal-Mart iş faaliyetlerinin sosyal ve çevresel etkilerini en aza indirme konusunda liderliği almayı umuyor. Wal-Mart, 2017 yılı itibarıyla ABD mağazalarında ve

Sam’s Club lokasyonlarında sattığı ürünlerin %70’ini, ürünleriyle ilgili sürdürülebilirlik verilerini değerlendirmek ve paylaşmak için konsorsiyumun endeksini kullanan te-

Wal-Mart, 2017 yılı itibarıyla ABD mağazalarında ve Sam’s Club lokasyonlarında sattığı ürünlerin %70’ini, ürünleriyle ilgili sürdürülebilirlik verilerini değerlendirmek ve paylaşmak için Sürdürülebilirlik Konsorsiyumu’nun endeksini kullanan tedarikçilerden satın almayı vaat etti.

edarikçilerden satın almayı vaat etti. Wal-Mart, ayrıca ABD özel markalı ürünlerinin tasarımını etkilemek için de endeks verilerini kullanmayı planlıyor.

Sürdürülebilirlik Performansını Optimize Etmek

Malzemeler ve süreçler hakkında finansal olmayan güvenilir verileri bir araya getirmenin kolay bir iş olduğunu kimse iddia etmiyor. Pek çok büyük perakendeci ve üretici, tedarikçilerinden, ilgili sürdürülebilirlik ürün verilerini bir teknoloji platformunda kaydetmesini istiyor. Ancak sonuç olarak tedarikçiler, genellikle farklı müşteriler için bir dizi platformu sürdürmek zorunda kalıyor. Bulutta ortak bir veri ağına geçmek, süreci kolaylaştırabilir ve şirketlerin bilgileri daha kolay ve daha az maliyetli bir şekilde takip etmesine olanak verebilir. Aslında ortak veri ağlarının kullanımı, katılımcıların sayısı çoğaldıkça artacaktır.

Tüm ağ katılımcıları için zaman ve para tasarrufu sağlarken, bir yandan da ürünlerle ilgili sürdürülebilirlik verilerinin etkili şekilde toplanmasını,

yönetilmesini ve yeniden kullanılmasını mümkün kılacaktır.

Şirketlerin, tedarik zincirlerinden karbon ve su ayakizi bilgilerini alabildiğinde bu bilgiyi kendi süreçlerine ait iç verilerle entegre etmeleri gerekecek. ERP tarafından oluşturulan üretim siparişleri ve lojistik süreçler zaten bu kapasiteye sahip. Ama böyle bile olsa büyük olasılıkla mevcut sistemler bundan düzgün şekilde faydalanamıyor. Bunun için, her şeyi takip etmek amacıyla malzemelerin faturalarını (diğer bir deyişle, hammadde, parçalar ve imalat için gereken ön ürünlerin tam listesi ve bazen binlerce öge içeren listeler) ve ana veriyi bir defa ortaya dökmek gerekiyor. Pek çok durumda, bu aynı zamanda yeni veya uyarlanmış muhasebe yöntemlerini de gerektiriyor.

Mevcut ERP sistemlerinden kümeleşmiş görünüm yaratma becerisi geliştirmek, sürdürülebilirlik performansını optimize etmenin anahtarı. Tüm ürünler ve bölgeler çapında, mevcut şirket sistemlerini kullanarak ürün seviyesinde sürdürülebilirlik etkilerini analiz eden ve ölçen kurumlara örnek olarak, Paris merkezli, çokuluslu gıda şirketi Danone ve büyük bölümü Danone’ye ait olan Londonderry, New Hampshire

merkezli yoğurt üreticisi Stonyfield Farm Inc. gösterilebilir. Hem Danone hem de Stonyfield, var olan iş sistemleri bir üretim siparişi aldığı anda onunla ilişkili karbon emisyonlarını ve su tüketimini hesaplamaya başlayabiliyor. Şirket yöneticileri emisyon etkilerini, enerji ve su tüketimini gerçek zamanlı hesaplayabiliyor. Örneğin, malzeme ikamesi, alternatif nakliye veya yeni tür yenilenebilir enerjilerin kullanımı gibi azaltım stratejilerinin etkilerini inceleyebiliyorlar.

Bu tür iş becerilerinin önemi azımsanamaz. Bir araya getirilmiş, kümelenmiş bilgilere sahip olmak, şirketlerin tüm tedarikçiler, kurumsal yapılar, üretim hatları ve ürün kategorileri çapında performanslarını ölçülebilir ve etkili bir şekilde optimize etmesine olanak sağlıyor. Üretim, lojistik programlama ve planlama, düşük emisyonlar, enerji tüketimi azaltımı ve daha az atıkla optimize edildiğinde şirketler uzun vadeli bir sürdürülebilir değer yaratmak için fırsatları belirleyebilecekler. Danone, bu yaklaşımı kullanarak ayda 35 bin ürünü analiz ediyor ve %35'ten fazla emisyon azaltımı sağlıyor. Bunun bir parçası olarak Stonyfield 2006 ile 2010 arasında nakliyeyle ilişkili sera-gazı emisyonlarında %46 azaltım ve 7,6 milyon dolar tasarruf sağladı.

Entegre Raporlama Vakası

İş ortamındaki değişim, yönetimin kurumsal kaynak muhasebesine yeni bir yaklaşım benimsemesi için teşvik yaratıyor. Yönetimin, sadece finansal performans üzerine odaklanmak yerine, tüm değer zinciri boyunca (tasarım ve tedarik zincirinden operasyona ve tüketici satın alımına ve ürün ömrünün sonuna kadar) hem finansal hem de finansal olmayan unsurları izlemesi ve yönetmesi gerekiyor. Hedef, finansal ve finansal olmayan verileri birleştirmek. Buradaki mantık, ne kurumsal mali raporların ne de

Küresel Raporlama İnisyatifi'nin (GRI) Emekli Başkanı ve Uluslararası Entegre Raporlama Konseyi'nin (IIRC) Başkanı Prof. Mervyn King, entegre raporlamanın öncüsü olarak kabul ediliyor.

gittikçe popüler hale gelen sürdürülebilirlik raporlarının şirketin değer ve performansına dair kapsamlı bir görünüm sunmamasıdır; iki görünüm bir araya gelmeden iki rapor türü de tam olmayacaktır.

Entegre raporlama kadar, onu uygulamak da hâlâ oldukça zor; kalite, güvenilirlik ve finansal olmayan verilerin miktarı, finansal verilere nazaran yetersiz kalmaya devam ediyor. Kurumsal sistemler emisyonlar, kaynak tüketimi veya sosyal etkiler hakkında güncel veriler üretebilene kadar finansal ve finansal olmayan göstergeler (örneğin, çalışan tatmini ve kazancı, karbon emisyonları ve maliyetleri veya çalışma standartları ve marka değeri) arasındaki ilişkileri raporlamak zor olacak.

Entegre raporlar, mevcut muhasebe ve denetim çerçevelerinde düzenlemeler yapılmasını gerektiriyor. Günümüzün dışsallıklarının, şirketin standart kaynak planlaması ve süreçlerin optimizasyonu çalışmalarının içine gömülmesi gerekiyor.

Şirketlerin şu anda çevresel ve sosyal etkileri hesaplama şeklinin yeterince iyi olmadığı açık. Sosyal ve çevresel hedefleri kapsamaya yardımcı olması için mevcut iş yazılım çözümlerinin genişletilmesine ciddi şekilde ihtiyaç var. Sürdürülebilirlikle ilgili sıkıntıları ele alırken, ekonomik büyümeyi sürdürmek ve yaşam kalitesini geliştirmek 21. yüzyılın en temel zorluklarından biri. Son yıllarda büyümeye önemli ölçüde katkıda bulunan bilgi teknolojileri ve iş çözümleri de bu çabayı destekleyebilir. Büyük veri (big data), mobil iletişim, veri analizi ve girişimci uygulamalarındaki teknolojik ilerlemelerimizi sürdürülebilirlikle ilgili açıkladığımız zorlukları (ve süreç içinde uzun vadeli değer yaratımı için dönüştürülmüş sanayileri ve pazarları) ele almak için kullansaydık nasıl olurdu?

Ancak, kurumsal kaynak yönetimine yönelik yeni bir paradigma yaratmak için iş süreçlerimizin değişmesi gerekiyor. Eski paradigma yeni zorlukları karşılayamayacak. Değişime öncülük etmek için liderlerin doğru araçları kullanması gerekiyor.

Yöneticilerin, sürdürülebilirlik öğelerinin kurumsal sistemlere yerleştirilmesini can sıkıcı bir yaptırım olarak görmemesi gerekiyor. Bilakis bunu, insanlığın karşı karşıya geldiği büyük meydan okumaları ele almaya yönelik süregiden gelişmeleri yürütmek için bir fırsat olarak görmeliler. İş ağlarının her katılımcıyla birlikte daha fazla güçlenmesi gibi, sürdürülebilir şirketler yaratmak için de, kâr etmenin yanı sıra insanın ve gezegenin sağlığını korumayı da hedefleyen şirketlerin ihtiyaçlarını göz önüne alan işbirliği çabaları gerekiyor.

ECOMONDO

sürdürülebilir büyüme platformu

05-08

KASIM 2014
RIMINI - İTALYA

www.ecomondo.com

18. Uluslararası
Malzeme ve
Enerji Kazanımı
ve Sürdürülebilir
Gelişme Fuarı.

Eş zamanlı etkinlikler

key energy

www.keyenergy.it

Cooperambiente

www.cooperambiente.it

Organizasyon

Rimini Fiera

Katkıda bulunanlar

www.sida-sai-sai-sai.it

Ministero dell'Industria

Regione Emilia-Romagna

Herhangi bir bilgi ve ücretsiz VIP CARD talebi için şuraya müracaat ediniz: Ant Expo - Ayçe KARADAG - Barbaros Mah. Oren Sok. Deluxia Palace No:5 Kat:2 D:6B Batı Ataşehir / İstanbul - Tel. 0090 216 541 0390 - ayce@antexpo.net

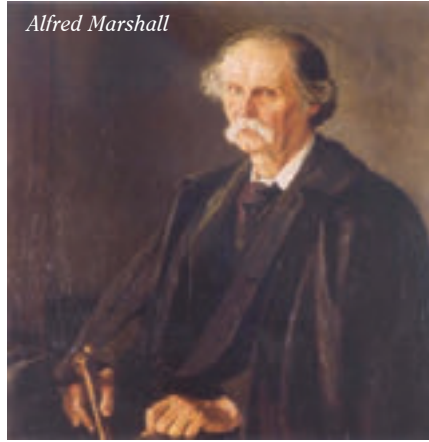
Tarihten Güncelliğe Dışsallıklar

İlk kez Alfred Marshall tarafından ortaya atılan “dışsallık” kavramı, bugüne kadar pek çok değişik tartışmanın öznesi oldu ve yıllar içinde gelişti. Bugünkü tabloya baktığımızda dışsallıkları içselleştirmenin en yaygın yöntemlerinden birinin çevre vergileri, bir diğerinin de temiz enerji teknolojilerini destekleme ve teşvik politikaları olduğunu görüyoruz. Öte yandan Avrupa Araştırma Ağı'nın ortaya koyduğu ExternE yönteminin yanı sıra Yeşil Muhasebe Sistemi, Hayat-Döngüsü Analizi, Fayda-Maliyet Analizi gibi değerlendirme yöntemleri de dışsal maliyetlerin sayısal sonuçlarını ortaya çıkarmak ve içselleştirmek için pek çok ülkede kullanılıyor.

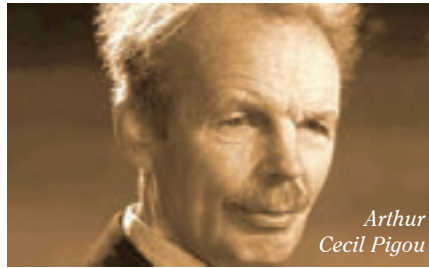
 Sabite MÜFTÜGİL CESUR,
Avrupa Yenilenebilir Enerji Birliği Türkiye Birimi

Dışsallık (externality), bir kişi, grup ya da kurumun ekonomik faaliyetlerinin, diğer kişi, grup ya da kurum üzerindeki doğrudan etkilerinin yarattığı faydanın veya maliyetlerin faaliyeti yapan kişi, grup ya da kuruma ödenmediği ya da onlar tarafından karşılanmadığı durumlarda ortaya çıkar. Pozitif sonuçları olan dışsallıkların karşılığının piyasa kuralları içinde ödenmesi mümkün değildir. Örneğin, bir sokakta yer alan bir tarihi binanın sahipleri tarafından restore edilmesi, o sokakta yaşayanlar ve ziyaretçilerin sokağın güzelleşmesinden alacakları estetik zevki artırır, dolayısıyla bir fayda yaratır, ancak bu piyasa dışı bir fay-

dadır ve fiyatı oluşmaz. Teknolojik buluşlar, aşılama, eğitim kalitesi, diğer olumlu dışsallık örnekleridir. Olumsuz dışsallığa örnek olarak bir enerji santralının SO₂ salımının insan sağlığına ve binalara verdiği zararları gösterebiliriz. Zarar görülenler için sağlık ve bakım giderleri gibi gerçek maliyetler yaratan bu etki, santral işletmecisi tarafından dikkate alınmıyorsa bu dışsal bir maliyettir. Bir başka deyişle piyasa işleyişinin dışında kalmıştır. Diğer olumsuz dışsallıklar için küresel ısınma, iklim değişikliği, hava kirliliği, doğal kaynakların tahribi, ormansızlaşma, trafik yoğunluğu, gürültü gibi örnekleri verebiliriz. Piyasanın serbest işleyişi, ulusların zenginliğinin kaynaklarını araştıran **Adam Smith**'le başlayarak, klasik ve neoklasik dönemde, bireyin ve toplumun zenginleşmesinin yolu olarak belirtildi. Piyasanın “**görünmeyen eli**”nin, çıkar güdüsüyle hareket eden, çoğu aza tercih eden, kendi seçimlerini müdahale olmaksızın özgürce yapan akılcı bireyin, yani **'homo economicus'**un tercihlerini en etkin şekilde karşılayacağı ve piyasada oluşan arz-talebin optimum dengesinin fiyatı belirleyeceği görüşü, klasik iktisadın esasını oluşturdu. Bireyin ve toplumun refahının yükselmesinin, rekabetçi piyasaların etkinliği ile sağlandığı ideal bir düzeni esas alan bu piyasa kuramı, gerçek piyasada 'homo economicus'a hiç benzemeyen, her zaman akılcı ve yeterli bilgiye sahip olmayan ya da dayanışma, diğerkâmlık gibi değerlerle de seçimler yapabilen bireyler olduğuna göre ancak, (okul yıllarında iktisat derslerinde çok sık kullandığımız **ceteris paribus**, 'diğer tüm durumlar sabit kalmak üzere' önermesi gibi) diğer etkenlerden soyutlayan bir analiz yöntemi olarak açıklanabilir. Bu soyutlamayı **neoklasik iktisatçı Pareto**, iktisadın, 'etkinlik', 'optimallik', 'ideal piyasa', 'optimal

Her ne kadar Adam Smith, “Ulusların Zenginliği” kitabında “özel yarardan daha yüksek sosyal yarar sağlayan faaliyetler”den söz etmiş olsa da, dışsallıkları bir kuram olarak ilk kez Alfred Marshall’ın ortaya koyduğunu söyleyebiliriz.

denge' gibi kavramlar üzerine kurulu, deneysel bir 'doğal bilim' olması için gerekli görmüştür. Ahlak, estetik ve toplumsal değerler, ekonomik eylemlerin dışında tutulmuştur. Refah ekonomisi ise ilgisini ekonomik refah ile sınırlamıştır. Refahı sağlayan, piyasanın etkin kaynak dağıtımını yerine getirmesidir. Bireyler ve üretici kurumlar, diğer birey ve kurum davranışlarından etkilenmeksizin, kendi fayda ve kârlarını maksimum düzeye çıkarma güdüsüyle hareket ederler ve sonuçta toplumsal optimuma kendiliğinden ulaşırlar. Faydacılığı esas alan

bu kurama göre insanlar faydacı yarıradılışa sahiptir ve toplumsal refah bireylerin mutluluğu üzerine temelendir. Adil dağılım sorunları ortaya çıktığında bu durum iktisadın alanı dışında siyasi alana ilişkin bir sorun olarak kabul edilmiştir. Bu piyasa işleyişinin etkin olamadığı durumlar, yani kamu malları, dışsallıklar ve müşterekler, ideal piyasa işleyişinin aksaması olarak kabul edilir. Her ne kadar **Adam Smith**, “**Ulusların Zenginliği**” kitabında “özel yarardan daha yüksek sosyal yarar sağlayan faaliyetler”den söz etmiş olsa da, dışsallıkları bir kuram olarak ilk kez **Alfred Marshall**'in ortaya koyduğunu söyleyebiliriz. Refah ekonomisinin kurucusu kabul edilen **Arthur Cecil Pigou** ise, refah ekonomisi ve dışsallık kavramı arasında kuramsal ilişkiyi kuran kişidir. Piyasanın aksadığı eksik rekabet durumlarında refah artışı için devlet müdahalesini gerekli görmüş ve **Pigou Vergisi** diye bilinen götürü vergi ve sübvansiyon politikalarını savunmuştur.

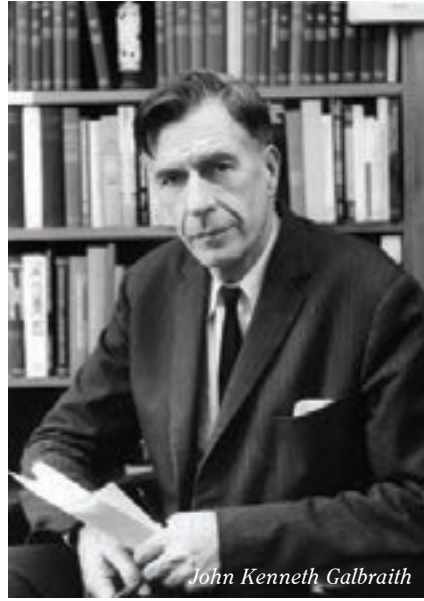
Refah Ekonomisi ve Neoliberal Ekonomilerin Sonuçları

Birinci Dünya Savaşı sonrası sıkıntılara ve 1929 iktisadi bunalımına klasik iktisat teorilerinin çözüm bulamaması ile refah ekonomisine ilgi arttı ve **John Maynard Keynes**'in, daha sonra **John Kenneth Galbraith**'in, sosyal adalet ve devlet müdahalesinin gerekliliğini, eşitliğin refahın bir bileşeni olduğunu öne çıkaran kuramlarının etkili olduğu politikalar 1970'lerin ortalarına kadar devam etti. Ancak bu tarihlerde başlayan küresel ekonomik krizlerle bu iktisadi politikalar dönüşüme uğramaya başladı. Neoklasik yaklaşımın tekrar egemen olmaya başladığı bu dönemde, refah devletinin üretimin etkinliğini azalttığı eleştirisi ile rekabetçi piyasa tekrar öne çıktı. Bu dönemi izleyen neoliberal politikalar devlet müdahalesine, toplam refahı

düşürdüğü, bireysel özgürlüğü kısıtladığı için karşı çıktı. Liberalizm, bireyi tekrar çıkar güdüsüyle hareket eden 'homo economicus'a indirgedi, toplum ekonominin ihtiyaçlarına uydurularak, kitlesel üretim için kitlesel tüketime yönlendirildi. Ekonomi, temel ve sosyal bilimlerle arasına mesafe koyarak, toplum ve çevresel gerçeklerin ve değer yargılarının üzerinde bir konuma çıktı. 20. yüzyılın sonunda başlayan ve bugün etkilerini yoğun bir şekilde yaşadığımız çevre sorunları, doğal kaynakların tahribatı ve bunların sonucu giderek büyüyen küresel iklim değişikliği tehlikesi ve küresel gelir dağılımındaki vahim bozulma büyük oranda bu neoliberal ekonominin, doludizgin büyüme ve zenginleşmeye odaklanmış anlayışının sonucudur aslında. Kamu mallarının, müştereklerin piyasaya dahil edilmelerinin ve olumsuz dışsallıkların maliyetlerinin artık saklanamayacak kadar büyümesi karşısında bu kavramlar kamuyunda tekrar tartışılmaya başlandı; uluslararası ve bölgesel topluluklar ile ulusal devletler, **dışsallıkların içselleştirilmesi** için yöntemler geliştirmeye başladılar yavaş da olsa... Bu çalışmalar dünya üzerinde sürdürülebilir bir yaşam sağlamak için kaçınılmazdır ve öncelikle çevre ve toplumsal etkileri büyük olan faaliyetlerden kaynaklanan dışsallıklar üzerinde yoğunlaşmaktadır. Başta enerji üretimi, sanayi, ulaşım, tarım gibi faaliyetler piyasadaki fiyatlandırma sistemine dahil edilmeyen çok önemli çevre ve insan sağlığı etkileri yaratıyor. Bu dışsal maliyetlerin içselleştirilmesi, yani **gerçek maliyetlerin ortaya çıkarılması** ise tahmin ve parasallaştırma gibi bazı ekonomik araçlar gerektiriyor.

ExternE (External Cost Of Energy) Projesi

Çevre politikaları ve sürdürülebilirlik stratejilerini geliştirme konusunda uluslararası topluluk içinde

John Kenneth Galbraith

öncü konumda olan AB'nin 1991'de **Avrupa Araştırma Ağı** içinde başlattığı **ExternE Projesi**, 20 ülkede, 50 araştırma ekibiyle hazırlanmıştır. Enerji üretimi ve çevriminin fiziki, çevresel ve toplumsal etkileri hayli karmaşıktır; tahmin ve hesaplama güçlükleri olduğu gibi farklı düşüncelerin çatıştığı bir alandır. Buna rağmen ExternE artık Birlik içinde yaygın olarak uygulanan bir yöntem haline gelmiştir. Proje, hem üretim hem de tüketimden kaynaklanan dışsal maliyetleri değerlendirir. Bu yöntemde öncelikle verilen hasarın maliyetleri hesaplanır. Bu, insan sağlığı, tarımsal ürün ve malzeme gibi ana kategoriler üzerinden ve refah kaybı veya ödeme istekliliği dikkate alınarak yapılır. Küresel ısınmaya ve ekosistemlere olan etkiler gibi hasar maliyetinin geniş bir menzilde ve yüksek belirsizlikle hesaplandığı durumlarda, istenen amaca ulaşmak için marjinal ve toplam kaçınma maliyetleri kullanılır. Projede bugüne kadar daha çok yakıt döngülerinin ve ulaşımın sonuçlarına ağırlık veren çalışmaların kapsamı endüstriyel faaliyetleri de içine alacak şekilde genişletildi. Proje, bir mülkiyet hakkı ve pazar

John Maynard Keynes

Galbraith ile Keynes'in kuramlarının etkili olduğu politikalar, 1970'li yılların ortalarına kadar devam etti.

değeri olmayan dışsallıkların değerlemesini yaparak, bunları düzeltici politikalara dahil etmeye çalışıyor. İçselleştirme yollarından en bilinenlerinden biri **çevre vergileridir**. Bir diğeri temiz enerji teknolojilerini destekleme ve teşvik politikalarıdır. AB politikaları, üye devletlerin, yeni yapılacak yenilenebilir enerji tesislerine, engellenecek dışsal maliyet tutarı kadar işletme hibesi vermelerini öngörüyor. ExternE yönteminin yanı sıra, **Yeşil Muhasebe Sistemi, Hayat-Döngüsü Analizi, Teknoloji Karşılaştırması, Fayda-Maliyet Analizi** gibi değerlendirme yöntemleri, dışsal maliyetlerin sayısal sonuçlarını ortaya çıkarmak ve içselleştirmek için pek çok ülkede kullanılmaya başlandı. İçinde yaşadığımız zamanın tekinsiz ve tehlikeli seyrine, yönetimlerin ve çoğunluğun gerçeklik karşısındaki aymazlığına rağmen sürdürülebilirlik anlayışının başta ekonomi olmak üzere tüm sistemlerle bütünleştiği bir dünyaya doğru evrildiğimizi ümit ediyor; bu süreçte üzerinde çok duracağımız müşterekler ve dışsallıklar konularını daha ayrıntılı ele almaya devam etmemiz gerektiğini düşünüyorum. ○

SOLARTR 2014

UFTP

SOLAR KONFERANS VE SERGİSİ
19 - 21 KASIM 2014
Swissôtel Büyük Efes, İzmir, Türkiye

ÖNEMLİ TARİHLER

- Bilgi Özetleri Gönderme Son Tarihi
03 Ekim 2014
- Bildiri Özetleri Değerlendirme Son Tarihi
10 Ekim 2014
- Bildiri Tam Metinleri Gönderme Son Tarihi
07 Kasım 2014
- Erken Kayıt Son Tarihi
17 Ekim 2014

"Üniversite/Sanayi/Kamu Kurum ve Kuruluşları/Sivil Toplum Örgütleri" işbirliğinde gerçekleştirilecek "SOLARTR 2014" bilimsel etkinliği, önemi giderek artan güneş enerjisinin yaygın kullanımında yenilikçi teknoloji ve uygulamaları konu alan, bilim ve teknoloji ağırlıklı uluslararası bir konferans ve sergi etkinliğidir. Tüm paydaşları bir araya getirerek yeniliklerin paylaşılması ve birlikte çözüm önerileri oluşturulması, enerji üretiminde güneşin kullanımının yaygınlaştırılmasına hizmet edilmesi amaçlanmıştır.

- Güneş enerjisi teknolojileri (PV, Isıl) ve yeni eğilimler
- PV malzeme ve cihazlarının ölçüm ve karakterizasyonu
- PV enerji tesisleri
- Yoğunlaştırılmış güneş enerjisi (CSP, CPV)
- Güneş enerjisi sistemlerinin işletimi, performansı ve güvenilirliği
- Güneş ısı ve güneş elektriği sektörü ve pazar dinamikleri
- Kent planlamasında güneş enerjisi
- Güneş enerjisi ile ısıtma ve soğutma
- Büyük ölçekli sistemler
- Sanayi üretim süreçleri ile güneş ısı enerjisinin bütünleştirilmesi
- Binalarda bütünlük güneş enerjisi sistemleri

- Binaların yenilenmesinde güneş enerjisi kullanımı
- Sıfır enerjili binalarda güneş enerjisinin rolü
- Enerji depolama sistemleri
- Hibrid sistemler
- Değerlendirme ve sertifikalandırma prosedürleri
- Yeni malzeme ve yaklaşımlar
- Yönetmelikler, çerçeve mevzuat ve bölgesel kalkınma
- Güneş enerjisinde yenilikçi finansman modelleri
- AR-GE, ÜR-GE ve gelecek işbirlikleri
- Çevre sağlığı ve iş güvenliği

www.gunder.org.tr

Ev Sahibi

Düzenleyenler

www.solartr.org.tr

Çevreye Daha Duyarlı: Yeni Nesil Camyünü

Yalıtım sektörünün vazgeçilmez malzemelerinden camyünü, İzocam'ın kullandığı son teknolojiyle içeriğinden ambalajına kadar daha enerji verimli ve çevreye duyarlı hale getirildi. İzocam Satış ve Pazarlamadan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Fatih Öktem, sadece "bio ürün" kategorisine verilen EUCEB sertifikasına da sahip olan Yeni Nesil Camyünü ile ilgili sorularımızı yanıtladı.

 Füsun AKAY

İzocam Yeni Nesil Camyünü'nün geliştirilmiş özelliklerini anlatır mısınız?

Yeni Nesil Camyünü ürünler, yüksek verimli ısı yalıtımı sağlarken, geliştirilmiş ses yalıtımı performansı ile mükemmel bir konfor sunuyor. Aynı zamanda ateşe gösterdiği direnç ile yangın güvenliği sağlıyor. Tozuma özelliğinin azaltılmasıyla uygulama kolaylığı sunan Yeni Nesil Camyünü'nün iç mekan hava kalitesi de çok daha fazla. Bununla birlikte mekanik direncinin artırılmasıyla her yüzeye uyum sağlayabiliyor.

Peki, Yeni Nesil Camyünü'nün kullanım alanları nelerdir? Bildiğimiz kadarıyla güneş kolektörlerinde de tercih ediliyor, değil mi?

Evet, Yeni Nesil Camyünü, güneş kolektörlerinde kullanılan yalıtım malzemeleri arasında yer alıyor. Isı direnci sayesinde, ısı kayıplarını en aza düşürerek enerji verimliliği sağlıyor. Güneş Enerjili Su Isıtma Sistemleri arasında en sık kullanılan Düz Pa-

nel Güneş Kolektörlerinde, kolektör içindeki sıcaklık 230°C'ye kadar ulaşabiliyor. Bu nedenle panelin içinde bu sıcaklığa dayanabilecek, ısı kayıplarını en aza düşürerek enerji verimliliği sağlayacak bir yalıtım malzemesi kullanılması gerekiyor. Mineral yün esaslı yalıtım malzemelerinden Yeni Nesil Camyünü de güneş kolektör uygulamalarında alternatif olma-yan ürünler arasında.

Bunun yanı sıra Yeni Nesil Camyünü ürünleri, neredeyse bir binanın tüm ihtiyacına cevap verecek çeşitlilikte düşünüldü ve üretildi. Çatı aralarında, iç bölme ve komşu duvarlarda; özellikle merdiven ve asansör boşluklarına bitişik duvarlarda, dış duvarlarda her türlü duvar ve betonarme elemanının iç yüzeyinde, ahşap karkas yapıların içten giydirilmesinde, hafif ara bölme duvarlarda ve tavanlarda kullanılacak çeşitlilikte zengin bir ürün yelpazesine sahip. Ayrıca Yeni Nesil Camyünü'nün kullanıldığı klima şiltesi, klima levhası, prefabrik klima kanalı, prefabrik boru, akustik ve

iğnelenmiş camyünü; sanayide, bina tesisatlarında ve çeşitli ekipmanlarda ısı ve ses yalıtımı, yangın güvenliği, yoğunlaşma kontrolü ihtiyaçlarını karşılıyor.

Çevreye duyarlılık açısından değerlendirildiğinde bu ürünü öne çıkaran özellikler nelerdir?

Tamamen çevreye ve sağlığa odaklanan çok daha duyarlı yeni bir ürün geliştirdik. Üretiminde **doğal mineraller** ve **geridönüşümlü hammadde** kullandığımız Yeni Nesil Camyünü, imalat aşamasında kullanılan enerjinin 100 kat fazlasını tasarruf ediyor, düşük karbon ayakizi ve yüksek orandaki çevre dostu özellikleri ile farkını ortaya koyuyor.

Binalarda ve tesisatlarda kullanılan İzocam ürünleri, uluslararası bir yönetmelik olan Yapı Malzeme Yönetmeliği'nin 6. maddesine göre "ürünün yönetmelikte belirtilen temel gerekleri karşılama imkanı veren malzeme" anlamına gelen "CE" işaretiyle piyasaya arz ediliyor. Aynı zamanda İzocam Mineral Yün Ürünleri; İzocam Taşyünü ve İzocam Camyünü de, Mineral Yün Ürünler için Avrupa Sertifikalandırma Kurulu tarafından sadece "bio ürün" kategorisine verilen **EUCEB** sertifikasına da sahip. Bu sertifikayı alan ürünlerin insan sağlığına zarar vermediği ve Avrupa Birliği yönetmeliği uyarınca kimyasal maddelerin ve karışımların sınıflandırılması, etiketlenmesi ve paketlenmesiyle ilgili tehlikeli olarak sınıflandırılmadığı kanıtlanmıştır. Öte yandan hem uygulayıcılara hem de kullanıcılara kolaylık sağlayan Yeni Nesil Camyü-

nü, kaşınıtı hissi vermiyor ve tahriş de etmiyor.

Ürünün ambalajında da yenilikçi teknolojiler kullandığımızı biliyoruz. Bu konuya da kısaca değinir misiniz?

Yeni Nesil Camyünü'nün ambalajı, nakliye maliyetlerinin ve nakliyeler nedeniyle oluşan karbon salınımı, emisyon gibi çevresel etkilerin azalmasını sağlayacak teknolojilerle üretiliyor. Aynı zamanda sıkıştırılabilirliğiyle de **taşıma ve stoklama sırasında çok daha az yer tutuyor**. Yeşil renkte tasarlanan ambalajda ürün ismiyle birlikte yeni nesil logosuna, uyarı ve fayda piktogramlarına, ürünün kullanım alanlarına, lambda değerine ve EU-CEB ikonuna yer verdik.

Son olarak, önümüzdeki dönemdeki hedeflerinizi paylaşır mısınız?

Ağırlıklı olarak mineral yünlerde büyümeyi hedefliyoruz. Çatı kaplamalarında ise Tekiz ürünlerimizde büyüyeceğiz. Ürün çeşitliliğimizi artırmak ve pazara yeni ürünler sunmak için çalışıyoruz. Sürekliliğini koruduğumuz Ar-Ge çalışmalarımız ışığında ürün gamımıza her yıl yeni ürünler ekliyor, yalıtımla ilgili tüm ihtiyaçların karşılanabileceği güçlü bir marka olma özelliğimizi koruyoruz. Bu yıl 400 milyon TL brüt ciro hedefimiz var. Sürdürülebilir büyüme hedefimiz ise %10. 2014'ün ilk çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre %12'lik büyüme gerçekleştirdik ve 84 milyon TL'lik ciroya ulaştık. ○

"Doğal mineraller ve geridönüşümlü hammadde kullandığımız Yeni Nesil Camyünü, imalat aşamasında kullanılan enerjinin 100 kat fazlasını tasarruf ediyor"

Polonyalı Tasarımcılar Doğayı Konuşturuyor

Türkiye ile Polonya arasındaki ilişkilerin 600. yılını kutladığımız 2014'te hayata geçirilen onlarca etkinlik, yıl sonuna kadar devam edecek. Biz de Polonya kültür ve sanat dünyasının gündemde olduğu bugünlerde yeni nesil Leh sanatçıların geleneklerle doğayı harmanladıkları tasarımları sayfalarımıza taşıdık. Kimi ağaçları konuşarak bir çocuğun eline tahtadan oyuncak tutuşturuyor, kimi arılar için ahşap bir yuva kuruyor, kimi de atıkları değerlendirerek fonksiyonel ürünleri hayata geçiriyor. İşte Polonyalı sanatçılardan sıradışı ve ilham verici tasarımlar...

 Füsün AKAY

Arılar için Otel

Pawel Jasiewicz, Greenpeace işbirliğiyle imza attığı “arılar için otel” projesiyle dikkat çeken Polonyalı bir tasarımcı. Yalnız yaşayan arıların konaklaması ve yumurtalarını bırakması için yuvalar tasarlayan Jasiewicz, diğer işlemlerinde de ağırlıklı olarak ahşabı tercih ediyor. Kompott Studio'nun kurucusu olan Jasiewicz, çağdaş tasarımlar yaratabilmek için zaman zaman ahşapla birlikte metali de kullanıyor. IKEA gibi mobilya mağazaları için de tasarımlar yapan Jasiewicz'in en ilginç çalışmalarından biri, sokaklarda bulunan ve istenilen yere taşınabilen **mobil oturaklar**. Şehrin gürültüsünden, kalabalığından kaçan insanların sığınabileceği bu mini limanlar, halkın beğenisini topluyor.

Eyüp Oyuncaklarını Hatırlatıyor

Wojciech Bajor'un tasarımlarına bakınca, ne yazık ki çoktan tarihin tozlu raflarına kalkmış olan Eyüp oyuncaklarını hatırladık. Bugüne dek 500'den fazla tahtadan oyuncak tasarlayan Bajor, çocuk gelişiminde uzman bir ekiple çalışıyor. Pürüzsüz yuvarlak şekilleriyle öne çıkan bu oyuncaklar, eğlenceli ol-

malarının yanı sıra güvenli ve sağlıklı olmaları yönünden de ebeveynler tarafından tercih ediliyor. Son olarak Porsche için tahta bir model tasarımı yapan Bajor'un oyuncakları, bugün dünyanın 35'i aşkın ülkesinde satışa sunuluyor. Ne diyelim; darısı Eyüp oyuncaklarının başına...

Banyonuz Su Geçirmesin

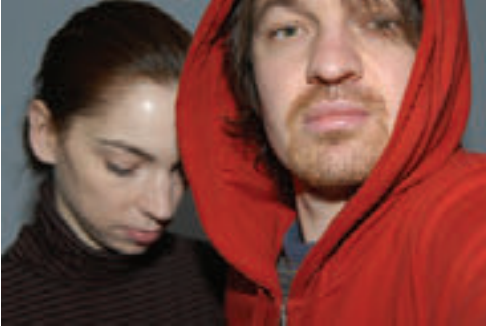
Ressam, heykeltıraş, küratör ve tasarımcı olan **Jaroslav Hulbój**, aynı zamanda Polonya'nın önemli ağaç tornaçılarında biri. Babasına ağaç kesme ve marangozluk işlerinde yardım ederek büyüyen Hulbój, zanaatkarlık konusundaki tutkusunu, deneyimlerini çocuklarla ve gençlerle paylaşmaya özen gösteriyor. İlk projesi lavabo, küvet ve duş kabinlerinin de dahil olduğu **ahşaptan su geçirmez banyo malzemeleri** serisi olan sanatçı, genç tasarımcılara ilham vermeye çalışıyor.

Hikâye, Propaganda ve Felsefe...

Nobo Design Studio'dan **Aleksandra Pieta** ve **Piotr Wisniewski** ikilisinin çalışmaları, geleneklerden ilham alan ancak yine de çağdaş ihtiyaçları karşılayan basit nesnelere oluşuyor. Örneğin bölgesel **gıda ürünleri için hazırladıkları ambalaj tasarımları** üzerine yerleştirilmiş asırlık geleneksel tasarımlar, Polonya'nın unutulmuş kültürel hazinelerini yeniden gün yüzüne çıkarıyor. İkilinin, Zywiec bölgesinde yaşayan aile ve gençleri geleneksel oyuncakları yeniden keşfetmeye teşvik etmek için başlattığı proje de sanat çevreleri tarafından "hikâye anlatımı, propaganda ve felsefe karışımı" olarak değerlendiriliyor.

Şişme Kâğıttan Koltuk!

Agata Kulik-Pomorska ve Pawel Pomorski, Blow Sofa projesiyle “Tasarımın Oscarı” olarak kabul edilen **Kırmızı Nokta Ödülü’ne (Red Dot Awards)** layık görülmüş iki tasarımcı. Malafor adını verdikleri stüdyolarında basit, işlevsel ve çevreyle uyumlu ürünler tasarlamaya özen gösteren ikilinin ekolojik tasarımları, ağırlıklı olarak **şişirilmiş geridönüşümlü kâğıttan** yapılmış işlevsel ürünlerden oluşuyor.

Ağaçların En Usta Dinleyicisi

Ağaçların konuşabildiğini ve kendisinin onların en usta dinleyicisi olduğunu söyleyen **Maciej Gasienica-Giewont**, Amerikalı tasarımcılardan ve 1930’lu yılların ağaç tornacısı James Prestini’den ilham almış. Giewont Studio’yu kurarak çalışmalarını dünyaya tanıtan sanatçı; **doğal meşe, kiraz ve karaağaç** kullanarak ürettiği kâse ve vazolarıyla dikkat çekiyor. Sanatsal yaklaşımı, hiç süsleme kullanmaması sayesinde en alt sınırdaki duruyor. Onun yerine, malzemenin kendi doğal özellikleri ve dokusunun altını çiziyor.

“Sandalyelerle Dolu Bir Arazi Hayal Ediyorum”

Hayallerini gerçeğe dönüştüren bir tasarımcı **Pawel Grunert**. “Her türlü malzemeden yapılmış sandalyelerle dolu bir arazi hayal ediyorum” diyen Grunert’in tasarımları arasında **sarmaşıktan yapılmış bir sandalye, tahıldan imal edilmiş bir yatak** ve topraktan bir masa yer alıyor. Bu nesnelere heykel ile tuğla, tekstil ve metaller ile birlikte dal, saman, toprak, çimen, ot, saz ve ahşap gibi doğal malzemelerin kullanıldığı uygulamalı sanat ve tasarım arasında bir yerde duruyor. Grunert’in bir hayali de su şişelerinden yapılmış bir sandalye hayata geçirmektir, o da oldu...

**ÇELENK BAĞIŞI YAPMAK
ARTIK ÇOK DAHA KOLAY**

www.tema.org.tr
444 51 81

Britanya, Karbon Salımını %60 Oranında Düşürürse...

 Gökçe VAHAPOĞLU ŞAHİN, vahapoglu@fas.harvard.edu

İngiliz bağımsız danışmanlık şirketi **Cambridge Econometrics**, Eylül 2014'te University College London'ın katkılarıyla "**Birleşik Krallık'ta İklim Değişikliği Politikasının Ekonomisi**" (The Economics of Climate Change Policy in the UK) adlı bir rapor yayınladı. Raporunda, düşük karbon politikalarının hanehalkları, işletmeler ve makro ekonomi üzerindeki etkileri ekonometrik modellerle analiz ediyor.

Rapora göre, İngiltere İklim Değişikliği Komitesi'nin önerdiği ilk karbon bütçelerine dayanan net bir politikayla iklim değişikliğine karşı mücadele etmek, İngiltere için ekonomik açıdan çok anlamlı. Karbon salımının 2030'a kadar hedeflenen

%60 oranında düşürülmesi durumunda öngörülen etkileri ise şöyle:

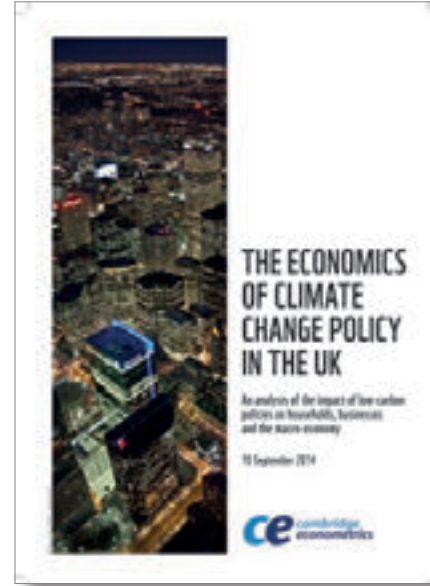
- GSMH'yi net olarak %1.1 oranında artırır.

- En az 190 bin ek istihdam yaratır.
- Ortalama hanehalkı finansal refah seviyesi -salımları düşürmek için aksiyon alınmaması senaryosuna göre- 565 pound artarak daha iyi seviyeye gelir.

- Devletin gelirleri yıllık 5.7 milyar pound artar.

- Yıllık petrol ve gaz ithalatını 8.5 milyar pound seviyesinde azaltır ve böylece İngiltere'nin enerji güvenliğini iyileştirir.

- Taşımacılık sebebiyle oluşan salımların azalmasıyla hava kalitesi iyileşir ve yıllık sağlık giderleri 96 ila 288 milyon pound seviyesinde azalır.

2013 reel ekonomi verilerinin dikte alınarak oluşturulan bu rapordaki analizler, ülkemiz dahil birçok farklı coğrafyada tekrarlandığında, benzer olumlu sonuçların ortaya çıkması beklenecektir.

Detaylı bilgi: www.camecon.com

Kaynak: www.camecon.com/Libraries/Downloadable_Files/WWF_Final_Report_1.sflb.ashx

Atmosferdeki Seragazı Oranında Yine Bir Rekor

Dünya Meteoroloji Kurumu (World Meteorological Organization) tarafından Eylül 2014'te yayınlanan "**Seragazı Bülteni**" (Greenhouse Gas Bulletin) ile 2013 yılında atmosferdeki seragazları oranının yeni bir rekor seviyeye ulaştığı ortaya kondu.

Raporunda, 1990 ile 2013 yılları arasında seragazlarının küresel iklimi ısıtıcı etkisinin %34 oranında arttığı ve buna uzun süre havada asılı kalan karbondioksit, metan ve azot oksit gibi seragazlarının sebep olduğu belirtiliyor.

Burada dikkat edilmesi gereken husus; raporun seragazı salımlarından ziyade, atmosferdeki seragazı konsantrasyonlarını raporlaması. Salımlar atmosfere giden gaz miktarını açıklarken, konsantrasyonlar atmosferin biyosfer ve okyanuslar ile etkileşiminden sonra tuttukları gaz miktarına işaret eder. Okyanuslar toplam salımların yaklaşık 1/4'ünü içine alırken, biyosfer de aynı oranda seragazı toplar ve sonuç olarak atmosferdeki konsantrasyonun düşmesine katkı sağlarlar.

2013 yılında atmosferdeki karbondioksit konsantrasyonunun 1750'li yıllardaki sanayi

öncesi döneme göre %142, metan gazının %253 ve azot oksitin %121 arttığı kaydediliyor. Böylece, karbondioksit konsantrasyonunun 2013'te küresel ölçekte 2012 yılına göre 2.9 ppm artarak 397 ppm seviyesine ulaştığı da belirtiliyor. Dünya Meteoroloji Kurumu'nun 50 ülkeden topladığı Küresel Atmosfer İzleme Ağı (Global Atmosphere Watch Network) ölçümlerine göre, atmosferdeki karbondioksit miktarı 2012 yılından 2013 yılına geçerken, 1984 yılından beri en büyük artışı yaşadığı da raporda not ediliyor. Bu artış hızıyla devam ettiği sürece, atmosferdeki karbondioksit konsantrasyonunun sembolik **400 ppm** seviyesine 2015 veya 2016 yılında ulaşması öngörülüyor.

Rapor ayrıca, artan ve gittikçe daha da tahribe yol açan iklim değişikliği ile mücadelede uluslararası işbirlikleri yapılmasının ve ortak aksiyonlar alınmasının önemini de tekrar hatırlatıyor.

Detaylı bilgi: www.wmo.int

Kaynak: <https://drive.google.com/file/d/0Bwdv0C9AeWjUT0FTYVQzS19MRkE/edit?pli=1>

Gelişmekte Olan Ülkeler “Temiz Teknoloji Yatırımı” için Bir Fırsat

Dünya Bankası (World Bank), “Rekabetçi Yeşil Endüstriler Yaratmak: Gelişmekte Olan Ülkeler için İklim ve Temiz Teknoloji Fırsatları” (Building Competitive Green Industries: The Climate and Clean Technology Opportunity for Developing Countries) adlı raporu Eylül 2014’te yayınladı.

Raporda öne çıkan bulgulardan biri, gelişmekte olan ülkelere temiz teknoloji getirmekle uğraşan küçük ve orta ölçekli işletmelerin önümüzdeki 10 yılda 1.6 trilyon dolar kazanabileceklerini öngörüyor olması. Bunun nedeni olarak da yatırımcıların iklim değişikliğiyle mücadele konusuna sıcak bakmaları ve iklim değişikliğine uyum ve geri çevirme çabalarının daha ziyade gelişmekte olan ülkelere odaklanması olarak belirtiliyor.

Temiz teknoloji KOBİ’lerinin 10 yılda yenilenebilir enerji, elektrikli araçlar ve benzer teknolojiler kapsamında toplam **6.4 trilyon dolar** yatırım alması bekleniyor. Raporda, bu ekonomik ve çevresel potansiyeli

li açığa çıkarmak için yeşil girişimciliğin, özellikle erken ve büyüme süreçlerindeki finansman şeklinde desteklenmesinin önemine vurgu yapılıyor.

Dünya Bankası özellikle **Çin, Latin Amerika** ve **Sahraaltı Afrika** ülkelerinin bu tip temiz teknoloji

KOBİ’leri için en önemli ilk üç pazarı oluşturmasını öngörüyor. Gelişmekte olan ülkelerin her ne kadar küresel ölçekteki seragazi salımlarındaki payları az olsa da, iklim değişikliğinden kaynaklanan aşırı hava olayları ve tarımın zarar görmesi şeklinde en fazla etkilenen bölgeler olduğu belirtiliyor. Bu nedenle, yatırımcılar bu pazarlarda olumlu bir değişim yaratmak ve para kazanmak için fırsat görüyorlar. 2012’de gelişmekte olan ülkelerdeki temiz teknoloji yatırımlarının bir önceki yıla göre %19 artış göstermesi de bunun bir kanıtı. Dünya Bankası, bu yatırımların sadece iklim problemini çözmekle kalmayıp, aynı zamanda istihdam ve diğer toplumsal faydalar yaratma konusunda da olumlu olacağını öngörüyor.

Raporda, politika yapımcıların KOBİ’leri bu yönde desteklemesine yönelik yenilikçi finansman, girişimcilik ve işletmeciliği hızlandırmak, pazar yaratmak, teknoloji geliştirmek, hukuksal ve düzenleyici ortamı oluşturmak gibi bazı pratik araçlar öneriliyor.

Detaylı bilgi: www.infodev.org

Kaynak: www.infodev.org/infodev-files/green-industries.pdf

Sürdürülebilirlik Çalışmaları Finansal Performansı Olumlu Etkiliyor

Karbon Saydamlık Projesi’nin (Carbon Disclosure Project - CDP) Eylül 2014’te yayınladığı “**S&P Liderleri**” (S&P Leaders) adlı rapor, Standard & Poors (S&P) Endeksi’ndeki ilk 500 firma arasında sürdürülebilirlik stratejileri olanların diğerlerine göre finansal performans olarak daha iyi seviyede olduğunu ortaya koyuyor.

Rapordaki bulgulara göre, iklim değişikliğini aktif bir şekilde yöneten ve bu konuda planlamalar yapan firmalar, bunu yapmayan firmalara göre yatırımlarından en az %18 seviyesinde daha fazla geri dönüş alıyor. Bu firmaların yatırımlarından aldıkları geri dönüşler, karbon salımlarını açıklamayan firmalara göre ise %67 oranında daha yüksek. Bunun yanı sıra, karbon azaltım stratejileri uygulayan firmalar son 10 yıldaki kazançlarında, uygulamayanlara göre %50 daha az dalgalanma yaşayarak, %21 daha iyi temettü rakamlarına ulaştı. Bunu başaran firmalar daha ziyade şu dört sektörde yoğunlaşıyor: Ulaşım, dayanıklı tüketim ürünleri, giyim ve sağlık ekipmanları. Listede en yüksek 34 skora sahip firma arasında **Google, Cisco, Apple, Walmart** ve **Hewlett-Packard** gibi firmalar da bulunuyor.

İklim üzerindeki etkilerini uzun zamandır azaltmaya çalışan firmalar daha önceleri, yatırımcıların bunu görmediklerinden ve bu çabalarının hisse değerlerine tam olarak yansımadığından şikayet ediyorlardı. Daha da kötüsü, uzun vadedeki sürdürülebilirliklerini hesaplamayan ve bu konuda adım atmayan şirketler, genelde kısa vadeli geri dönüş alacakları yatırımlara yöneliyorlardı. Bu rapordaki bulgular ile uzun zamandır tartışılan sürdürülebilirliğin firmaların finansal sonuçları üzerindeki etkisi konusu da açıklığa kavuşmuş oluyor.

Detaylı bilgi: www.cdp.net

Kaynak: www.cdp.net/CDPResults/CDP-SP500-leaders-report-2014.pdf

Enerji Ekonomisi, Mayıs'ta Antalya'da Konuşulacak

Sürdürülebilirliğin genel itibarıyla 3E'yi; yani Ekonomik kalkınma, Enerji ihtiyaçlarının karşılanması ve Ekolojik dengenin korunması çabalarını içerdiğini belirten Enerji Ekonomisi Derneği Yönetim Kurulu Üyesi ve Konferans Organizasyon Komitesi Endüstriyel İlişkiler Başkanı Dr. Oğuz Can, 25-27 Mayıs 2015'te Antalya'da gerçekleşecek 38. IAEE Uluslararası Enerji Ekonomisi Konferansı'nın temasını açıkladı: "Ekonomik, Çevreci, Teknolojik ve Güvenilir Enerji Mücadelesi"

 Füsun AKAY

Enerji Ekonomisi Derneği'nin (EED) kuruluşu ve misyonu hakkında bilgi verir misiniz?

Enerji Ekonomisi Derneği, Kyoto Protokolü'nün yürürlüğe girdiği tarihe rastlayan 15 Şubat 2005'te Uluslararası Enerji Ekonomisi Derneği (IAEE) ile bağlantılı olarak kuruldu. IAEE, 1977'den bu yana "enerji ekonomisi" konusunda yaklaşık 100 ülkede aktif olan ve 4500'den fazla üyesi olan bir dernek. EED olarak amacımız da Türkiye'nin farklı üniversitelerinden enerji ekonomisi konularındaki çalışmalarıyla öne çıkan akademisyenlerin önderliğinde, enerji sektörünün gelişmesine katkıda bulunmak, enerji ekonomisi alanında bilgi akışını ve kapasite artışını sağlamak.

IAEE'nin yeni dönem başkanlığına, aynı zamanda EED Yönetim Kurulu Başkanı ve Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyesi olan Prof. Dr. Gürkan Kumbaroğlu'nun getirilmesi sizce ne gibi avantajlar sağlayacaktır Türkiye'ye?

26 Eylül 2014 itibarıyla enerji ekonomisi alanında tek ve öncü uluslararası kurum olan IAEE'nin başkanlığını önümüzdeki iki yıl boyunca Enerji Ekonomisi Derneğimizin Başkanı, Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyesi ve Enerji Sistemleri Modelleme Laboratuvarı Direktörü **Prof. Dr. Gürkan Kumbaroğlu** sürdürecektir. Başkanlığı getiren başarıda Gürkan Bey'in aktif kişiliği ve çalışmalarının yanı sıra IAEE çatısında geçmiş dönemlerde şahsının ve EED'nin gerçekleştirdiği örnek çalışmalar etken oldu.

IAEE dönem başkanlığının getireceği avantajlar için **ulusal, bölgesel ve küresel** açıdan bakmak lazım. Ulusal düzlemde bakıldığında; Türkiye'nin bölgenin enerji terminali olma noktasında isteği ve çabaları var. Diğer yandan kendi içinde enerji karmasını sürdürülebilirlik ve iklim değişikliği ile mücadele ekseninde geliştirmesi gerekiyor. Bölgesel düzlemde bakıldığında ise bölgenin jeopolitik güncel kararsızlığı, beraberinde kısa dönem tehditle-

rin yanı sıra yeni pozisyonlanma ve fırsatlar da getirebilir. Diğer yandan Irak, Suriye, Güney Kıbrıs, Azerbaycan ve İran'da siyasi fotoğrafı doğru okuyabilmek için "enerji hamlelerini" de doğru etüt etmek gerekir. Küresel enerji dengelerinde de kaya gazı ve yenilenebilir enerji kartları, özelleştirme/ulusallaştırma eğilimleri, güncel analizler ile stratejilerin güncelleştirilmesini gerektiriyor. Bu bağlamda, IAEE'nin Türkiye'den yönetilmesi her üç seviyeden de bakış derinliği, bilgi akışı sağlayacaktır.

Türkiye'de enerjinin "ekonomik" boyutunun yanı sıra "ekolojik" yönüne de özellikle vurgu yapıyorsunuz. Enerjinin hem temiz olması hem de ekonomik değer yaratması için neler yapılması gerekiyor? Bu doğrultuda Türkiye'nin karnesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Enerji ve çevre sektörleri, gerek yatırım süreçlerinin karmaşıklığı ve uzun olması, gerekse çok net, dikkatli bir planlama ve uygulama evresi gerektirmesi nedeniyle "nokta"

IAEE'nin başkanlığını önümüzdeki iki yıl boyunca Enerji Ekonomisi Derneği Başkanı, Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyesi ve Enerji Sistemleri Modelleme Laboratuvarı Direktörü Prof. Dr. Gürkan Kumbaroğlu yürütecek.

veya an itibarıyla değerlendirilmesi doğru olmayan, fakat gelişim süreçleri ve trend analiziyle değerlendirilmesi gereken sektörlerdir. Şu anki performansın yeterli olması, yarınki ihtiyacın karşılanması noktasında doğru adımların planlandığı, planlamanın olması da o aksiyonların birer birer uygulandığı anlamına gelmeyebilir.

Genel tanımı itibarıyla sürdürülebilirlik "3E"; yani **ekonomik** kalkınma gereksinimi, artan **enerji** ihtiyaçlarının karşılanabilmesi ve **ekolojik** dengenin de korunması-iyileştirilmesi çabalarını içerir. Ulusal enerji politikalarında yerel, yenilenebilir ve temiz enerjiye net bir yönelim isteği var. Ancak bu isteğin doğrudan performansa yansıdığını söyleyemiyoruz. Ulusal ve uluslararası yatırımcıların ilgisi ve bu ilginin yatırıma dönüşmesinde gerekli çerçeve (framework) olgunlaşmış durumda. Bununla birlikte, yatırımcılar uygulamada ve yatırım aşamasında karmaşık ve uzun süreçler, eksik tanım ve yorum gereksinimi karşısında da katı bürokratik yaklaşımlar nedeniyle zorlanabiliyor. Diğer yandan, temiz enerji için ayrılan finansman kredileri ve Ar-Ge süreçleri, daha etkin ve sonuç odaklı yönetilebilir. Türkiye enerji ihtiyacının karşılanmasındaki mevcut durum

ve ihtiyaçlarını analiz etmiş olmakla beraber, tanımlanan hedefe ulaşmak için gerekli olan mekanizmaları ve kilometre taşlarını da belirginleştirilmesi ve aksiyonların zamanında alınmasını sıkı takip etmesi gerekiyor.

IAEE'nin uluslararası konferansı, İstanbul'dan sonra Türkiye'de ikinci kez Mayıs ayında düzenlenecek. Konferansta üzerinde durulacak ana temalar neler olacak?

38. IAEE Uluslararası Enerji Ekonomisi Konferansı, "**Ekonomik, Çevreci, Teknolojik ve Güvenilir Enerji Mücadelesi**" teması altında 25-27 Mayıs 2015 tarihlerinde Antalya'da düzenleniyor. Etkinlik; Asya, Avrupa ve Amerika enerji oyuncularının, politika kurucularının, firma yöneticilerinin katıldığı, kendi alanındaki en önemli etkinlik. Kongre, aynı zamanda son derece saygın ve lider enerji şirketlerinin sponsorluğunda üç tam gün boyunca, **3 ana oturum, 6 ikili ana oturum, 70 paralel oturum** ve poster sunumları ile 29 farklı başlıkta enerji sektörünün tüm başlıklarıyla ele alacak. Doğalgaz ve petrol jeopolitik güncel analizleri, enerji fiyatları ve belirsizlik analizleri, temiz enerji teknolojileri, yenilenebilir enerji teknolojileri ve piyasaları, güvenlik ve risk konuları, nükleer, dağıtık üretim, kaya

EKSB Ödülü Verilecek

Konferans kapsamında "Enerjide Kalkınma, Büyüme ve Sürdürülebilirlik (EKSB) Ödülü"nü de verileceğini belirten Oğuz Can, şu bilgileri veriyor: "Konferanstaki önemli etkinliklerden biri de bu yıl düzenlediğimiz kırsal alanlarda temiz enerjiye ulaşım ve kullanım noktasında sosyal sorumluluk faaliyetlerini adresleyen EKSB Ödülü olacak. Müracaatlar **19 Aralık 2014'**e kadar devam ediyor. Etkinliğin gala gecesinde verilecek ödülün teşvik boyutunun, ulusal ve uluslararası saygınlığının yanı sıra uygulamacı ve akademisyen 4500'den fazla IAEE üyesince de bilinecek ve alkışlanacak olması heyecan verici. Başvurular tüm hızıyla devam ediyor. Projeler, sosyal, ekonomik ve çevresel etki analizleri ile beraber değerlendirilecek. Başvuru detaylarına <http://iaee2015.org/> adresinden erişilebilir."

gazı rezervleri, ekonomisi ve sürdürülebilirlik kongrenin en önemli başlıkları arasında yer alıyor.

2008 yılında İstanbul'da düzenlenen konferans, aynı zamanda Türkiye'nin ilk karbon nötr etkinliği olarak da bir ilke imza atmıştı. Peki, 2015'teki kongre ne gibi ilklere sahne olacak?

Antalya'da gerçekleşecek etkinlik de karbon nötr olma özelliğini ortaya koyarken, güncel içeriği ve başlıklarına ilave olarak önemli network ve tartışma platformları da sağlayacak. Kuzey Amerika'da kaya gazının ve küresel etkilerinin de ele alınacağı bir atölye çalışması da önemli örneklerden biri. Sürdürülebilirlik için önemli fırsatların yakalanması gereken, enerji kartlarının da yeniden dağıtıldığı bir dönemdeyiz. Enerji sektörümüzün kıymetli yönetici ve uzmanlarının bu önemli etkinliğe katılımını tavsiye ediyorum. ○

Yeşil İş'te Bu Yıl Öne Çıkanlar

Yeşil İş 2014: Sürdürülebilir İş Buluşması, 23-24 Eylül tarihinde birbirinden farklı alanlarda uzmanlık ve deneyime sahip 134 konuşmacının katılımıyla gerçekleşti. Etkinlik; "Değişimi Yönetmek" temasıyla sürdürülebilirlik dönüşümünü yönetmek için ortak payda yaratmak amacıyla kamu sektörünü, özel sektör temsilcilerini, akademisyenleri, STK temsilcilerini ve farklı uzmanları bir araya getirdi. Yeşil İş, her zaman olduğu gibi bu yıl da farklı konulardaki oturumlarıyla çeşitli sektörlerden katılımcılardan yoğun ilgi gördü. T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Müsteşarı Prof. Dr. Mustafa Öztürk, T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Selahattin Çimen, Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin ve Bursa Nilüfer Belediyesi Başkanı Mustafa Bozbey, konferansın kamu tarafından açılış konuşmalarını yapan isimleri arasındaydı. Protokol konuşmalarında ortak nokta; "Değişimi Yönetmek" konusunda Türkiye'nin nerede olduğunun, benimsenen ve uygulamaya konan politikaların ülke genelinde nasıl bir dönüşüm yaratmayı hedeflediğinin, kapsayıcı bir bakış açısıyla enerjiden sosyal sorumluluğa, ekolojik kaygılara ve çevresel

algılara kadar farklı noktaların sorulanmasıydı.

Etkinliğin panel şeklinde gerçekleşen oturumlarında birbirinden farklı konulara değinildi. "Değişimi Yönetmek" için çözümler sunmak, stratejilerini paylaşmak ve bu yönde yol haritaları çıkarmak adına bir araya gelen üst düzey yöneticiler, "İş Dünyasının Yeni Parametreleri 2014: CEO Ajandaları" oturumunda ajandalarını paylaştılar. CEO'lar, iş dünyasının dönüşümü ve bu dönüşümün yönetiminde gerekli olan yöntemleri ayrıntılarıyla tartıştılar. Moderatörlüğünü The Guardian Editörü ve Sürdürülebilir İş Bölümü Başkanı Jo Confino'nun yaptığı oturumda konuşmacılara, sürdürülebilirliği iş dünyasının vazgeçilmez bir prensibi olarak benimsetmede yaşadıkları zorluklara ve Türkiye iş dünyasının konusunda ulaştığı noktaya dair sorular yöneltildi. Bu doğrultuda CEO'lar, temsil ettikleri şirketlerin öncelikleri belirlemede nasıl hareket ettiği ve "Değişimi Yönetmek" konusunda nelerin hedeflendiği konusunda iş dünyasına ışık tuttu.

Su Kaynaklarının Verimli Kullanımına Dikkat Çekildi

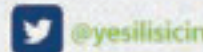
Üretim, sürdürülebilir tedarik zinciri ve yasal düzenlemelerin, gıda sektöründe sürdürülebilir iş modelleri açısından ne kadar önemli olduğu ise "Gıda Sektöründe Sürdürülebilir İş Modellerine Dönüşüm Süreci" başlıklı oturumda dile getirildi. Oturumda özellikle bir konunun altı çizildi: Su kaynaklarının verimli kullanılmamasının gıda sürdürülebilirliğine büyük tehdit oluşturacağı... Beşiktaş Stadı'nın Türkiye'de bir akıllı ve yeşil stadyum örneği olmasının önemine değinilen "Sürdürülebilirlik ve Bir Futbol Kulübü: Beşiktaş JK" oturumunda da Türkiye spor kulüplerinin sürdürülebilirliği bir kurumsal değer olarak benimsemelerinin, değişimi yönetmede önemli bir adım oluşturacağını vurgusu yapıldı. Konferansta ayrıca, Türkiye'de ve dünyada sürdürülebilirlik alanında isimleri ön plana çıkan ve bu alanda ülkelerinde liderlik eden konuşmacıların gerçekleştirdikleri yaratıcı sunumlar ile önemli ve dikkat çekici bilgilendirmeler yapıldı.

Yeşil İş 2014: Sürdürülebilir İş Buluşması

136 konuşmacı, 55 çözüm ortağı,
62 oturumla gerçekleşti.

Yeşil İş 2014 Sürdürülebilir İş Buluşması'nın büyümesinde ve üstlendiği görevin yerine getirilmesinde emeği geçen tüm paydaşlarımıza katkılarından dolayı teşekkür eder, ortak değer yaratmak için daima birlikte olmayı dileriz.

Sürdürülebilirlik Akademisi Yönetim Kurulu

Organik Köprüler İstanbul'da Kuruldu

13-15 Ekim'de İstanbul Kongre Merkezi'nde düzenlenen 18. IFOAM Dünya Organik Kongresi; ABD'den Bhutan'a, Güney Kore'den Avusturya'ya 1000'e yakın katılımcıya ev sahipliği yaptı. Kongrede öne çıkan en önemli temalardan biri de üretici ile tüketici arasındaki bağların güçlendirilmesi gerektiği oldu.

Uluslararası Organik Tarım Hareketleri Federasyonu'nun (IFOAM-International Federation of Organic Agriculture Movement) üç yılda bir düzenlediği Dünya Organik Kongresi'nin 18'inci 13-15 Ekim İstanbul Kongre Merkezi'nde Buğday Derneği'nin ev sahipliğinde gerçekleşti. ABD'den Zimbabve'ye, Güney Kore'den Avusturya'ya 79 ülkeden 1000'e yakın kişinin katıldığı kongre, organik dünyanın birbirinden önemli isimlerini İstanbul'da buluşturdu, organik köprüler kurulmasına vesile oldu.

Renkli bir açılışa sahne olan Dünya Organik Kongresi'nde müzik, ses ve hareket eğitmeni Tuğay Başar, izleyicilerle birlikte organik dünyanın kalp atışlarını andıran beden perküsyonu yaptı. Ardından elinde bereketi simgeleyen nar ile sahneye gelen Buğday Derneği Başkanı **Güneşin Aydemir**, "Hep birlikte organik köprüler kurabiliriz" dedi. Aydemir'in ney eşliğinde anlattığı, yaşamın dönüşümünü simgeleyen masal da izleyicilerden büyük ilgi gördü.

"En Önemli Köprü Bir Sonraki Nesille Aramızda Olmalı"

Açılışın ardından kongrenin ana konuşmacıları, organikle birlikte yeni alternatif ekonomilerden söz ettiler. ABD eski Tarım Bakanı Müsteşarı, George Washington Üniversitesi'nden **Kathleen Merri-gan**, son yıllarda genç profesyonellerin tarıma yoğun ilgi gösterdiğini belirterek çiftçi olan genç profesyonellerin sayısının son beş yılda %15 arttığını söyledi. Organik konusunda gençlerle bağlantı kurmanın önemine dikkat çeken Merri-gan, katılımcılardan 35 yaşın altındakilerle iletişime geçerek onlara organik anlatmalarını istedi ve "Kurmamız gereken en önemli köprü bir sonraki nesille aramızda olmalı" dedi.

Viyana Ekonomi Üniversitesi Öğretim Üyesi **Christian Felber** ise konuşma kürsüsüne parade atarak geldi ve şu anda parayı amaç edinmiş ekonomik sistemin dünyaya tersten bakmak anlamına geldiğini göstermek üzere kürsünün yanında amuda kalktı. Dünyanın geleceği için alternatif ekonomik modelleri hayata geçirmenin zamanının gel-

diğini belirten Felber, ortak iyiliği ekonominin amacı haline getirmek gerektiğini belirterek, "Bunu demokratik süreçleri işleterek yapmamız gerekiyor" diye konuştu.

Dünya Organik Kongresi'nin "Organik Vizyonlar ve Trendler" başlıklı oturumunda ise Gıda ve Tarım Örgütü FAO'dan **Nadia El-Hage Sciallaba**, 2015'e kadar 9 milyar insanı organik tarımla beslemenin mümkün olduğunu belirterek şunları söyledi: "Ancak buradaki hayvancılığın rolünü iyi değerlendirmeliyiz. Çünkü hayvancılık besin dönüştürmenin en verimli şekli değil, kaynak kullanımımızı optimize etmemiz gerek."

Kongrenin konuşmacıları arasındaki isimlerden biri de "çölleri yeşerten

Kongrenin renkli simalarından biri olan Amerikalı gıda yazarı ve aktivisti Anna Lappé, yürüttüğü Real Food Media Project için bol bol çekim yaptı; Kartal %100 Ekolojik Pazar'a uğramayı da ihmal etmedi (üstte). "Çölleri yeşerten adam" olarak tanınan Savory Enstitüsü kurucusu Allan Savory ise karbonu tekrar toprağa bağlamak için bütüncül hayvancılığın vazgeçilmez olduğunun altını çizdi (solda).

adam" olarak tanınan, Savory Enstitüsü kurucusu **Allan Savory** idi. İklim değişikliği ve çölleşmede tarımın rolünün önemine dikkat çeken Savory, karbonu tekrar toprağa bağlamak için bütüncül hayvancılığın vazgeçilmez olduğunu vurguladı. Organik bir tarımsal üretim yöntemi olmaktan öte bir kültür olduğunun altının çizildiği kongrede, organik tarımın sürdürülebilirliğinin vazgeçilmez bir parçası olarak kabul edilmesinin ve bu açıdan organik tarım hareketinin diğer sürdürülebilirlik hareketleri arasında konferansın temasına da uygun olarak güçlü köprüler kurmasının gerekliliği ifade edildi.

Bhutan'ın Hedefi %100 Organik Ülke Olmak

Üç gün süren kongrenin büyük ilgi toplayan sunumlarından birini

de Bhutan Tarım ve Orman Bakanı **Lyonpo Yeshey Dorji** yaptı. Bhutan'ın küçük ve mutlu bir ülke olduğunu söyleyerek söze başlayan Dorji'nin 2020'de dünyadaki ilk ve tek % 100 organik ülke olacaklarını söylemesi salonda büyük alkış aldı. Kimyasalların toprağı kirletmesine izin vermeyecek sıkı politikalar izlediklerini söyleyen Dorji, hayvancılıkta da geleneksel yöntemlere bağlı olduklarını ifade etti. Üç yıl içinde tüm üretimin organikliğe geçebileceğini öngördüklerini belirten Dorji "Organik geleceğimizdir" diyerek sözlerini bitirdi.

Üç gün süren kongrenin kapanışında bir konuşma yapan **IFOAM Genel Müdürü Marcus Arbenz**, etkinlikte üzerinde çokça durulan "organik köprü kurmak" konusundaki tartışmaları özetledi. Kongrede çiftçilerin sadece üretken olması değil,

Sivil Manifesto'da "Türetici" Vurgusu

Türkiye'de gıda ve biyolojik çeşitlilik konusunda faaliyet gösteren yaklaşık 50 sivil platform ve örgütün bir araya gelip kaleme aldığı **Sivil Manifesto**, 18. IFOAM Dünya Organik Kongresi'nin katılımcılarına okundu. Uluslararası katılımcılara, kanun yapıcılara, uygulayıcılara ve halka çağrı niteliği taşıyan, "Kent-Kır İlişkisinde Ekolojik Dönüşümü Yakalamak İçin" temalı manifesto, gıda güvenliğinden tarımsal biyolojik çeşitliliğe, üretici ve tüketicilerin bilgilendirilme ihtiyacından sağlıklı gıdaya erişimine kadar pek çok konuda, üretim ve tüketim yöntem ve ilişkilerinin yeniden tanımlanması gerekliliğinden yola çıkarak hazırlandı. Manifestoda, gıda güvenliğinin sağlanmasının en önemli adımlarından birinin, üretici ve tüketici arasındaki bağların güçlendirilmesi, yani herkesin "türetici" olmasıyla mümkün olabileceği belirtildi. Manifestonun tamamını Bugday.org'dan okuyabilirsiniz.

aynı zamanda girişimci ve yaratıcı olmaları için de çeşitli yöntemlerin konuşulduğunu belirten Arbenz, üretici ve tüketici arasındaki bağın güçlendirilmesi gerektiğini vurgulayarak, "Organik sadece kimyasallardan arınmış değil, aynı zamanda yerel, etik, adil ve ulaşılabilir olmalı" dedi. Güneşin Aydemir'in verdiği mesaj ise 16 Ekim Dünya Gıda Günü için de büyük anlam taşıyordu: "Hepimizin temiz gıda, temiz doğa, iyi ilişkiler ve kutlamalara ihtiyacımız var." ○

Kağıt Kullanımınızı Yönetiyor musunuz?

Yapılan araştırmalara göre ofis çalışanlarının bir işgünü içinde basmış oldukları kağıt dokümanların %45'i çöpe atılıyor. Oysa iyi bir atık kağıt yönetimiyle %25 enerji tasarrufu, %60 daha az hava kirliliği, %40 daha az su kirliliği ve %40 daha az çöp rakamlarına ulaşabiliriz. Teknoloji ve iş süreç yönetiminin öncü şirketlerinden olan Xerox da dünya genelinde on binlerce şirkete “Yönetilebilen Baskı Hizmetleri”ni sunuyor. Biz de Xerox Türkiye Genel Müdürü Burak Özer’e hem firmalara sundukları hizmetleri sorduk, hem de kağıt tasarrufunun püf noktalarını...

 Füsün AKAY

Öncelikle Xerox’un sürdürülebilirlik konusundaki vizyonunu paylaşır mısınız bizimle?

Xerox, uzun yıllardan bu yana şirket hedefleri ile sürdürülebilir çevre politikasını aynı çizgide götürüyor. Üretim süreçlerinde ve Ar-Ge projelerinde çevreyi korumayı önceliklendiren bir yaklaşımla faaliyetlerini sürdürüyor. Xerox’un bu konudaki duyarlılığını gösteren pek çok çalışması var. Şirketimiz, her yıl “**Energy Star**” programı kriterlerine uyarak 1.1 milyon evi bir yıl boyunca aydınlatmaya yetecek 1.4 milyon megawatt saatlik enerji tasarrufu sağlıyor. Tüm yeni ürünlerimiz; gürültü, ozon ve toz emisyonlarının en aza indirildiği bir ortamda üretiliyor. Ürünleri oluşturan parçaların geridönüşümü ve yeniden kullanımı ise %99.3 gibi tarihi bir orana ulaştı. Xerox’un sıfır atık ile düzenli depolama programı kararlı bir şekilde

sürdürülüyor. Su koruma programı ile son bir yıl içinde su tüketimi %17 oranında azaltıldı. Bunlar ilk etapta göze çarpan faaliyetler.

Bir de şirketlere “Yönetilen Baskı Hizmetleri”ni sunuyorsunuz. Bu hizmet, gerek firmalara gerekse çevre korumaya yönelik ne gibi avantajlar sağlıyor?

Xerox, verimli bir doküman yönetim sürecini sürdürülebilirliğinin olmazsa olmaz bir parçası olarak görüyor. Şirketin kağıt tasarrufu konusunda birçok inovatif çalışması var. Geçtiğimiz yıllarda duyurulan, halen üzerinde çalışmaları sürdürülen, defalarca kullanılabilen silinebilir kağıt buluşu, elektronik kağıt buluşu, geridönüşümlü kağıt buluşları, bilgi ve dokümanların basılmadan paylaşılabilmesini sağlayan yazılımları bu konuda yaptığı çalışmalara örnek olarak verilebilir.

İş yaşamını inovatif yaklaşımlarıyla baştan sona değiştiren Xerox'un özellikle kurumsal şirketlere sunduğu **Yönetilen Baskı Hizmetleri (Managed Print Services)** de kağıt tüketimini azaltan, çevre korumaya ve iş akışlarını sürdürülebilir kılmaya yönelik bir Xerox yaklaşımı. Söz konusu hizmet ile şirketlerin bu alanda yaptıkları harcama maliyetlerini %30'lara varan oranda düşürmeyi, çalışan üretkenliğini artırmayı ve sürdürülebilir iş akışı sağlamayı taahhüt ediyoruz. Yönetilen Baskı Hizmetleri; şirketlerin kağıt, toner, kartuş gibi sarf malzemelerinin kullanımını azalttığı gibi enerji kullanım miktarlarını da düşürüyor.

Xerox'un en son teknoloji çok fonksiyonlu ofis ürünleri, daha az sarf malzemesi ve enerji kullanımını teşvik ediyor ve Energy Star programı standartlarını destekliyor. Aynı zamanda kullanılmadığı zaman minimum enerji tüketimi modunda bekleme ve hızlı bir şekilde devreye girme özellikleri ile performanstan taviz vermeden enerji tasarrufunu destekliyor. Birçok ofis aracımızda, üzerinde kartuşu, ambalaj kutusu bulunmayan, kendini eriterek tamamen bitiren **"katı mürekkep" (solid ink) teknolojisi** dediğimiz çevreci bir toner kullanılıyor. Katı mürekkep teknolojisi geleneksel lazer yazıcılara göre %90 daha az atık oluşturuyor, dolayısıyla da çevreye daha az karbon ayakizi bırakıyor.

"Birçok ofis aracımızda, üzerinde kartuşu, ambalaj kutusu bulunmayan, kendini eriterek tamamen bitiren 'katı mürekkep' teknolojisi dediğimiz çevreci bir toner kullanılıyor. Bu teknoloji, geleneksel lazer yazıcılara göre %90 oranında daha az atık oluşturuyor"

Bildiğimiz kadarıyla bu hizmetle, şirketlerde kullanılan ofis araçları da optimize ediliyor. Bu kapsamda ne gibi çalışmalar yürütüyorsunuz?

Evet... Yönetilen Baskı Hizmetleri'ni almaya karar veren şirket için öncelikle analizler yapılıyor. Bu analizler sonucunda ofis cihazları sadece şirketin baskı maliyetlerini azaltmak için değil, aynı zamanda kağıt tüketimini de azaltacak şekilde konumlandırılıyor. Örneğin ofis binasındaki işlevsiz birkaç yazıcı yerine çalışanların yoğun olarak baskı aldığı ortak noktalara çok fonksiyonlu ofis cihazları yerleştiriliyor. Böylece ofis içinde merkezi noktalardan çok fonksiyonlu birkaç ofis aracı ile daha az sayıda ofis makinesinin kullanılması sağlanıyor. Bu cihazların hepsinin çift taraflı yazdırma, bilginin dijital ortama aktarılabilmesi için; bilgisayara, e-posta'ya veya başka bir ofis cihazına tarama seçenekleri bulunuyor. Xerox'un çok fonksiyonlu ofis cihazlarında kullanılan **Xerox ConnectKey** teknolojisinin sunduğu mobil olarak ve bulut üzerinden çalışma altyapısı da kağıt tüketimini azaltan teknoloji çözümleri arasında gösterilebilir. Xerox ConnectKey platformuna sahip çok fonksiyonlu ofis araçları ile zaman ve mekandan bağımsız bulut üzerinden baskı alma imkanı, iş öncesinde yapılan gereksiz baskıların önüne geçiyor.

“Ofis çalışanlarının ve yöneticilerin baskı alırken kağıdın iki tarafını da kullanmasını, kağıt dosyalar arşivlemek yerine dijital bir arşivleme sistemi oluşturmalarını, bilgiyi kağıt üzerinden dolaştırmak yerine ağ ortamında dağıtmalarını tavsiye ediyoruz”

Her Yıl Kişi Başı 42 kg Kağıt Tüketiyoruz!

Türkiye'nin kağıt tüketimi konusunda net bir istatistiki veri olmadığını belirten Xerox Türkiye Genel Müdürü Burak Özer, çeşitli güvenilir kuruluşların yaptığı saptamalara göre her yıl kişi başı ortalama 42 kg kağıt tüketildiği bilgisini paylaşıyor. Bu kağıtların da büyük bir bölümünün geri dönüştürülemediğini vurgulayan Özer, kağıt tüketimi konusunda önemli veriler paylaşıyor. Bunlardan biri de dünyada tüketilen kağıt miktarının hepsinin geri dönüştürülmesi durumunda her yıl 8 milyon hektar orman alanının korunabileceği. Atık kağıtların kullanılmasıyla sağlanacak tasarruf miktarları da şöyle: %25 enerji tasarrufu, %60 daha az hava kirliliği, %40 daha az su kirliliği, %60 su tasarrufu ve %40 daha az çöp... Bir ton kullanılmış kağıt,

Bu platformun popüler depolama hizmetlerini desteklemesi de kağıtla yapılan birçok işin tüm mobil cihazlar üzerinden yapılmasını sağlıyor. Dünya üzerinde her sektörden onbinlerce kurum ve kuruluşa verilen Xerox Yönetilen Baskı Hizmetleri ile şirketler %30-40'lara varan oranlarda kağıt tasarrufu sağlıyor.

Peki, kağıt israfına dikkat çekmek amacıyla sivil toplum kuruluşlarıyla yaptığımız işbirlikleri var mı?

Xerox, çevre koruma ve sürdürülebilirlikle ilgili dünyadaki çeşitli kuruluşlarla ortak hareket ediyor ve bazı programlar yürütüyor. Sürdürülebilir bir çevre için çalışma yapan STK'lara her yıl milyonlarca dolar bağışta bulunuyor. Xerox'un çevre korumaya yönelik yaptığı çalışmalar ve ayırdığı kaynaklar, her yıl düzenli olarak yayımlanan **Global Vatandaşlık Raporu**'nda detaylı biçimde açıklanıyor. Örneğin Xerox ve The Nature Conservancy (Doğayı Koruma Kuruluşu) arasındaki işbirliği 8'inci yılında çok önemli projelere imza atarak devam ediyor. Xerox

geri kazanıldığında yaklaşık 16 adet çam ağacının kesilmesini, bir ton kullanılmış gazete kağıdı, 8 çam ağacının kesilmesini engelliyor. Özellikle baskı endüstrisi verilerine göre **kesilmiş ormanların %11'i kağıt endüstrisi tarafından kullanılıyor**. Endüstrilerin öncelikli kağıt, enerji ve su kullanımını azaltarak sürdürülebilirliği desteklemesi gerektiğinin altını çizen Burak Özer, son olarak şunları söylüyor: “Xerox, kendi markası ile ürettiği ofis kağıtlarında uluslararası çevre standartlarına bire bir uyuyor ve kağıt üretim süreçlerini, tedarikçilerini denetliyor. Xerox gibi diğer kağıt tedarikçilerinin de üretilen kağıtların hammaddesini doğal orman alanlarından değil, ağaç tarımı yapılan alanlardan sağlaması ve üretim süreçlerini kontrol etmesi gerekiyor.”

dünyanın en büyük ofis kağıdı tedarikçisi olarak, kağıt üretici firmalara getirdiği standart ve zorunluluklarla, doğal orman alanlarından kağıt üretmek için ağaç kesimini engelliyor ve dünya üzerinde ağaç tarımı yapılmasını teşvik ediyor. Aynı zamanda tedarikçilerinin de sürdürülebilir orman yönetimi için bağlayıcı olan koşullara sadık kaldıklarını sıkı bir biçimde denetliyor.

Günümüzde pek çok şirketin gereksiz yere, çok fazla kağıt israfı yaptığı bilinen bir gerçek. Bu konuda yöneticilere ve çalışanlara ne gibi tavsiyelerde bulunursunuz? Kağıt israfını azaltmanın temel yolları nelerdir?

Xerox'un yaptırdığı araştırmalar, ofis çalışanlarının bir işgünü içinde basmış oldukları kağıt dokümanların %45'ini çöpe attıklarını gösteriyor. Biz de kağıt tüketimini azaltmak için çalışanlara, yöneticilere, hatta bireysel kullanıcılara birçok tavsiyelerde bulunuyoruz. Xerox ofis araçları üzerinde bulunan, kağıt tasarrufu sağlayan özelliklerin iyi bilinmesini ve kullanılmasını sağlamaya çalışıyoruz. Özellikle ofis çalışanlarının ve yöneticilerin baskı alırken kağıdın iki tarafını da kullanmasını, kağıt dosyalar arşivlemek yerine dijital bir arşivleme sistemi oluşturmalarını, bilgiyi kağıt üzerinden dolaştırmak yerine ağ ortamında dağıtmalarını, çok sayfalı dokümanlar için de sadece basılması gereken bölümlerin seçilerek basılmasını tavsiye ediyoruz. Ayrıca yanlışlıkla, öylesine basılan ve basıldıktan sonra yazıcıda unutulmuş dokümanları engellemek için de ofis ürünlerimizde bulunan şifreli veya kartlı baskı seçeneği sunuyor, yazıcıya gönderilen dokümanların yazıcı başına gelmeden yazdırılmasını sağlıyoruz. Bu denenmiş önerilerle yıllık ortalama %50'nin üzerinde kağıt tasarrufu sağlanabileceğini düşünüyoruz. ○

6. ULUSLARARASI İNŞAATTA KALİTE ZİRVESİ

İŞBİRLİĞİ GÜÇ BİRLİĞİ!

Türkiye İMSAD, inşaat sektörünü bir kez daha Zirve'de bir araya getiriyor. Türkiye inşaat sektörünü büyütmek, ihracata pozitif katkı sağlamak amacıyla sektörün devleri "6. Uluslararası İnşaat Kalite Zirvesi"nde güç birliği yapmaya hazırlanıyor.

**Sektör güç birliği yapacak,
Türkiye kazanacak!**

4 Aralık 2014 tarihini not edin!

www.imsad.org

www.insaatzirve.com

“Yılın Yeşil Beyinleri” Belli Oldu

ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampusu'nun bu yıl üçüncüsünü gerçekleştirdiği “Yılın Yeşil Beyinleri” yarışmasının Üniversite Kategorisi'nde birincilik “Sivrisineğe Karşı Güneş” projesiyle Hindistanlı ikili Pranav Agarwal ve Mukunda Bundredi'nin oldu. Projeyi inceleyerek Facebook sayfasından paylaştığı Microsoft'un kurucusu Bill Gates de şu yorumu yaptı: “Basit ama zekice...”

 Yaz GÜVENDİ,
yazguvendi@gmail.com

Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Kuzey Kıbrıs Kampusu Sürdürülebilir Çevre ve Enerji Sistemleri Yüksek Lisans Programı tarafından bu yıl üçüncüsü düzenlenen “Yılın Yeşil Beyinleri” Uluslararası Proje Yarışması'nın finali, 25-26 Eylül'de Kuzey Kıbrıs'ta gerçekleştirildi. Bu yılki teması “Yaşamsal Üçlü” (sürdürülebilir çevre, sürdürülebilir enerji, sürdürülebilir su) olarak belirlenen yarışmaya Çin'den Filistin'e, Türkiye'den Portekiz'e, Hindistan'dan Kırgızistan'a kadar 17 farklı ülkeden **271 proje** katıldı. Milliyet gazetesi köşe yazarı Abbas Güçlü, Synergy Küresel Enerji Kurucu Ortağı Yusuf Ertaç, T.C. Bilim, Endüstri ve Teknoloji Bakanlığı AB Uzmanı Abdullah Buğrahan Karaveli, Intel Türkiye Ar-Ge Direktörü Aslı Arslan, Lefke Avrupa Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ayşen Türkman, Ege Üniversitesi Güneş Enerjisi Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Günnur Koçar, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Çevre Mühendisliği Fakültesi Öğre-

tim Üyesi Prof. Dr. Gülfem Bakan, ODTÜ İnşaat Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Kağan Tuncay, ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampusu Makina Mühendisliği Öğretim Üyesi Doç. Dr. Murat Sönmez, VEN ESCO Genel Müdürü Arif Künar'ın yer aldığı jüride, “Lise” ve “Üniversite” kategorilerinde ilk üç proje belirlendi. Yarışmanın sponsoru Kuzey Kıbrıs Turkcell (KKTCELL) tarafından dereceye giren lise ve üniversite öğrencilerine 1000 Euro, 750 Euro ve 500 Euro para ödülleri verildi.

“Çevre, Sürdürülebilirlik ve Enerji, Her Zaman Önceliğimiz”

Yeni akademik yıl açılışında gerçekleştirilen ödül töreninde konuşan **ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampusu Rektörü Prof. Dr. Turgut Tümer**, kampusun geride bıraktığı dokuz akademik yıl boyunca gerek campus fonundan desteklenen bilimsel araştırma projeleri, gerekse TÜBİTAK ve Intel gibi kuruluşların desteklediği projelerde çevre, sürdürülebilirlik ve enerjinin hep ön planda olduğunu dile getirdi.

Kampus fonundan desteklenen bilimsel araştırma projesi kapsamında, içinde buldukları bölgenin rüzgar ve güneş enerjisi potansiyelini belirlemek üzere bir proje gerçekleştirdiklerini de dile getiren Prof. Dr. Tümer, şu bilgileri paylaştı: “2012 yılında 60 metre uzunluğunda, ölçüm cihazları ile donanmış bir direği kampus içinde belirlediğimiz alana yerleştirdik. 1 yıl boyunca her 10 dakikada bir güneş ve rüzgar verileri toplandı. Bu verileri değerlendirerek yenilenebilir enerji potansiyelini ortaya koymaya çalıştık. Yapılan hesaplar, kampus dahilindeki güneş enerjisi potansiyelinin dünyada kurulu güneş enerjisi santrallerinin ortalama

ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampusu Rektörü Prof. Dr. Tümer: “Yaptığımız araştırmalar, hem kampusumuzun daha sürdürülebilir bir yapıya kavuşması hem de bu alanda bir örnek teşkil etmesi için gerçekleştirildi”

veriminin %85 üzerinde olduğunu gösteriyordu. Tüm bu çalışmalar sonucunda 1 MW’lık bir güneş santralının son derece verimli olacağı sonucuna vardık ve lisans başvurumuzu yaptık. Yaptığımız tüm araştırmalar, hem kampusumuzun daha sürdürülebilir bir yapıya kavuşması hem de bu alanda bir örnek teşkil etmesi ve ürettiğimiz bilginin yakın çevremizden başlayarak dünyaya yayılması için gerçekleştirildi. Diğer taraftan öğrenci ve çalışanlarımızın girişimiyle başlatılan ve giderek yaygınlaşan ‘Yeşil Kampus İniyatifi’ ise hem bu konudaki farkındalığı artıran hem de kampusumuzda enerji tasarrufu sağlayan çok önemli bir proje.”

İŞTE ÖDÜLLÜ PROJELER

Üniversite Kategorisi

Sivrisineğe Karşı Güneş Pranav Agarwal ve Mukunda Bundredi, SAICE, Pondicherry, Hindistan

Microsoft’un kurucusu Bill Gates’in Facebook sayfasından paylaşarak “Basit ama zekice” şeklinde değerlendirdiği “Sivrisineğe Karşı Güneş”, her yıl bir milyondan fazla insanın sıtmadan hayatını kaybettiği gözlemden yola çıkarak hayata geçirilen bir proje. Sivrisineklerin çalkantılı veya rüzgârla titreşen sulara üremekte güçlük çektiğini fark eden Pranav ve Mukunda, sivrisinek larvalarını küçük su dalgacıkları yaratarak kaynağında yok eden ve güneş enerjisiyle çalışan elektro-mekanik bir yüzer sistem geliştirmiş. Su olmayan veya su kalmayan ortamda kendini kapatma gibi özellikleri de olan ilk sistem prototipi test edilip filme alınmış; çözümün etkinliği deneysel verilerle gösterilmiş.

Mukunda Bundredi ile Pranav Agarwal’ın birinciliğe layık görülen “Sivrisineğe Karşı Güneş” adlı projesi, Bill Gates’in de ilgisini çekti.

Çevre Dostu Diş Macunu İçin İstiridye Kabuğu

Amalia Nur Alifah ve Farah Adrienne, Institute Technology Bandung, Endonezya

Amalia ve Farah, Endonezya’nın uzun sahillerini örten istiridye kabuklarının hem görüntü kirliliği hem de israfa sebep olduğunu gözlemlemiş. Geleneksel olarak el sanatları için kullanılan istiridye kabukları, bu yolla yeterli miktarlarda tüketilemiyor. İstiridye kabuğunda yüksek saflıkta kalsiyum karbonat bulunduğunu araştırmalarıyla tespit eden takım, kabuklardan diş macunu üretimi için geleneksel araçlar içeren ve standart endüstriyel yöntemlere göre çok daha düşük maliyette bir yöntem geliştirmiş. Buluşları sayesinde Endonezya sahil bölgelerinde yeni iş alanları yaratılacağını hesaplamışlar. Kamu anketleriyle ürünlerinin üstünlüğünü teyit etmişler ve bir sonraki aşamada dişçilere ulaşmayı planlıyorlar.

Vakumlanan Buharlaştırıcıdan Saf Su Üretimi, Biyogaz Sürecinden Temiz Enerji ve Arıtılan Atıktan İyileştirilmiş Kömür Elde Edilmesi

Ülker İmge Koca ve Aliye Bihter Günal, ODTÜ, Ankara, Türkiye Endüstriyel arıtma süreçlerinin yan ürünü olarak ortaya çıkan yarı-katı atıkların linyit kömürüyle birleştirme yoluyla kömürün kalorifik değerinin artırılabilceği teziyle yola çıkan Ülker ve Aliye, araştırmaları sonucunda bu yöntemi geliştirmiş; güneş enerjisinden faydalanarak gerçekleştirilecek vakumlu buharlaşmayla saf su üretimi öngörmüşler. Atık su arıtımı sırasında elde edilecek biyogazın da yakıt olarak kullanılabilceğini belirlemiş ve bu şekilde çok yönlü bir sürdürülebilir sistem tasarımı kurgulamışlar.

Lise Kategorisi

Kıncanatlı Böcek Yöntemiyle Su Toplama

Arvin Anoop ve Daniyal Motan, Karachi Grammar School, Karaçi, Pakistan

Namibya çölünde yaşayan kıncanatlı böcekler sahillerden esen nemli rüzgar yönüne doğru pozisyon alarak, kabuklarının yüzeyindeki hidrofobik ve hidrofilik özelliklerdeki oluklar aracılığıyla enerji harcamadan yoğunlaştırma yöntemiyle su toplarlar. Biyomikri bilimine merak sarmış Arvin ve Daniyal, bu böceğin özelliklerinden esinlenerek enerji harcamadan havadan su toplayabilen bir kavram ünite tasarımı yapmışlar.

“Dedemden Torunuma”

Projesi

Şevval İlke Güneysu ve Ezgi Nur Benek, Garip Zeycan Yıldırım Fen Lisesi, Samsun, Türkiye Dedelerimizden miras bitki tohumlarımızın genetik değişime

uğramadan gelecek nesillere aktarılabilmesi, kırsal bölgelerimizdeki değerli bitki mirası konusunda bilinci artırma problemlerine yoğunlaşan Şevval ve Ezgi, Tohum Evi pilotları kavramını geliştirmişler. Bu proje dahilinde tohum ekimi yapılacak ve tohum ödülleri verilecek bir festivalin de her yıl düzenlenmesi öngörülmüyor.

ALGAIR Kavram Proje Bildirisi

Ahmet Özer ve Emre Hatay, Marmaris Halıcı Ahmet Urkay Anadolu Lisesi, Muğla, Türkiye İnsan kaynaklı kirli havayı ucuz ve sürdürülebilir yöntemlerle çözme amacıyla yola çıkan Ahmet ve Emre, binaların yoğunlukta bulunduğu ve ağaçlandırmanın fiziksel olarak mümkün olmadığı şehirlerde, bina çatılarında yeşil su yosunu yetiştirmeyi kurgulamışlar. Atmosferdeki oksijenin büyük bölümünü üreten fotosentetik su algleri, karbondioksit tüketip oksijen salgılayarak şehirlerde de görevlerini ALGAIR projesiyle yerine getirecekler. Sistemin enerji ihtiyacı yine güneş enerjisinden karşılanacak. ○

Güneşli yarınları görebilmem için...

Bir tuğla da siz koyun!

Yıllardır el ele vererek binlerce
lösemili çocuğumuzu hayata kazandırdık.

Bugün ülkemizin en donanımlı
Onkoloji Hastanesi'ni kurarken de
bizi yalnız bırakmayacağınıza inanıyoruz.

1 = 1 = 10 TL
TUĞLA yaz 3406'ya yolla

BANKA ve ONLINE
LÖSEV
Bir tuğla da siz koyun

LÖSEV
Bağış Kutuları

Semra Sevinç
Sürdürülebilirlik Akademisi
Yönetim Kurulu Üyesi
ssevinc@surakademi.com

Sürdürülebilir İş Modelleri İlk Kez Ödüllendirildi...

Sürdürülebilir iş dünyasında son çeyrek hareketliliği başladı, 2014 için planlanan çalışmaların ölçülebilir sonuçlarıyla ilgili yoğun çalışmalar var. Bu çalışmalardan biri de Sürdürülebilirlik Akademisi'nin ilk kez verdiği "Sürdürülebilir İş Ödülleri ve Sürdürülebilirlik Lideri" ödülleri oldu.

Türkiye'de bir ilk olan ve her yıl verilmeye devam edecek olan ödüllerin amacı, sürdürülebilir iş modelleriyle önemli başarıya ulaşmış kurumlar ile sosyal, ekonomik ve çevre konularındaki tehditlere karşı ciddi adımlar atan liderleri ödüllendirmek ve yapılan çalışmalarını iş dünyasıyla paylaşmak ve model oluşturmalarını sağlamak.

100'ü Aşkın Başvuru Yapıldı

Bu amaca uygun projelerin belirlenmesi ve liderlerin ödüllendirilmesi için seçilen jüri, sürdürülebilirlik dönüşümüyle gerek ülkemizde gerekse uluslararası alanda çalışmalar ve temsilcilikler yapan kişilerden oluşturuldu. Sonrasında ise kategoriler ve kriterler belirlendi. Yapılan çağrıya ülkemizin pek çok önemli kurumu, projeleri ve liderleriyle başvurdu. 100'ün üzerinde proje detayları paylaşıldı. Jürinin değerlendirme toplantıları sonrasında kısa liste ve ödüllendirilen proje ve liderler belirlendi. Enerji Yönetimi'nden Sürdürülebilir İletişim'e, İşbirliği'nden Sosyal Etki'ye kadar her kategoride oldukça başarılı projelerdi bunlar. Ben de bu yazımda kısa listeye kalan bazı projeleri paylaşmak istiyorum sizlerle.

Sosyal Etki Yaratan Projeler

Sosyal Etki ile başlayalım öncelikle... En fazla proje başvurusunun yapıldığı bu kategoride kısa listeye 7 iş modeli kaldı ve ödülü Metro Market'in "Coğrafi İşaretli Ürünler" projesi aldı. Şirketin bu çalışması; yerel ürün ve üreticinin geliştirilmesi, korunması ve bölge ekonomisine olan katkısının artırılması ile ilgili çok önemli bir proje. Bölgenin ekonomik olarak güçlenmesi sağlanırken, bölgesel sürdürülebilir kalkınmaya da büyük katkıları var çalışmanın. Üreticiler eğitiliyor, üretim verimliliği artırılıyor ve bölge ekonomisine katkı sağlanıyor. Coğrafi işaretli bu ürünler, yalnız Türkiye'de değil, dünyanın farklı ülkelerindeki Metro marketlerin rafalarında da yer alıyor. Bugüne kadar ulaşılan 50 milyon TL üzerindeki ciro, bu projenin ölçülebilir başarısı.

Aynı kategoride kısa listede yer alan bir başka çalışma da Noor Fındık'ın "Çocuklar Çalışmıyor (Gülen Çocuk)" adlı projesi. Noor Fındık, Giresun'da 35 bin metrekarelik alanda kurulu ve yılda 20 bin ton iç fındık işleme kapasitesine sahip bir işletme. Sürdürülebilir iş modelleri, işletmenin yönetim modeli. İşte bu proje de onlardan biri. Amacı, fındık toplama işlerinde 16 yaş altı çocukların çalıştırılması ve sertifikalı üretim yapmak. Bu hedefle iş modeli geliştiren işletme; konuyla ilgili oldukça etkili çalışmalar yapmış, çiftçileri eğitmiş ve sertifikalı üretim yapmalarını sağlamış. Çalışmanın en önemli uygulamalarından biri, bugün Noor

Fındık'ın maliyeti daha fazla da olsa çiftçilerden sertifikalı ürün alması ve bu ürünü işlemesi.

Aynı kategorideki önemli projelerden biri de İstanbul Modern'in: Adı, "Dokunduğum Renk". 2011 yılından bu yana yürütülmekte olan bu çalışma, okul çağındaki görme engelliler için düzenlenen bir müze eğitim projesi. Toplumların gelişim ve değişim sürecinde sanatın yeri çok büyük ve önemlidir. Toplumdaki görme engelli bireylerin sanat eğitimi almasını sağlayan ve aralıksız devam eden bu proje, sürdürülebilir gelecek için yapılan önemli çalışmalardan biri olarak öne çıkıyor.

Sosyal Etki kategorisinde paylaşmak istediğim son çalışma ise Asya Meyve Suları'nın "Yeşil Etiket" projesi. Firma, elma üreticilerinin yer aldığı Eğirdir'de başlamış çalışmalarına. Projenin hedefi, elma üreticilerinin zirai ilaç kalıntısı problemini çözmek ve çiftçileri bu konuda bilinçlendirmek. İşte bu hedef doğrultusunda Yeşil Etiket projesiyle eğitimler gerçekleştirilmiş ve finansal destekler sağlanmış, bölgesel kalkınmaya destek olunmuş. Söz konusu proje, sürdürülebilir tedarik uygulamaları için de örnek çalışmalardan biri.

Sizlerle bu ay başarılı Sosyal Etki projelerini paylaştım. Gelecek ay değinmek istediğim konu ise "Sürdürülebilir İş Ödülleri İşbirliği ve Sürdürülebilir İletişim" kategorilerindeki projeler olacak.

İş dünyası için örnek olan bu uygulamaların önümüzdeki yıllarda hızla artacağına inanıyorum.

Türkiye'nin Değerler Temalı ilk ve tek dijital dergisi

“Aktivist tamamen ücretsizdir.
Çünkü bazı şeyler, parayla satılmaz!”

aktivistdergi.com

dijimecmua.com

Available on the App Store

Available on Google play

İBB'nin 10 Yıldaki Rekorları

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 2015-2019 stratejik planını açıkladı. Bu haberi okuyunca geleceğe değil de geçmişe odaklandım ve Kadir Topbaş'ın liderliği altında İBB'nin bugüne kadar neler yaptığını merak ettim. İBB'nin web sitesine girdim ve karşıma çıkan **"10 Yılda Rekorlara İmza Attık"** başlıklı yazıyı tıklayınca "İstanbul Geneli Yatırım ve Hizmetler Kataloğu" sayfası açıldı. Doğrusu okurken çok eğlendim. Bu rapor, "algı yönetimi" konusunu gerçekten yepyeni boyutlara taşıyor.

Bu sayfalarda gördüğünüz "rekorlar", dikkatimi çekenlerden sadece birkaçı. İBB'nin İstanbullulara sunduğunu iddia ettiği hizmetler ve aslında İstanbul'un bugünkü gerçekleri...

PLANLAMA

"İMP'yi (İstanbul Metropolitan Planlama) kurduk, İstanbul'un geleceğini planladık"

Kadir Topbaş, "Onlara sorulmadan (İstanbul'a) çivi bile çakılmayacak" demişti. Ancak IMP, büyük projelerde hep devre dışı bırakıldı. Prof. Dr. Derin Orhon, 20 Mart 2014'te Cumhuriyet Sürdürülebilir Yaşam Eki'nde yayımlanan "İstanbul'u göz göre göre yok ediyoruz" başlıklı haberde bakın nasıl bir demec veriyor: "Belediye yönetimi 2000'li yıllarda, 400 bilim adamını dört yıl çalıştırarak İstanbul Çevre Düzeni Planı yaptırdı; plan oy birliğiyle onaylanarak 2009 yılında yürürlüğe girdi. Bir anlamda İstanbul'un Anayasası! Planda Kanal İstanbul, 3. Havalimanı ve 3. Köprü (gerçekten de hiçbir bilimsel temeli olmayan çılğın proje-

ler) yer almıyor..."

Bu listeye Galataport, Avrasya Tüneli, Yedi Tepeye Yedi Tünel projelerini de ekleyebiliriz.

Evet, planlar yapılıyor ama uygulamalar planlardan kopuk. Bu nedenle bu rapordaki "planladık" sözcüğünün 152 kere kullanılmış olması, bu "rekorların" içinin ne kadar boş olduğunun bir göstergesi.

KORUMA

"UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan, İstanbul'un tarihi alanlarını kapsayan Tarihi Yarımada'nın tamamı için ilk kez hazırladığımız Yönetim ve Koruma Planları, 2011 yılında yürürlüğe girdi"

Gazeteci Mehveş Evin, 20 Temmuz 2013'te kaleme aldığı "Fışkıryeli Bostan" başlıklı yazıda bu alanda hayata geçirilen bir projeye "Şaka gibi" yorumunu yapıyor: "Üç günde onaylanan ve 2011'de İBB'nin hazırladığı Tarihi Yarımada Alan Yönetim Planı'nı ihlal eden projenin adı pek sevimli: 'Yedikule Kapı ile Belgrad

Kapı Arasında Kara Surları İç Koruma Rekreasyon Projesi'. Şaka gibi... Yüzlerce yıllık geçmişi olan tarihi bostanlar, Fatih Belediyesi'nce iki haftada molozla örtüldü... Yedikule Bostanları olarak anılan kent içi tarım alanının tarihi, surdibindeki diğer bostanlar gibi Bizans dönemine uzanıyor."

"İki kıtanın birleştiği tek kent olan İstanbul'a tarihsel kıyı kenti kimliğini tekrar kazandırmak ve halk ile bütünleştirmek için kıyı alanlarına özel planlama yaptık"

"Özel planlama" dedikleri, İstanbul Boğazı Karayolu Tüp Geçişi sayesinde Kennedy Caddesi'ni otoyola çevirerek Marmara kıyısındaki yeşil alanı yok etmek ve halkın denizle olan bağlantısını kesmek!

"Kültür varlıklarının korunmasına yönelik projeler yapıyoruz"

Son 10 yılda kapanan yerlerden bazıları: Beyoğlu'ndaki **Cadde-i Kebir Sinemaları**. Cumhuriyet tarihinin

Sibel BÜLAY
sibel.bulay@gmail.com

en eski sinema salonu Emek, Saray, Yeni Melek, Alkazar, Majik (Taksim), Sinop Sinemaları. Pandora ve 93 yıllık Librairie de Péra kitapbevleri. İki tarihi meslek lisesi; Beyoğlu ve Fatih İbrahim Müteferrika Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi. Tiyatro sahneleri de bir bir kapatılıyor: AKM, Muammer Karaca, Duru Tiyatrosu, Taksim Sahnesi.

“Farklı kültürlerin uygarlık sentezi olarak şekillenen ve medeniyetimizin bir kimlik zirvesi olan eşsiz İstanbul silüetini muhafaza etmek için çalışmalara başladık. Tarihi Yarımada Silüeti Etkilenme Bölgesinde Yapı Yüksekliği Sınırlama Çalışması’nı yaptık”

Güleriz ağlanacak halimize derler, ya, bunu okurken gülmek elde değil.

16:9 Kulelerinin inşaatı başladığında İstanbul 4 No’lu Koruma Kurulu, silüetin olumsuz yönde etkileneceğini İBB’ye bildirdi. Kültür Bakanlığı’ndan inşaatın durdurulması için yazı geldi ama belediye

dinlememeyi yeğledi. Aynı şekilde uzmanlar, Haliç Metro Köprüsü’nün bu tasarımıyla Süleymaniye Camisi’nin silüetini gölgeleyeceği, Tarihi Yarımada’nın silüetini bozacağı konusunda İBB’yi ikaz etti. Belediye, bu ikazları da dinlemedi. “İstanbul silüetini muhafaza etmek” gibi bir iddiayı İstanbul’a bir hizmet olarak burada sunmaları utanç verici; halkla düpedüz alay etmek.

RESTORASYON VE KÜLTÜREL MİRAS

“Üç büyük medeniyete başkentlik yapan ve yüzyıllar boyunca dünyanın yönetildiği medeniyetlerin çeyiz sandığı İstanbul’un muhteşem tarihi mirasını ihya ederek geleceğe taşıyoruz... 119 eseri restore ettik”

8 Ağustos 2014’te Milliyet gazetesinde yayımlanan “Tekfur Sarayına Bizans Oyunu” başlıklı bir haber ise bu iddiaları doğrulamıyor: “Restorasyona alınan 1000 yıllık Tekfur Sarayı’na ahşap pencere, alüminyum korkuluklar eklendi. Klima, merdiven ve çatı yapılarak kapalı bir mekana dönüştürüldü. Uzmanlar, Ortaçağ’dan kalan bir yapıya yapılan müdahaleleri ‘felaket’ olarak nitelendirdi.”

“İstanbul’da bir ilk: 143 km tünel yol yapıyoruz!”

Ama bu yapılan tüneller, trafiği rahatlatmadığı gibi daha fazla tıkanmasına neden oluyor. Örneğin **Kağthane-Dolmabahçe Tüneli**’nden çıktığında Beşiktaş’a ve Kabataş’a giden şerit sayısı aynı. Tünel, zaten yoğun olan trafiğe daha fazla araç yönlendiriyor. Halbuki araba tüneline harcanan para, metro yapımında kullanılsaydı araba tüneliyle 1 saatte 6000 kişi yerine, **metroyla 1 saatte 60.000 kişi taşınır**.

Evet, 320 sayfalık hizmet ve “rekorların” ancak birkaç sayfasını karıştırabilirdim ve yerim bitti. Daha çevre var, deprem var, kentsel dönüşüm var... Bunları da ileride yazarım. Siz de eğer İBB’nin bu raporunu incelerseniz, düşüncelerinizi benimle paylaşsanız sevinirim.

Bertaraf Eden Enerji

Öyle bir enerji kaynağı düşünelim ki;

- Çevreye zararlı maddelerin bertarafını sağlasın,
- Kendi de çevreye zararlı bir atık üretmesin,
- Santralının kurulduğu bölgedeki hayvansal, tarımsal, endüstriyel ve insan kaynaklı atıkları hammadde olarak kullanırken, bir yandan da enerji üretsin,
- Kapasite faktörü yüksek olsun,
- Sağladığı istihdam, diğer pek çok enerji üretim teknolojilerine göre daha fazla olsun,
- Kaynağı tüm ülkelerde bolca bulunacak kadar da eşitlikçi olsun.

Bu ay yukarıda bazı avantajlarını sıraladığımız **“Biyogaz”** konusuna değinmek ve bu yolla biraz da günah çıkarmak istedik. Zira web sayfamızda ve sosyal medya kanallarımızda bir süredir ağırlıklı olarak güneş enerjisini işlediğimizi fark ettik. Bu konu herkesin büyük ilgisini çekmekle beraber, biyogaz konusunu inceledikçe Türkiye’de şu ana kadar en az güneş enerjisi kadar ihmal edilmiş bir temiz enerji kaynağı olduğunu gördük.

Her ne kadar sayısız belediye, bu konuda ciddi yatırımlar yapmış olsa da, maalesef yasal düzenlemelerin karmaşıklığı ve eksikliği nedeniyle özel sektörü bu konuda yatırım yapmaya teşvik edecek bir ortam yok. Oysa **Almanya** ve **Hollanda** örneklerine baktığımız zaman, çiftçilerin birleşerek kendi imkanlarıyla kurdukları entegre tesislerle büyük işler başarıldığını, kendine yetecek elektrik ve ısı enerjisi üretebildiklerini görüyoruz. Makro düzeyde ülkemizde de yapılmış büyük işler var ancak hiçbir enerji türü, mikro düzeyde uygulanabilir olmadığı sürece ne yeteri kadar çevre dostu olabiliyor ne de yatırımcıya cazip geliyor. Az önce bahsettiğimiz güneş enerjisini çekici kılan noktalardan biri de ölçeklenebilir olması değil mi?

Bu sayfalarda da biyogaz konusunda Türkiye’de hayata geçirilen örnekleri, dünyadan devrim yaratacak projeleri sizler için kısa kısa derledik. **Alternatifenerji.com** adresli sitemizde de geniş yer verdiğimiz Biyogaz Dosyası’nda biyogaz tesislerinin maliyetlerini inceledik, devletin bu konudaki politikalarını irdeledik, doğru stratejilerin neler olabileceğini bulmaya çalıştık. Bunu yaparken Biyogaz Derneği Başkanı Altan Denizsel, Enfaş Çevre Teknoloji ve Regülasyon Yöneticisi Serkan Anacak ve Altaca Çevre Teknolojileri Genel Müdürü Çağrı Özkök’ün görüşlerinden yararlandık. Ayrıntılı bilgi edinmek isteyenler portalımızı ziyaret edebilir. Enerjimizi ziyan etmediğimiz güzel günleri birlikte görmek umuduyla...

Senem Gençer

www.facebook.com/
www.twitter.com/altenerji
www.linkedin.com/altenerji

DÜNYADA BİYOGAZ DEVİRİMİNİN SİNYALLERİ

Bill Gates, İdrardan Elektrik Üretimine Yatırım Yapacak

Dünyanın en zengin insanı Bill Gates, idrardan enerji üreten ve telefonları şarj eden projeye yatırım yapma kararı aldı. Birleşik Krallık’taki “University of the West of England” içerisinde bir grup araştırmacı, organik maddeleri elektrik enerjisine çeviren bir mikro enerji hücreyi geliştirdi. Burada bahsi geçen organik madde ise idrar. İdrarı elektriğe çevirmek işlemi özel bir grup bakteri tarafından yapılıyor. Enerji hücrelerinin içerisinde yer alan bakteriler, idrar içerisindeki kimyasalları kendi metabolizma işlemlerinde kullanarak elektron üretiyorlar. Bu elektronlar da hücre içerisinde depolanarak enerji olarak kullanılıyor. Bill Gates ise bir süredir bu projeyi yakından takip ediyordu. Bill and Melinda Gates Vakfı’nca ödüllendirilen ve geliştirilen teknolojiye gelecek gören Gates, projeye yatırım yapacak.

Boeing’in Biyoyakıtlı Uçuşu Olumlu Not Aldı

Japon Havayolları (JAL) “Camelina” bitkisinden üretilen ikinci nesil sürdürülebilir biyoyakıtla, Boeing 747-300 model uçağında gerçekleştirdiği deneme uçuşunu başarıyla tamamladı. Boeing’in katkısıyla yapılan uçuştan elde edilen verilerin, ikinci nesil biyoyakıtların performansı ve ticari olarak kullanılabilirliği konusunda, sektöre önemli katkılar sağlayacağı öngörülüyor. Yeni yakıt, yine ilk kez Pratt & Whitney’in ürettiği bir motorda denendi. Yolcusuz ve yüksüz olarak düzenlenen yaklaşık 1,5 saatlik deneme uçuşunda, Boeing 747’nin 3 no’lu motorunda %50 oranında klasik uçak yakıtı kerosen, %50 oranında ise biyoyakıt karışımı kullanıldı. İşlem için motorda herhangi bir modifikasyona ihtiyaç duyulmadı. Uçuş süresince biyoyakıt-kerosen karışımı kullanılan motorla, diğerlerinin güç performansı arasında herhangi bir değişiklik meydana gelmedi.

TÜRKİYE'DEN BAŞARILI ÖRNEKLER

Tavuk Gübresinden 2,5 MW'lık Enerji Üretimi

Türkiye'de ve dünyada meydana gelen anormal iklim değişiklikleri, gözleri çevresel kirliliğe ve karbon emisyonlu enerji üretimine çevirdi. Ankara'nın **Beypazarı** ilçesinde bu amaçla kurulan tesiste tavuk gübresi kullanılarak elektrik enerjisi üretilmeye başlandı. Şirket yetkilisi **Çevre Mühendisi Alev Dumlupınar**, yaptığı açıklamada tesiste saatte 2,5 MW elektrik enerjisi ürettiklerinin altını çizerek tesisin üretim olarak aynı anda birkaç amacının olduğunu ifade etti. Dumlupınar, "Burası aynı zamanda bir **piroliz** tesisi; hem atık bertarafı yapıyor hem

de yenilenebilir bir enerji üretiyor. Bu üretimin sonunda elektrik, ısı ve biyoçar, yani organik gübre üretimi yapıyoruz" dedi. Tesiste tavuk gübresinin dışında, kağıt ve ambalaj atıkları, hatta sigaranın selülozik bölümü dahi atık olarak kabul edilip işlenebiliyor.

İzmir'de 10 Bin Konutun Enerjisi Atık Sudan

Yaşar Üniversitesi, kanalizasyon ve atık sulardan enerji elde edilmesini sağlayacak yeni projesi ile TÜBİTAK'tan 380 bin TL destek almaya hak kazandı. İzmir Çiğli'de bulunan atıksu arıtma tesisine gelen günlük 720 bin metreküp atıksu potansiyeli proje kapsamında değerlendirildiğinde, 12 bin konut için ısıtma ve soğutma enerjisi elde edilmiş olacak. Yaşar Üniversitesi Enerji Sistemleri Mühendisliği Bölümü Başkanı **Prof. Dr. Arif Hepbaşlı**, 12 bin konut rakamının Bayburt'un toplam konut sayısına eşdeğer olduğuna dikkat çekti. Dışarıdan enerji verilmesiyle düşük sıcaklıktaki bir ortamdan aldığı ısıyı, yüksek sıcaklıktaki ortama veren bir makine olan ısı pompası sistemi temelinde gerçekleştiren projenin 30 ay sürmesi ve 1 Nisan 2016 tarihinde sona ermesi planlanıyor.

Çöp Enerjisi ile Isınan Serada Domates Üretimi

Konya Büyükşehir Belediyesi, Aslım Katı Atık Depolama Sahası'nda kurduğu çöpten elektrik üretimi tesisinde 26 bin haneye yetecek elektrik üretiminin yanında, açığa çıkan ısı değerlendirilerek domates üretimine başlandı. Konya Büyükşehir Belediye Başkanı **Tahir Akyürek**, Konya'nın çöplerinin döküldüğü Aslım Katı Atık Sahası'nda iki yıldır çöpten üretilen elektriğin yıllık 5,6 MW/Sa gücünde ve yaklaşık 26 bin haneyi aydınlatacak kapasitede olduğunu vurguladı ve elektrik üretiminde açığa çıkan ısıyı değerlendirerek sera faaliyetlerine de başladığını kaydetti. 1200 metrekarelik bir alanda domates üretimine başladığını dile getiren Akyürek, "Katı atık sahamızda günlük 1200 tona yakın katı atık geliyor, bundan elektrik üretiyoruz. Isı ve debisine göre 30 ton domates üretim kapasitesi söz konusu. Elde edilen enerji tesisin ısıtılması ve aydınlatılmasında da kullanılıyor" bilgisini verdi.

“Sonbahar Günü Bir Anlat Haiku’yu Duymayanlara”

Haiku; doğadan, insandan ve mevsimlerden ilham alınarak tasarlanan bir Japon şiir türü. Bir haiku kurmanız içinse sadece 17 heceniz var! İlk başta kısıtlandığınızı düşünseniz de haiku, ayrı bir farkındalığın kapısını aralıyor. Çamtepe Ekolojik Yaşam Merkezi’nde bir haiku inzivasına katılarak izlenimlerini paylaştan yazarımız Işıl Kayagül de haiku’yu şöyle özetliyor: “Seçicilik, doğallık, odaklanma ve farkındalık.”

✍ Işıl KAYAGÜL 📷 Umut TASA

istanbul’dan yazılan bir Çamtepe yazısı... Çam ağaçlarının, kozalakların kokusunu hâlâ duyduğuma göre, yaşadığım hissiyatı aktarabilirim diye yazmaya hevesleniyorum. **Çamtepe, haiku** ve **inziva** üzerine anlatacak ne çok şey var... Bu, bir düzyazı ama içinden Japon şiirleri olan haiku’lar geçiyor. Zira haiku’ların dünyasına giriş yaptıktan sonra onları düşünmeden yazamıyorum.

Geçtiğimiz Eylül ayında Çamtepe’de Haiku inzivasına katıldım. Çamtepe, Haiku ve inziva; hepsi benim için büyüleyici kavramlar, bu yüzden bunların üzerinde tek tek durmak istiyorum. **Çamtepe Ekolojik Yaşam Merkezi**, Çanakkale Küçükkuuyu’da **Buğday Derneği** ile bağlantılı şekilde bir eğitim ve uygulama merkezi olarak faaliyet gösteriyor. Burada Şifalı Bitkiler Okulu, Yaşam Okulu, Gönüllü Deneyim Haftaları, Yoga Haftası gibi pek çok etkinlik düzenleniyor. Benim Çamtepe ile bağım, bir yıl öncesine uzanıyor. Sosyal medyada Buğday Derneği’nin gönüllülük için çağrısı yaptığı metnini görmüş, başvurmuş ve kabul edilmişim. Çamtepe bana şu fikri

vermişti o zaman: “Şehirde kalma, git, gör, toprağa dokun, bir şeyler üret!” Sonrasında da TaTuTa projesi kapsamında ekolojik çiftliklerde gönüllülük yapmaya başlamışım. Şimdi işte tam bir yıl sonra, yolculuğumun başladığı yerdeyim ve bunun benim için ayna görevi var. Nerede olduğumu, ne kadar yol kat ettiğimi gösteren bir ayna...

Zihnindekileri Elekten Geçirmek...

Haiku, üçlü dizelerle yazılan, konusunu mevsimlerden, doğadan ve insanlardan alan Japon şiiri. 16. yüzyılda ortaya çıkan ve 17. yüzyılda gelişen haiku’nun en önemli özelliklerinden biri 5-7-5 şeklinde dizeler ile 17 heceden ibaret olması. Düşünsenize, doğayı tasvir edeceksiniz ve elinizde sadece 17 hece var! Ürkütücü görünüyor en başta, ama değil. Haiku’nun bende ilk başta uyandırdığı izlenimler; seçicilik, doğallık, odaklanma ve farkındalık. Elimdeki kelimeler az olunca daha fazla düşündüm tabii, iradeli kullanmalıydım onları. Özenim arttı kelimelere karşı ve içimi çok coşkun hissettim; “Anlatacak ne

小林一茶

çok şey var” dedim kendime: “Ama bunları, zihnindekileri elekten geçir önce.”

Haiku'nun en belirleyici özelliklerinden biri de “kigo”. Kigo, doğa ve insanlar üzerinden, bir mevsimi özellikle yansıtmak için kullanılan bir kelimeymiş. Bu bir hayvan (örneğin sonbahar için çekirge), bir bitki (örneğin yaz için kızılçam), bir meslek (örneğin ilkbahar için orkide gözlemcisi) olabilirmiş. Kigo'nun genelde doğadan seçilmesi, Japon kültürü dışındaki yerlerde haiku'ların tamamıyla doğa ile ilgili şiirler olduğu algısını doğurmuş.

Çamtepe'ye vardığımda ilk işim çamların altına uzanmak oldu. Ne kadar kaldığımı hatırlamıyorum, zaman algım yok oldu zaten. Hani der ya bir kitapta “Orada bir gün, burada bir yıl” diye, öyle hissediyorum. Haiku kurmaya çalışıyorum hemen, uzanır uzanmaz -Haiku yazmak değil, haiku kurmak denirmiş- İlk haiku'mu, çam ağacının dallarına, kozalağa, buluta bakarak kuruyorum:

“Kozalaklar vardı
Dalların arasında
Hüzünlendi bulut”

Ertesi gün, **Burcu Arık Akyüz** ve **Eren Atak** öncülüğünde haiku buluşmamıza başlıyoruz. Haiku'nun içinde doğa gözlemi var. Dışarı çıkıyoruz, ağaçlarla ve etrafımızdakilerle tanışıyoruz önce, sonra haiku üstatlarından örnekler okuyoruz. Bazen insanın özellikleri hayvana yakıştırılıyor:

“Öte öte tükenmiş
Bir kabuğu kalmış
Çekirgenin”
(Başo)

Bazen tek bir nesnede dünyanın işleyişi anlatılıyor:

“Çekirge kabuğu
Gelirken çıplağız
Giderken de öyle”
(Fukaku)

Bazısı nüktedan:

“Yağmur kurbağası
Muz yaprağına asılmış
Sallanıp durur öyle”
(Kikaku)

Elimdeki kelimeler az olunca daha fazla düşündüm, iradeli kullanmalıydım onları. Özenim arttı kelimelere karşı ve içimi çok coşkun hissettim; “Anlatacak ne çok şey var” dedim kendime: “Ama bunları, zihnindekileri elekten geçir önce.”

Victor Ananias için:

“Sen açacaksın
Gelecek sene bugün
Zeytin altında”
(Kirigirisu)

Sonra hepimiz doğayı gözleyerek kendi teması olan haiku'larımızı kuruyoruz. Temamız “kızılçam”.

“Elimdeki bu
Güzel kozalak söyler
Kızılçam hüznün”

İlk haiku'mu, çam ağacının dallarına, kozalağa, buluta bakarak kuruyorum:
"Kozalaklar vardı
Dalların arasında
Hüzünlendi bulut"

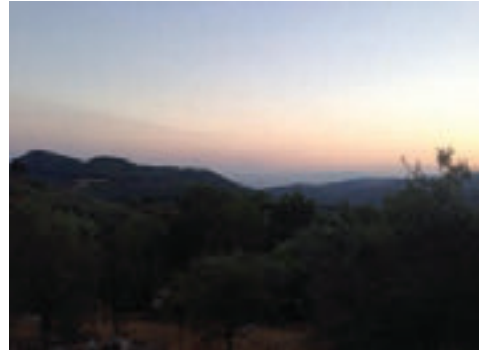
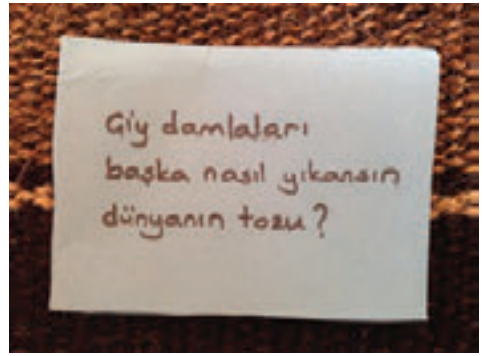
Haiku üstatlarından **Matsio Baço**, öğrencilerine, "Haiku kurmadan önce dilinizin ucunda bin kez döndürün" dermiş. Bir rivayete göre, Baço'nun ilk öğrencisi **Kikatu**, bir yaz kıyısında gezerken uçuşan kırmızı gövdeli yusufoçuklara bakarak haiku kurmuş:

"Yusufoçuk işte
Kopar kanatlarını
Kırmızıbiber!"

Baço ise, "Hayır bu haiku değil" demiş, "Haiku olmasını istiyorsan şöyle söyleyebilirsin:
Kırmızıbiber
Tak kanatlarını
Yusufoçuk işte!"

Çamtepe'nin İlhamıyla...

Okudukça hayran oluyorum, kelimelerin gücüne. Ama ben sabredemiyorum, bin

kez döndüremiyorum, içimden dökülüyor kelimeler sanki, peş peşe haiku'lar kuruyorum. Çamtepe'nin çamları bana anlatıyorlar, onlar söylüyor, ben yazıyorum. İşte yine derinden etkiledi beni Çamtepe. Yemekleri hep birlikte şarkılar söyleyerek pişirmemiz, dans etmemiz, uzun masa etrafında beraber yemek yememiz, sohbet etmemiz... "Mutlu olmak için çok büyük gayrete gerek yok" diye düşünüyorum şimdi, sadece "Olman gerektiğini hissettiğin yerde ol!"

Haiku maceramın devam edeceğini hissediyorum, lakin oradan ayrıldıktan hemen sonra gittiğim bir çiftlikte hemen haiku kuruverdim:

"Sütü bekleyen
Buzağı gibi işte
Tatlı sonbahar"

Ve sonra şehre dönüp şunu yazdım:

"Kalabalık bir
Şehrin içinde olmak
İstemem çocuk"

Dilerim ki, yolculuk yaparken haiku'lar da benimle gelsin, bana ilham versin, ışık olsun. Haiku'lar beni bırakmasın ve bu da başka bir yazının konusu olsun! ○

key Energy

yeşil çözümler platformu

8. Uluslararası Sürdürülebilir
Enerji ve Hareketlilik Fuarı

www.keyenergy.it

05.08 KASIM 2014
RİMİNİ - İTALYA

Eş zamanlı etkinlikler

ECOMONDO

www.ecomondo.com

Cooperambiente

www.cooperambiente.it

Organizasyon

RiminiFiera

www.rimini.com

Katkıda bulunanlar

ENERGIA SOSTENIBILE

www.energia-sostenibile.it

Ministero dell'Industria

www.mind.gov.it

Regione Emilia Romagna

Herhangi bir bilgi ve ücretsiz VIP CARD talebi için şuraya müracaat ediniz: Ant Expo - Ayce KARADAG - Barbaros Mah. Oren Sok. Deluxia Palace No:5 Kat:2 D:68 Batı Ataşehir / İstanbul - Tel. 0090 216 541 0390 - ayce@antexpo.net

www.keyenergy.it

Dr. Uygur Özesmi
Change.org Doğu Avrupa
Batı Asya Direktörü

2 Yılda 3 Milyon Kullanıcıyı Aştık

Ekim ayını geride bırakırken yüzlerce kampanya başlatıcısı, imzacı ve sivil toplum destekçisiyle birlikte kutladığımız “**2 Yıl 3 Milyon Gecesi**”nin heyecanı hâlâ üstümüzde. Change.org, ikinci senenin sonunda, artık LinkedIn ve Instagram’dan sonra **3.276.326** kişiyle en yüksek kullanıcı sayısına sahip bir platform. Türkiye’de iki yıl önce üç kişilik bir ekiple bu yola çıktığımızda, ses getiren ve sonuca ulaşan kampanyalara imza atacığımızı tahmin ediyorduk. Nitekim, Maslak 1453 inşaatından Fatih Ormanları’nın korunması, Doğa

Koruma Kanunu, Alakır Nehri’nin Korunması, İztuzu Plajı’na inşaatın engellenmesi, Adrasan yangınından sonra ağaçlandırma, Hatay Dağ Ceylanları’nın korunması gibi çevre konusunda sayısız kampanyaya ev sahipliği yaptık. Toplamda Türkiye’de **270 kampanya başarılı oldu**. Bu kampanyaların %26’sı çevre alanındaydı. İlk sırada ise kampanyaların %36’sını oluşturan İnsan Hakları konulu kampanyalar vardı. Bunu ceza adaleti (%11), hayvan hakları (%10) eğitim (%10), sağlık (%5) ve ekonomik adalet (%3) konuları takip etti. Change.

org, çevre kampanyalarına ev sahipliği yapmaya devam ediyor ve umuyoruz önümüzdeki aylarda da sizin açtığımız yeni kampanyalarla yolculuğumuz ve sizin başarılarımız devam edecek. Sizlere bu ay da devam etmekte olan ve başarıya ulaşan çevre ve hayvan hakları kampanyalarından bir seçki hazırladık. İyi okumalar.

Not: Bu sayfalara yansımaları istediğiniz kampanyalarınızı bizimle paylaşmak isterseniz, İletişim Sorumlumuz Sırma Süren ile sirma@change.org’dan bağlantıya geçebilirsiniz.

Bozcaada Beton Ada Olmasın!

Ayşe Zuhal Koçdağ, Bozcaada’nın neredeyse % 90’ında yapılaşmayı öngören ve ada halkı tarafından iptali için dava açılan imar planına karşı **change.org/bozcaada** adresinden bir yıl önce bir kampanya başlattı.

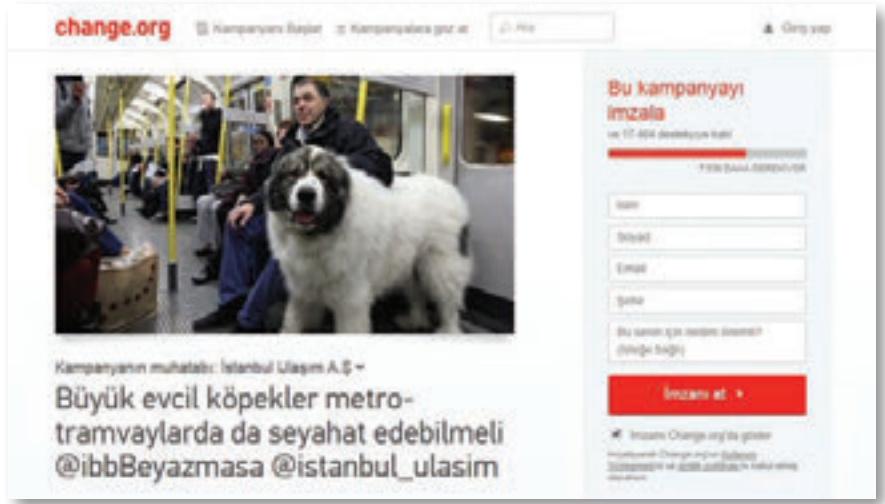
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 2013 yılında adayı bir şantiye alanına çevirecek olan

1/25 bin ölçekli imar planı hazırlanmıştı. Plan, adanın %90’ını kapsayan tarımsal alanları, “**bağ evi ve tarımsal fabrika**” adı altında yapılaşmaya açmayı öngörüyordu. Bu planla ilgili iptal davası devam ederken, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın 20 Ağustos 2014 tarihinde Çanakkale ve Balıkesir’in tamamını kapsayan yeni bir 1/100 bin ölçekli çevre düzeni planı hazırlamasıyla Koçdağ’ın yürüttüğü kampanyaya hem imzacıların hem de medyanın ilgisi yeniden arttı. Şu ana kadar **32.000**’in üzerinde imza toplanan kampanyada Koçdağ, adanın yok olan doğal güzelliklerimiz arasına karışmaması için sizlerden imza bekliyor: change.org/bozcaada

Büyük Evcil Köpekler İçin de Metro!

Londra, Moskova gibi dünyanın birçok büyük şehrinde Labrador Retriever, Golden Retriever, Sibirya Kurdu, Alman Çoban Köpeği gibi orta ve büyük ırk tabir edilen eğitilmiş ve evcil köpekler, sahiplerinin yanında bulunması ve tasmalarının takılı olması koşulu ile toplu taşıma araçlarında seyahat ediyor. Çağıl Bay da vapur ve deniz otobüsü gibi toplu taşıma araçlarında seyahat edebilen evcil köpeklerin bir diğer toplu taşıma aracı olan **metro-tramvay gibi raylı sistemlerde** de seyahat etmelerine izin verilmesi için Change.org'da kampanyasını yürütüyor. 17.373 imza toplanan kampanyayla ilgili olarak Çağıl Bay şöyle diyor: "Biz ağızlığımızı ve tasmasını da taktığımız köpeklerimizle dünyanın birçok şehrinde olduğu gibi ve hatta ken-

di ülkemizin vapurlarında olduğu gibi raylı toplu taşıma araçlarında seyahat etmek istiyoruz." Siz de Bay'ın kampanyasına **change.org/kopeklerinmetro** adresinden des-

tek olabilir ve kampanyayı imzadıktan sonra Facebook ve Twitter gibi sosyal medya hesaplarınızda paylaşarak daha çok kişinin desteğine ulaşmasını sağlayabilirsiniz.

Niğde Hayvan Barınağı'ndaki Vahşete Şimdi Dur De!

Işın Görmüş, Niğde Köpek Barınağı'ndaki köpeklerin açlığa mahkum bırakıldığı ve ölü köpekleri yiyerek hayatta kaldığı haberleri üzerine kampanyasını başlattı. Kampanya, **Niğde Belediye Başkanı Faruk Akdoğan**'dan bir araştırma yapıp konuya açıklık getirmesini, köpeklerin yaşam ve beslenme şartlarını kötü etkileyen durumların ortadan kaldırması için bir an önce harekete geçmesini talep ediyor. Kampanyanın başlatıcısı Işın Görmüş, "Niğde Köpek Barınağı'ndaki köpeklerin açlığa mahkum olması ve ölü köpekleri yiyerek hayatta kalmaya çalışması kabul edilemez. Hayvanlara işkencenin, kendi türünü yedirmenin önüne geçmek ve başka şehirlerde, barınaklarda yeni örneklerin ortaya çıkmasını engellemek için bir araya gelip sesimizi çıkarmalıyız" diyor. 47.500'ün üzerinde kişinin imzalarıyla desteklediği kampanyaya sen de imzanla şimdi destek olabilirsin; **change.org/nigdebarinagi**

Change.org'da Kampanya Başlatmak İçin Ne Yapmak Gerekli?

www.change.org sitesine girin, **Kampanya Başlat** kutucuğuna tıklayın; aşağıdaki soruların olduğu formu doldurun, **Kurallar** bölümünü dikkatlice okuyun; sonra isterseniz fotoğraf veya video ekleyip kampanyanızı başlatın.

- 1- Başlatacağınız kampanya kime yönelik? Biliyorsanız birey, kurum ya da hükümet organının adı ve varsa e-posta adresini yazın.
- 2- Muhataplardan ne talep ediyorsunuz?
- 3- Bu kampanya sizin için neden önemli? Bir başka deyişle, insanlar bu kampanyaya neden destek vermeli?

İmzalarla birlikte siteye giren herkes kampanyanızı görebilir; her imza veren de kendi sosyal medya hesaplarından arkadaşları ve takipçileriyle paylaşabilir. Kampanyanızın muhatabına ilk imzalayan 50 kişinin imzasını içeren bir e-posta gider. Sonrasında da düzenli olarak kampanyanızın durumuna dair bilgilendirme e-postaları iletilir.

change.org

Ve Başardın, İşe Yarıyor!

Moda Sahil Parkı'nın Betonlaşmasının Önüne Geçtin!

Modalı Süha Ertekin, sahil parkının hızla betonlaşmasına karşı **change.org/modasahili** imza kampanyasını başlattı. Ertekin, parkların kent insanının bir ölçüde de olsa doğayla buluşabildiği yegane alanlar olduğunu, ancak bu alanların betonla hapsedilmesinin bu olanağı bitireceğini düşünüyordu ve bu nedenle harekete geçti. Ertekin, kampanyasıyla ilgili olarak "İstanbul'da belediyelerin park peyzaj uygulamalarında plak beton uygulamalarının gittikçe artan şekilde yer alması, parkların giderek yok olmasına yol açmakta ve toplum sağlığını tehdit etmekte. Bunun son örneği de Moda Sahil Parkı'nda yapı-

lacak ve toplamda 4 dönüm toprağı hapsedecek olan betonlamaydı. Acilen bu yanlıştan dönülmeseydi parkta toprağın suyla, insanın toprakla ilişkisi kesilecek, beton tavalarda emilmeden birikip yansıyan radyasyon sağlığını bozacak, bu ortamda yeşil alan bitki kökleri bozulacağından kamyonla getirilip karo karo yapıştırılan futbol sahası çimlerinden ibaret kalacaktı" dedi. 4.069 kişinin isteğine tepkisiz kalamayan İBB, Ertekin'in talebini yerine getirdi ve Moda Parkı beton olmaktan kurtarıldı. Ertekin, kendisini destekleyen kişilere de şu mesajı gönderdi: "Betonsuz Moda kampanyası için attığımız imza, yap-

tığımız paylaşımlar ve sahiplenmeniz sayesinde Moda Sahil Parkı için çok güzel kazanımlar elde edildi. Bunun gerçekleşmesini sağladığımız için tebrik ve teşekkür ederim. Cesaret edip bir konu hakkında ses çıkarmanın, 'Biz bunun böyle yapılmasını istemiyoruz' diyerek katılımcı önerilerle geleceğe dair alınacak kararlarda rol oynamanın ve bu sesin arkasından gelecek insanları bulmanın pek de kolay olmadığı bir dönemde, hep beraber çıkardığımız sesin duyulması hepimizin başarısıdır."

Wolfie, Ailesiyle Yaşamaya Devam Ediyor

Derin Kabağağaç, Sibiryası cinsi kurt köpeğı Wolfie'nin sahibi. Wolfie, **sara hastası** ve bu nedenle kapalı alanlarda fazla duramıyor.

Apartment komşusunun Wolfie'yi hastalığı gereğı apartmandan atmaya çalışması üzerine harekete geçen Kabağağaç, Change.org'da kampanyasını başlattı. Wolfie'nin ailesinden ayrılmasına karşı çıkan **7.500 kişi**, Kabağağaç'ın kampanyasını imzaladı. Kendisine destek olan kişilere ise kampanya sahibi Kabağağaç, teşekkürlerini şöyle ilettili: "Sizlerin varlığı, atılan 7.500 imza, bize bu görüşmelerde inanılmaz güç verdi. Şimdi bizim zaten en başından beri istediğimiz gibi bahçede bir düzenleme yapacağız ve Wolfie'nin bahçede yaşaması sorunu ortadan kalkacak. Bu düzenlemeyi yapmamıza zaten en başından komşumuz engel oluyordu, artık olmayacak ve Wolfie de çamurlardan kurtulacak. Başka sorun çıkar mı? Çıkarsa sizlerin burada olduğunu biliyoruz ama ümidimiz o kişiler dahil herkesle huzur içinde ve kimse rahatsız olmadan yaşamaya devam etmek."

37.469 kişi, Koton'un Reklam Panosunu Kaldırttı

Zeynep S., Koton'un çocuk giyim markası için hazırladığı ve "Bir beden büyük almayın, seneye de giymem. Moda neyse onu giyerim" sloganıyla çıkan reklam panolarının kaldırılması için change.org/koton adresinde kampanyasını başlattı. Zeynep S., çocukların küçük yaşta tüketim toplumunun bir parçası yapılmasına ve "moda" olgusuyla istismar edilmesine karşı 4 gün gibi kısa bir sürede 20.000'in üzerinde kişinin desteğini aldı. Koton yetkileri ise kendilerine yöneltilen kampanyaya duyarsız kalmadı ve kampanyayla ilgili cevaplarını Change.org üzerinden yayınladı: "Koton müşterilerini dinlemeyi ve onların görüşleriyle uygun şekilde hareket etmeyi ilke edinmiş ve bugünlere bu yaklaşımla başarılı bir şekilde gelmiştir. Son reklam kampanyamızda kullandığımız ve imza kampanyanızda bahsi geçen sloganımızı dün akşam itibarıyla iletişim faaliyetlerimizden çıkardığımızı ve bu sloganı içeren billboard'ları değiştirdiğimizi bilgilerinize sunarız. Müşterilerimizin görüş ve istekleri Koton için her zaman yönlendirici olmaya devam edecektir. Saygıyla duyuruyoruz." Geçtiğimiz ay başarıya ulaşan kampanyasıyla ilgili Zeynep S. ise kendisini destekleyenlere şu mesajı gönderdi: "Her birinizin desteğı ile Koton billboard'larından sloganlarını kaldırmış, reklamlarını da büyük ölçüde düzenlemiştir. Fakat elde ettiğimiz asıl başarı, yakalamış olduğumuz farkındalıktır. Umuyorum ve inanıyorum ki gelecekte, firmalar reklamları ve reklamlarıyla kitlelere ulaştırdığı mesajları konusunda daha hassas davranacak ve Koton daima bunun bir örneğı olarak kalacaktır. Herkese sonsuz teşekkürler."

IRENEC 2015

IRENEC

%100 YENİLENEBİLİR ENERJİ KONFERANSI

www.irenec2015.com

Eşitlik, Özgürlük, Barış ve Yerel İstihdam için Yenilenebilir Enerji

Avrupa Yenilenebilir Enerji Birliğinin Türkiye Bölümü **EUROSOLAR Türkiye**, Birliğin vizyonu doğrultusunda %100 yenilenebilir enerjilere dönüşümün teknik, ekonomik, siyasi boyutlarının ve sanayide, mimaride, ulaşımda ve eğitimde hayata geçme yollarının tartışılacağı uluslararası bir platform yaratmak için her yıl, **IRENEC Uluslararası %100 Yenilenebilir Enerji Konferansları** düzenlemektedir.

Mevcut enerji ağını gelecekte tümüyle %100 Yenilenebilir Enerjilere dönüştürme küresel hedefi, **IRENEC 2014** Konferansının sonuçlarının ortaya koyduğu yolları da takip ederek **IRENEC 2015**'in konularının da ana teması olacaktır.

IRENEC 2015 Konferansında sizi de aramızda görmekten çok mutlu olacağız.

www.eurosolar.org.tr

28-30 MAYIS 2015
İSTANBUL

İstanbul'un Altın İncisi
**MALTEPE
BELEDİYESİ**
www.maltepe.bel.tr

Kuyucaklı Ziya'nın İzinde Lavanta Hasadı

Yer, Isparta Keçiborlu'ya bağlı Kuyucak köyü... Tarih, Ağustos 2014; hasat zamanı... Emekli olduktan sonra Kuyucak'a yerleşen ve lavanta yetiştiriciliğinin öncülüğünü yapan Ziya Doğan'ın izini takip eden EKOIQ dostlarımızdan Tümay Tuncer, duylara ve ötesine hitap eden lavanta hasadına katıldı ve izlenimlerini bizlerle paylaştı...

 Tümay TUNCER, ttuncer2001@yahoo.com

2012 yılında çocukluk arkadaşım ile beraber Isparta Senirkent kasabasında gül hasadına katılmamla birlikte, artık hayallerim de yön değiştirmeye başladı. Hani vardır ya, emekli olursun, kasabaköy hayatını tercih edersin, sebze meyve yetiştirirsin veya bir kafeterya, bar açarsın, doğaya yaklaşırsın, balıkçılık yaparsın... Şehir insanının bitmek tükenmek bilmeyen hayalleri ve planları; onlar işte. Toroslar da tüm çiçekleriyle adeta beni çağırıyordu. Düzenli bir şekilde, senede iki kez yollar beni Isparta'ya götürür olmuştu. İstanbul'da 30-40 yıl yaşayıp da böyle düşünmeyen yoktur sanırım. Metropol hayatında insan, zamanla yeşilden yoksunlaştıkça bir o kadar da yeşile sarılıyor. Son dört yıldır, bahçecilik eğitimi almama ve gönüllü olarak **TEMA** (Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı) ve **NGBB**'de (Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi) çalışmama rağmen İstanbul'dan sık sık kaçarak kendimi bahçelerde, bağlarda, dağlarda bulmaya çalışıyorum.

“Tanrı'nın Bize Armağanı”

Çevreci yazar Yusuf Yavuz'un yazıları, adeta benim yol gösterenim oldu geçen yıl ve **Kuyucaklı Ziya Doğan** ile irtibat kurarak hayalimin çiçeğiyle karşılaştım. Benim anlatacağım, usta yazar Sabahattin Ali'nin Kuyucaklı Yusuf'u (ki bahse konu olan yer Aydın ili Kuyucak'tır) gibi acıklı değil; çok keyifli.

Kuyucaklı Ziya Doğan ile tanıştığımдан beri yatıyorum kalkıyorum “Lavanta”yı düşünüyorum. Ne olur? Nasıl olur? Neler yapılır bu lavanta ile? Niçin Fransa'da yıllardır büyük bir tarım ve turizm potansiyeli yaratan bu şifalı çiçek, bizde bu kadar tanınmıyor ve yetiştirilmiyor? Oysa bakım istemiyor, su istemiyor; tek istediği bol bol güneş; o da ülkemizin en büyük zenginliği, öyle değil mi? Sağladığı estetik ve görsel harmoni ise parayla pulla kolay kolay satın alınamaz. Bu yaz hasat zamanı benim için gelmek bilmedi. Ne zaman? Ne zaman? Arıyorum soruyorum: Ne zaman? “Ramazan Bayramı'nın ertesi hemen başlıyoruz” denince hemen biletler alındı; eşe dosta haber edildi ve **Ağustos ayında yolculuk başladı**.

Kuyucaklı Ziya Doğan, hem yıllardır tanıdığım bir dost edasıyla, hem de yoğun iş temposuna rağmen şehir insanının unuttuğu misafirperverliğiyle en güzel şekilde ağırladı bizi.

Isparta'nın Keçiborlu ilçesine bağlı Kuyucak köyünde hasat zamanıydı. Köy, bizi yoğun lavanta kokusu ve avlulara serilmiş kuru lavanta çiçekleriyle karşıladı. Kuyucaklı Ziya Doğan da hem yıllardır tanıdığım bir dost edasıyla, hem de yoğun iş temposuna rağmen şehir insanının unuttuğu misafirperverliğiyle en güzel şekilde ağırladı bizi.

Köyün lavantayla tanışması, 1970'lerin başında **Fransa**'dan getirilen fidelerle olmuş. Susuz arazide Ziya Bey; emeklilik hayallerini, kendi köyünde adeta kalkınma ve umut şeklinde yeşertmiş. Kuyucak, Kuşçular, Çukurören, Ardıçlı, Senir, Güneykent ve Aydoğmuş köylerinde üretim, **900-1200 metre rakımlı yerlerde** yapıyor. Göçle boşalan Kuyucak köyünde lavanta için “Tanrı'nın bize armağanı” deniyor.

Kuyucak köyüne 1999 yılında emekli olup dönen Ziya Bey, hem öncülük yapıyor

Bal üretiminin iki yıl öncesine kadar 1 ton kadar olduğunu belirten Ziya Bey, artan kontrolsüz gezgin arıcılar sebebiyle üretimin bu yıl %50 kadar düşerek, 500-600 kg'a indiğini söylüyor.

hem de çok şifalı olan lavantanın balını eşiyile birlikte üretiyor. Burdur Gölü kıyısı, tepelere doğru tamamen lavanta bahçeleriyle dolu. En üstte ise kovanlar... Muhteşem manzara insanı, lavanta kokusuyla birlikte sarhoş ediyor. Mayıs ve Ağustos arasında lavantalar çiçekleniyor ve hoş kokuları bal arılarını çekiyor.

Lavanta balı, şeker oranı oldukça yüksek bir bal. Doğallığı, kokusu ve lezzetine bir de karaciğere, Hepatit B ve sinir sistemi hastalıklarına faydası ilave olunca, büyük talep görüyor ve zor bulunuyor. Bal üretiminin iki yıl öncesine kadar 1 ton kadar olduğunu belirten Ziya Bey, artan **kontrolsüz gezgin arıcılar** sebebiyle üretimin bu yıl %50 kadar düşerek, **500-600 kg'a** indiğini söylüyor. Kontrollü ve kontrolsüz arıcılığın durumunu, bilinçli tüketiciler takip ediyorlar zaten.

Balıbabagiller familyasından olan lavantanın (*Lavandula spp.*) anavatanı Akdeniz Havzası, Kanarya Adaları, Kuzey Afrika, Hindistan ve Güneydoğu Asya. Lavanta çok yıllık, yaprak dökmeyen, yarı çalmsı bir bitki. Gruplar halinde, bordür ve alçak çit şeklinde, eğimli arazide ve pencere önü saksıda yetişebiliyor. Çiçek açmadan kesiliyor. Çiçeklendiğinde ise farklı renkleri oluyor; mavi, mor, leylak,

beyaz... Tam güneş alan yerlerden hoşlanan lavanta, orta, hafif bünyeli, geçirgen, nötr, hatta fakir topraklarda dahi yetişiyor. İlkbaharda, hatta Şubat ayında bile ekilebiliyor. Budama ise kaçınılmaz, zira o güzel yuvarlak formunu korumak için çiçeklenmeden sonra budamak şart. Bitkinin alt dalları düzenli olarak budanmazsa yaşlandıkça odunlaşıyor; odunlaşınca taze filiz veremiyor; böyle bir durumda yerine yeni bir bitki dikmek daha uygun oluyor. 15 yıl, hatta kimi zaman 25 yıl boyunca aynı kökten ürün alınabiliyor.

“Çelikten Üretim” Yapılıyor

Bu mis kokulu çiçeğin bakımı çok kolay, üstelik hem kurusu hem de yağı para getiriyor köylüye. Bu yılki hasat sonrası oluşan piyasa koşulları ise “çok olumlu” şeklinde değerlendiriliyor. Yaş lavantayı kilogram fiyatı 1 TL/kg'dan satan olmamış; zira kuru lavanta tohumu 12 TL/kg'dan alıcı bulmuş; sonuçta köylünün yüzü gülmüş. Kuyucak köyü tarım arazilerinde 2012'de %70'e varan lavanta ekimi, bugün %90'a ulaşmış vaziyette. İnanın bu olumlu gelişmeler, köylü kadar benim de yüzümü güldürüyor. Özgürlüklerine düşkün bu göçer, misafirperver, yardımsever köylüler; kimseye muhtaç kalmadan kalınsın ve tersine göçü yaşasın isterim.

Lavanta köylüsü genellikle “çelikten üretim” yapıyor. Biliyorsunuz, bir bitkiden köklendirmek üzere alınan parçaya “çelik” diyoruz. İngilizce'de “cutting” (kesme) denen bu işlem, genellikle dallardan alınarak gerçekleştirilebiliyor, sonra tek yapraktan veya kökten yapılabilir. Çeliğe “kesik parça” da denebilir. Çelik kökleniyor, filizleniyor ve yeni bir bitki oluyor. Çeliğin en önemli avantajı ise bitkinin birebir kopyasının elde edilebilmesi. Çok çabuk büyüyebilmesi ise bir diğer avantajı. **1 dekara aşağı yukarı 90 ila 100 çelik fidesi** dikiliyor. Köylü lavantayı çift yönlü sürüyormuş. Ziya Bey, aynı zamanda iyi bakılırsa 1500 metrekare araziden, 700 kg ile 1 ton arası yaş lavanta toplanabileceğini belirtiyor. Bu arada 5 kilogram yaş lavantadan 1 kilogram kuru lavanta tohumu elde edilebileceği bilgisini de verelim.

Yenilenebilir bir Dünya için...

SOLAREX İSTANBUL

8. Uluslararası Güneş Enerjisi ve Teknolojileri Fuarı

09-11 Nisan 2015
İstanbul Fuar Merkezi / Yeşilköy
9-10-11. Salonlar

Güneş Enerjisi'nin Devleri **Solarex İstanbul**'da Buluşuyor

SOLAREX
İSTANBUL
GÜNEŞ ENERJİSİ & TEKNOLOJİLERİ FUARI

0212 604 50 50
www.solarexistanbul.com

BU FUAR 5174 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TOBB
(TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ)
İZİNİ İLE DÜZENLENMEKTEDİR

Ballıbabagiller familyasından olan lavantanın anavatanı Akdeniz Havzası, Kanarya Adaları, Kuzey Afrika, Hindistan ve Güneydoğu Asya.

Hasat ve saklama koşulları tüm tıbbi bitkiler gibi çok önem kazanıyor. Çiçekli dallar, kokunun en güçlü olduğu çiçeklenme başında veya çiçeklenme sırasında toplanıyor. İlkbahar ve yaz mevsiminde aslında her an toplanabiliyor. Büyük demetler halinde tarladan kerpiç, taş veya ahşap evlerin avlularına getiriliyor ki, bu manzara görülmeye değer. Daha sonra çiçekli dallar, yerlere avlulara serilerek kurutuluyor. Hasat zamanı caminin etrafından başlayarak tüm bahçeler, avlular büyük lavanta demetleriyle dolup taşıyor. Kurutulan lavantalar önce geniş, daha sonra daha dar elekten geçiriliyor ve tohumlar satışa hazırlanıyor.

Morun Büyüsüne Kapılmak...

Eski Romalılardan ve Eski Yunan'dan bu yana lavantanın parfümünün yapıldığını, banyolara karıştırıldığını biliyoruz. Adının ise büyük olasılıkla "livere" (mavileştirmek) ile "lavare" (yıkamak) sözcüklerinin birleşmesinden oluşan Ortaçağ Latince'sindeki "livendula" kelimesinden türediği belirtiliyor.

Yatıştırıcı bir etkiye sahip olan lavantayı kesecikler halinde çamaşırlarımızın, yastığımızın altına koyduğunuzda, güzel ve saf kokusunun yanı sıra sizleri rahatlatacaktır da. Ben sürekli kullanıyorum. Araştır-

malara göre lavantanın yağı da uykusuzluğa karşı kullanılıyor. Aroma tedavisinde ise üşütme, bronşit, nezle, ateş, akne, sivilce, ağrı, baş ağrısı, saç diplerindeki kaşıntı için önerilebiliyor. Fonksiyonel kan dolaşımı rahatsızlıklarında ise haricen lavanta banyosu yapılabileceği belirtiliyor. Günümüzde ise lavanta gözlükleri, lavanta yastıkları ile sabunu, oda spreyi, peeling tuzları bayanlar arasında çok fazla kullanılıyor. Lavanta kolonyası da halen vazgeçilmez bir ürün... Kurutularak dolaplara konan lavanta çiçekleri giysileri böceklerden koruduğu gibi, Batı Anadolu'nun makilerinde yetişen karabaşotu olarak adlandırılan lavanta çiçeklerinden, yıllardır tıbbi fayda sağlanıyor. Lavantanın, esansiyel yağ olarak kullanımının yanı sıra süs bitkisi olarak peyzajda ve Avrupa mutfağında yemeklerde kullanımı çok fazla. Etken madde kalitesi en yüksek cins yağ, "*Lavandula officinalis*"ten elde edilirken; estetik ve renk kalitesi olarak "*Lavandula super blue*" tercih ediliyor. Tohumlarından çıkan lavanta suyu da iyi bir cilt bakım toniği. Antik çağlarda anti-septik olarak kullanıldığı bilinen lavantanın suyu da Birinci Dünya Savaşı'nda yaralanan askerlerin yaralarının dezenfekte edilmesinde kullanılmış.

Kuyucak'ta hasat zamanını resimleriyle birlikte sizlerle paylaştım. Seneye ise mora boyanmış lavanta bahçelerini görmek istiyorum; yani hasat öncesi gitmeyi hayal ediyorum. Hasat zamanı, hafif griye dönmüş çiçekler harikulade, ancak koku da bir o kadar müthiş. Sizi sarıyor ve içine çekiyor. Son yıllarda 5 ton kadar lavanta yağı üretiliyorken, yıllar içinde bunun katlanarak artmasını ve bu üretken lavanta yetiştiricilerinin, Fransa'daki çiftçiler gibi aynı bolluk ve berekete kavuşmasını bekliyorum. Bunun için benim, sizin hepimizin yapabilecekleri var. Isparta'ya, Keçiözümlü ilçesine gelin; bu güzel köyde ruhunuzu, gözünüzü doyurun. Kalbinizi siz de

benim gibi lavanta bahçelerinde İstanbul emekliliğine kadar bırakın. Gelin görün; yöresel kalkınmaya gerek üretim, gerek turizm ölçüsünde destek verin. ○

2.YEŞİL ŞEHİRLER ZİRVESİ

11-12 Aralık 2014
BURSA

“Sürdürülebilir Gelecek İçin İtibarlı Şehirler”

DESTEKLEYEN KURUMLAR

BASIN SPONSORLARI

BRANDage

EKOIQ

ekoYapı

enerjiline

karьер.net

Optimist

Organik
Türkiye

su çevre

yeşilbina

Cihan KORAL MALAK
cihankoral@gmail.com

Armağan Ekonomisinin 5N1K'sı

Armağan Ekonomisi ile 2012 yılında tanıştım. O tarihten beri ne zaman bu konuya yakınlaşsam, minik projeler gerçekleştirsem, hayatımda mutlu sürprizlerle karşılaşıyorum. Ekim ayında **Galata Şifahanesi**'nde kolaylaştırıcımız **Emre Erteğün** ile iki günlük atölye çalışması gerçekleştirdik. Ve yine o tarihler etrafında dünya; köşesiz, engelsiz, cömert ve sabırlıydı. Etkisini uzun süreli hissetmek için düzenli kullanmak gerekiyor sanırım.

Armağan Ekonomisi'ni "yeni ekonomik model", "alternatif pilot proje" olarak ele alabileceğiniz gibi, sadece olumlu enerji yönünden yaklaşım **"iyi niyetli girişim"** olarak da görebilirsiniz. "Zaten sistem vardı" diyenler olduğu gibi, eskiye göre farklarının altını çizenler de var. İyisi mi, konuyu Emre Erteğün'ün kaleminden size aktaralım. İşte Armağan Ekonomisi'nin 5N1K'sı...

NE?

Armağan Ekonomisi, önceden belirlenmiş bir karşılığa dayanmayan alışveriş ilişkisidir. Biri size herhangi bir ürün, hizmet, arkadaşlık vs. sunduğunda, anlaşmayla bunun belli bir karşılığı önceden belirlenmez. Ürünü veya hizmeti; belki ağlanacak omzu alan siz, bunun sonucunda hissettiğiniz şükran karşılığında o kişiye bir karşılık vermek isterseniz, kalbinizden gelen her ne ise onu iletirsiniz.

İdealde kendine yeten bir topluluk ekonomisidir. Ekonomi deyince sadece mal ve hizmeti değil, ihtiyaç duyduğumuz maddi-manevi her şeyi karşıladığımız bir sistemi kastediyorum. Bu toplulukta her-

kes kendi armağanlarını özgürce paylaşır ve ihtiyaçlarının karşılanacağına da güvenir. İlişki ve hikaye ağlarıyla örülmüş, sürekli alışveriş halinde olan toplulukta bunun gerçekleşmesi hiç de hayal değildir. Yeterince büyük (mesela 300 kişi) ve yeterince çeşitlilik arz eden kişilerden oluşan toplulukta paranın varlığına ihtiyaç yoktur. Toplulukta, birbirinin ihtiyacını karşılayan kişiler minnet ve sevgi duygularıyla bağlanır birbirine -olumlu anlamda söylüyorum- borçlu kalırlar ve bu, kaçınılmaz olarak sürekli ilişki halinde olmayı getirir. Bunların ışığında, paranın içinde yer aldığı Armağan Ekonomisi ne şekilde işler? Ürün veya hizmet aktarımı yapıldığında, ödemenin şeklini ve miktarını alıcının belirlediği bir değiş tokuş yöntemidir. Alıcı bunu belirlerken kalbinden geçene ve cüzdanının

Siz ne yapabilirsiniz?

- Konu hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak için çeşitli kaynakları okuyabilirsiniz (Kutsal Ekonomi, Charles Eisenstein, Okuyan Us Yayınevi / Armağan, Levvis Hyde, Metis Yayınları / Meteliksiz, Mark Boyle / Reclaiming the Gift Culture, Shikshanta / Armağan Dünyası, Jacques T. Godbout)
- <http://icimdensohbetler.blogspot.com> adresinden Emre'nin macerasını takip edebilirsiniz.
- Armağan çemberi etkinliklerine katılarak kendiniz deneyimleyebilirsiniz.
- www.paylasimekonomisi.com adresindeki Türkiye'den inisiyatifleri inceleyerek sisteme dahil olabilirsiniz.

neye elverdiğine bakar, dengede hissedeceği bir miktara karar verir. Bu öyle bir denge olmalıdır ki alışveriş sonrasında ne kendisini eksilmiştir hissetmelidir ne de "Az verdim, daha fazlasını hak ediyordu aslında" duygusunu... Ve dengeyi sağlamak, Armağan Ekonomisi'nin en önemli

armağandır. Bununla birlikte yine para kullanmayı onun yerine alınan mal ve hizmete karşılık gönülden kopan başka şeylerin armağan olarak verilmesi de söz konusudur elbette.

NASIL?

Armağan Ekonomisi ile ödeme çok çeşitli yöntemlerle olabilir, bunlardan hiçbiri diğerinden daha iyi veya daha doğru değildir. Uygulayanların kendilerine uygun olan yöntemi kullanmaları esastır. Sınırsız şekilde yapılabilecek olmakla birlikte belli başlı birkaç yöntem şunlar olabilir:

- Alıcı ne ödeyeceğine tamamen kendisi karar verir.

- Minimum fiyat belirtilir, bunun üstüne çıkıp çıkmamaya alıcı karar verir (Özellikle sabit masrafı olan işler için uygun bir yöntemdir. Örneğin tesisatçı evinize gelip yeni bir musluk taktığında sizden yol parası ve musluğun maliyeti olan X lirayı isteyip üstüne, emeği ve bilgisi için ne kadar para vereceğiniz kararını size bırakabilir).

- Önerilen bir miktar olabilir; alıcı bunun altına inebileceği gibi üstüne de çıkabilir (Tanımlanması ve fiyat biçilmesi kolay olmayan etkinlikler için uygun bir yöntem olabilir. Son zamanlarda atölyelerimizi bu yöntemi kullanarak düzenliyoruz)

- Benzer şekilde, önerilen bir fiyat aralığı olabilir.

NEREDE?

Armağan Ekonomisi, hemen her türlü alışverişte, yani her yerde kullanılabilir. Bununla birlikte birebir ilişki gerektiren ve bunu geliştiren bir uygulama olduğu için, alıcı ve satıcının yüz yüze gelebildiği, birbirine dokunabildiği durumlarda daha iyi çalışır; çünkü bu durumda bağ kurmak daha kolay olur.

NE ZAMAN?

Kişiler, firmalar; istedikleri ve hazır hissettikleri an Armağan Ekonomisi'ne geçebilirler. Geçiş, ani ve topyekün olmak zorunda değildir. Yapılan işin bir bölümünde (belirli ürünlerde veya belirli gün-saatlerde mesela) denemeler yapılabilir. Aynı şekilde "Nasil?" kısmında anlatılan farklı uygulamaların hangisinin daha uygun olduğuna, çalıştığına bakılabilir.

NEDEN?

- Paranın ve "tek fiyat"ın kişiliksizleştirdiği alışveriş olgusuna "ilişki" boyutunu ve hissiyatı katmak için

- Mal ve hizmetlere mümkün olan en çok sayıda kişinin ulaşmasını sağlamak için

- Mal veya hizmeti alan kişi, ödeme-yi kalbinden koparak yaptığından, iyi duyguların oluşacağı, "Eyvah, benden eksildi" hissiyatının oluşmayacağı, dengede kalmayı sağlayacağı için

- Bizleri "kendine yeterlilik illüzyonu"ndan birbirine ihtiyaç duyan, dayanışan topluluklar oluşturmaya götürdüğü için

KİM?

İsteyen her kişi, firma, Armağan Ekonomisi ile ilişkilenebilir ve bunu uygulayabilir. Büyük firmalar için bunu uygulamanın daha zor ve kullanışsız olabileceği varsayılabilir, zira her müşteriyle ilişki kurmak o kadar kolay olmayacaktır. Ancak yine de müşteriye samimiyetini aktardığı, onunla birebir ilişki kurmayı başardığı takdirde, onlar için bile mümkün olabilir. Ancak bireyler arasında ve küçük firmalarla olan alışverişlerde bunun uygulanması şüphesiz ki daha kolay ve olasıdır.

İklim Liderleri İstanbul'da Toplandı

Amerikan eski Başkan Yardımcısı ve iklim aktivisti Al Gore'un kurucusu olduğu Climate Reality Zirvesi geçen yıl İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Al Gore ve ekibi, dünya etrafında üç günlük eğitimler gerçekleştirerek, insan eliyle iklim değişikliği konusunda eğitimciler-rehberler yaratıyor. 650 kişinin katılımıyla gerçekleşen bu zirveyi takiben yerel ağlar kurularak, sunum ve eğitimlerin katılımçılar tarafından devam ettirilmesi teşvik ediliyor. Bir yıl sadece online iletişimde bulunan yerel iklim liderleri de 12 Ekim tarihinde Climate Reality Stratejik İlişkiler Direktörü Stephen Mills ile yerel ağ toplantısı yaptı. Toplantıda, yerel ağların ihtiyaçları, beklentileri, çalışan-çalışmayan alanlar ve Climate Reality projesinin gelecek vizyonu tartışıldı. Türkiye ağı olarak, dahil olabileceğimiz projeleri tartıştıkça, aslında henüz bir topluluk olmadığımızı fark ettik. Önümüzdeki günlerde bu konuyu tekrar canlandırmaya çalışacağız.

Siz ne yapabilirsiniz?

- <http://climateralityproject.org> adresinden projeye dahil olabilirsiniz.
- Climate Reality Leaders Turkey Facebook grubunu takip edebilirsiniz.
- İklim değişikliği ile ilgili bilgilendirme toplantılarına katılabilirsiniz.

Gastronomika ile Vejetaryenlerin de Aç Kalmadığı Bir Mutfak: Hatay

Ne zaman Güneydoğu ve Doğu Anadolu bölgelerine ziyarete gitsen; etli, bol sos, baharat ve yağla süslenmiş tabaklar ve ihtişamlı salonların arasında aç kalmaktan korkarım. Genelde de yoğurt ve salatayla baş başa kalırım. Ama bir mutfak düşünün ki, biberli ekmeğin adı altında, etsiz lahmacun diye düşünebileceğimiz bir seçenek bile sunuyor. Ziyaretlerim sırasında sadece Hatay'da etsiz, et-tavuk suyu konmamış onlarca çeşit arasında seçim yapamayınca, bu korkumdan en azından Hatay için kurtulmuş olmuştum. Her şeyiyle, özellikle de sayısız vejetaryen seçeneğiyle bu kent beni hep büyülemiştir. Yine aynı şekilde, çalışmalarımı çok etkileyici bulduğum **Gastronomika** ekibinin Hatay gastronomi kültürü hakkındaki etkinliği gerçekleştirmesi benim için ayın müjdesi oldu. Salt Beyoğlu'nda 12 Ekim'de Ha-

tay Mutfak etkinliği gerçekleştiren Gastronomika, her zamanki etkinlik kültürü içerisinde yine yemekleri hazırlayıp davetlilere sundu. Yemekleri tadabilirsiniz, hakkında sunum ve konuşmaları dinleyebilirsiniz. Ama etkinliğin daha lezzetli kısmı, konferans salonundaydı. İsterseniz bir Hataylının sabahtan akşama kadar yediklerinin macerasını takip edin, isterseniz yazılı olmayan mutfak kültürünün yazıya geçiriliş hikayesini dinleyin, etkilenmemek zor. Etkinlik üç ana başlık ve bunları izleyen tadım fasıllarını (kahvaltı, sokakta satılan ürünler, üretimi yapılan ürünler, Antakya yemek ve tatlıları) içeriyordu. Erol İğde, Maksut Aşkar, Mehmet Tanrıverdi, Süheyl Budak ve Yaren Çarpar'ın konuşmacı olarak katıldığı etkinliğin tüm sunumlarına <http://new.livestream.com/banttancanli/Gastronomika> adresinden ulaşabilirsiniz.

Siz ne yapabilirsiniz?

- Gastronomika etkinliklerini takip ederek katılımcı veya gönüllü olabilirsiniz. Başlayın takip etmeye, ya yerel mutfaklar ya da konservasyon gibi alt temalardan birinin sizi sürükleyeceğine eminim.
- Hatay Kültür ve Keşif dergisini takip edebilirsiniz.

Çinekop ve Sarıkanat Yemeyin ki Lüfer Yiyelim!

Lüfer de tükendiğinde, Boğaziçi'nden ne kalacak geriye? "İstanbulluyum" diyen farkında değilse lüferin ve tasalanmıyorsa tükendiğine, İstanbul peki, nerede? Defne Koryürek'in önderliğinde **Fikir Sahibi Damaklar / Slow Food Türkiye** tarafından 2011'de "İstanbul Lüfer'e Hasret Kalmasın" motosu ile başlatılan kampanya, bir adım daha ileriye taşınarak, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin desteğiyle "İstanbul'un Lüfer Bayramı"na dönüşmüş durumda. Bu yıl da, 18-19 Ekim tarihlerinde Kuzguncuk'ta İstanbul'un deniz yaşamı ve diğer tüm alanlarına dokunan bir bayram gerçekleştirildi. Program; yaratıcı drama, heykel ve resim gibi atölyeleri, aynı

zamanda da sofraya keyfi, balıkçı muhabbeti gibi denizadamı ve deniz yaşam alanlarına da dokunuyordu. Benim favorim, kartpostal atma etkinliğiydi. Küçüklüğümden beri kartpostal gönderen biriyim. Bana göre kartpostal göndermenin hey-

Siz ne yapabilirsiniz?

- Çinekop ve sarıkanatı, yani 24 santim altındaki lüferleri beslenmeden çıkarabilir, etrafınızı da bu yönde uyarabilirsiniz.
- İlgili etkinlik materyallerini, kampanya sitesinden çoğaltarak çeşitli mekanlara dağıtabilirsiniz.
- Avlayan ve satan kişi/kurumları Fikir Sahibi Damaklar veya ilgili makamlara bildirebilirsiniz.
- Slow Food etkinliklerini takip ederek, insanın doğa üzerindeki baskısının sonuçları konusunda bilgi edinebilirsiniz.

canlı tarafı, karşıdaki kişiye mesaj ulaştırmak değil. Beni heyecanlandıran, mesaj karşıya ulaşacak mı ulaşmayacak mı piyangosunu oynamak. Her seferinde içimden bir tahmin yapar, sonucunu beklerim. Bu sefer de yavru balıklara ulaşacağına niyet ettim, bekliyoruz.

6. DOĞAL, ORGANİK VE SAĞLIKLI ÜRÜNLER FUARI

6. Natural, Organic and Healthy Product Exhibition

www.exponatura.net
exponatura 15

8 - 11 Ocak / January 2015
İstanbul Fuar Merkezi / Expo Center / TURKEY

Katılımlarıyla

BU FUAR 5174 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TOBB (TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ) İZİNİ İLE DÜZENLENMEKTEDİR.

İncirli Cad. No:112 / 6 Bakırköy / İSTANBUL
Tel: +90 (212) 570 63 05 (pbx)
Faks: +90 (212) 570 63 06
tureks@tureksfuar.com.tr

Kazandıran Buluşmalar

Trabzon'un Tonya ilçesinde 2011 yılında "ÇED gerekli değildir" kararı mahkeme tarafından iptal edilen HES projesi yeniden gündemde. HEDA Elektrik Üretim Ltd. Şti., proje üzerinde değişiklik yaparak yeniden Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın ilgili birimlerine başvurdu.

27 Eylül'de **Burdur Gölü**'nün kurumasına dikkat çekmek için "su yası" tutuldu. TMMOB, hazırladığı raporla bölgede yapılan madencilikğin doğal yaşamı bozduğuna dikkat çekti.

Küresel iklim değişikliği, meyve ağaçlarının dengesini bozmaya devam ediyor. Mersin'in **Mut** ilçesinde bazı erik ağaçlarının çiçek açıp meyve verdiği görüldü.

Hasankeyf'i sular altında bırakan İlisu Barajı'nın ÇED raporundan muaf tutulduğu madde, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildi.

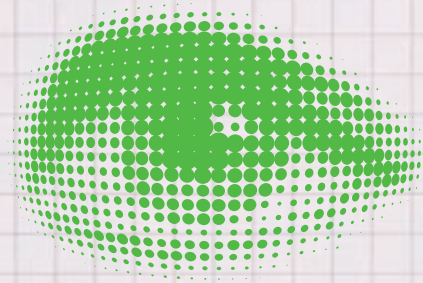
Afyonkarahisar'ın Sandıklı ilçesine bağlı **Selçik** köyünde 4 bine yakın ağacı sulamakta kullanılan kaynak suyu kuraklık nedeniyle kurudu.

Fransa'nın güneyini etkisi altına alan şiddetli yağışın sele neden olması üzerine Montpellier bölgesindeki yerleşim birimleri **afet bölgesi** ilan edildi.

Türkiye genelinde olduğu gibi **Yozgat**'ta da mevsimin kurak geçmesi, su sıkıntısını beraberinde getirdi. Kente bağlı köylerde suların azalması vatandaşları su tankeri almaya yöneltti.

Türkiye'nin en önemli akarsularından Kızılırmak ile Yeşilirmak'ın denize döküldüğü **Samsun**, kuraklık tehdidiyle karşı karşıya kaldı. Akarsularda su düzeyi azalırken, barajlardaki ortalama doluluk oranı %45,10'a kadar düştü.

GÖZÜMÜZDEN

KAÇMAYANLAR

Nasreddin Hoca'nın maya çaldığı Akşehir Gölü kurudu; İstanbul Fatih'te afet toplanma alanı imara açıldı; yoğun saatler dışında İstanbul'da bisikletle otobüse binmek serbest; Samsun'da "termik santrale hayır" eylemi; yeşil şehir tekneleri Stockholm'de "vira" dedi...

 Gözde İVGİN

İç Anadolu'da Kayseri'nin bazı ilçelerinde ve ağırlıklı olarak Erçiyas Dağı'nın güney eteklerinde yetişen "**Gilaburu**" olarak bilinen meyvenin hasadına başlandı.

Su seviyesinin giderek azalmasıyla ilgili haberlerle sık sık gündeme gelen Sapanca Gölü'nü besleyen dereler üzerinde bulunan 17 su fabrikasından 5'i kuraklık sebebiyle **üretimi durdurdu**.

Yeni dönemde ilk zam İzmir'deki doğalgaza geldi. Resmi Gazete'de yayımlanan karara göre İzmirli, Ekim ayından itibaren doğalgazı zamlı ödemeye başladı. Zam oranı, tüketicinin bulunduğu kademeye göre **%2-8 arasında artacak**.

Ülkemizde çok nadir rastlanan bir keklik türü olan "**ur kekliği**", Van'ın Bahçesaray ilçesinde 3 bin 500 metrede görüntülendi.

İstanbul Elektrik Tramvay ve Tünel İşletmeleri (İETT), İstanbul'da bisiklet kullanıcılarının artık yoğun saatler dışında **otobüslere bisikletle binebileceklerini** açıkladı. Düzenlemeye göre bisiklet kullanıcıları, araçların yoğun olduğu 06:00-10:00 ve 16:00-22:00 saatleri dışında sadece yolcu ücreti ödeyerek seyahat edebilecek.

Bursa'da CHP'li Nilüfer İlçe Belediyesi tarafından yeni oluşturulan bir parka "**Gezi Parkı**" adı verildi. Parkın açılış törenine Gezi olaylarında yaşamını yitirenlerin aileleri de katıldı.

İstanbul Fatih'te afet toplanma alanı olarak belirlenen bölge **imara açıldı**. 8 bin metrekarelik alana beş katlı otel, konut projeleri ve tarihi bir caminin kopyası yapılacak.

UCLG (Dünya Belediyeler Birliği) ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı **Kadir Topbaş**, Birleşmiş Milletler'in 69'uncu genel kurul toplantıları için Genel Sekreter Ban Ki-moon'un davetlisi olarak gittiği ABD'nin New York şehrinde düzenlenen İklim Zirvesi'ne katıldı. Topbaş, "Çevreye duyarlı bina yapanların belirli harçlardan muaf olmasını destekleyebiliriz" dedi.

CHP İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın kullanacağı Çengel-

köy'deki Vahdettin Köşkü ile Beylerbeyi Sarayı çevresindeki trafiği çözmek için yapılan kavşak ve yol genişletme çalışmaları sırasında 50-60 yıllık çınar ağaçlarının kesildiğini belirtti. Tanal, konuyu bir soru önergesiyle Meclis'e taşıdı.

Kars KuzeyDoğa Derneği Başkanı **Doç. Dr. Çağan Şekercioğlu**, Arpaçay İlçesi'ndeki Kuyucuk Gölü Kuş Cenneti'nin bilinçsiz su kullanılması nedeniyle tamamen kurduğunu ve artık buraya göç mevsiminde bile kuşların uğramadığını söyledi. 10 yıl önce Eylül ayında gölde 40 binden fazla kuşun olduğunu belirten Doç. Dr. Şekercioğlu, bu yılın Eylül ayında ise 17 angut kuşu saydıklarını kaydetti.

Afyonkarahisar ile Konya sınırları içerisinde kalan, bir zamanlar kayık ve teknelerle gezilebilen **Akşehir Gölü kurudu**. Gölün bulunduğu alanda, kuraklık nedeniyle bir yerden bir yere yürüyerek geçilebiliyor.

Zeytinburnu'ndan başlayıp Yeşilköy sahiline kadar devam eden hattaki inşaat planlarına karşı **Bakırköy halkı sokağa çıktı**.

Soma'da 153 milyon ton kömür üretimi karşılığında yapılacak termik santral nedeniyle kamulaştırılan alan içerisinde kalan zeytinliklerin kesilmesine karşı Somalılar nöbet tutuyor. Ağaç kesimi ise devam ediyor.

Elektrik Mühendisleri Odası, Zonguldak'taki **Çatalağzı Termik Santrali**'nin özelleştirme ihalesinin yürütmesinin durdurulması ve iptali için Danıştay'a başvurdu.

İzmir Efemçukuru'nda maden sahası kapasite artışı talebinden sonra bilirkişi heyeti bölgeye gitti. İZSU'nun bölgedeki su analizlerine göre yüksek miktarda **mangan, demir ve arsenik** var.

Samsun'un Terme ilçesinde yapılacak istenen kömürle çalışacak 680 megavatlık **termik santrale tepki** gösteren ilçe sakinleri eylem yaptı.

Antalya'nın Akseki ilçesinden başlayarak Manavgat'a devam eden Ahmetler Kanyonu'nda inşa edilmesi planlanan HES projesi hakkında **Antalya 2. İdare Mahkemesi** yürütmeyi durdurma kararı verdi.

Uluslararası Kıyı Temizleme Etkinliği, Muğla'nın Marmaris İlçesi'nde dünya ile eşzamanlı olarak yapıldı. Asker ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katıldığı temizlikte **üç traktör römorku çöp** toplandı.

Aydın'ın Söke Ovası'nda 15 yıl sonra ilk defa ekimi yapılan **soya fasulyesinin hasadı** yapıldı.

Muğla 1. İdari Mahkemesi, Ortaca İlçesi Dalyan Mahallesi'nde bulunan dünyaca ünlü **İztuzu Plajı**'nın ihalesine yönelik önceden verdiği durdurma kararını itiraz üzerine kaldırdı.

Fransa Parlamentosu'nun alt kanadında görüşülmeye başlanan "Yeşil Büyüme İçin Enerji Dönüşümü" yasa tasarısının, elektrik üretiminde halihazırda %75 seviyesinde olan nükleer enerji payının **2025'e kadar %50'ye düşürülmesi** hedefini öngören maddesi kabul edildi.

İngiliz Kraliyet Ailesi'nin mutfağına kadar giren; uzun raf ömrü, iri ve albenili dış görüntüsü, tatlı ve sulu iç yapısıyla dünyanın en kaliteli inciri kabul edilen "**Bursa siyahı**"nda, bu yıl 41 milyon 913 bin dolar ile tüm zamanların ihracat rekoru kırıldı.

Yeşil enerjiyle çalışan yolcu gemileri sefere çıkmaya başladı. İlk olarak Stockholm'de çalışmaya başlayan yeşil şehir tekneleri, 10 dakikada 180 kilowatt saatlik nikel pillerle şarj oluyor; bir saat boyunca 9 knot'luk bir hızla yol alabiliyor.

Kaynaklar: Birgün, Milliyet, Anadolu Ajansı, Haberler.com, Doğan Haber Ajansı, Zaman, Radikal, Bianet, Yurt, Yeşil Gazete, Doğan Haber Ajansı, CNNTURK, Yeryüzü Haber, Hürriyet

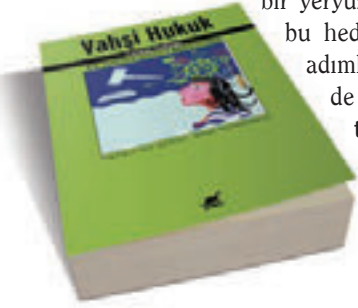
Vahşi Hukuk: Bir Yeryüzü Adaleti Manifestosu

Yazar: Cormac Cullinan

Çeviri: Meral Güneşdoğmuş

Yayınevi: Ayrıntı Yayınları, 2014

Tek yaşam alanımız olan yeryüzünü hızla tahrip ediyoruz. Şu da aşikar ki, doğanın tahribatını kolaylaştıran ve meşrulaştıran günümüz hukuk sisteminin baştan sona gözden geçirilmesi zorunlu. Ama nasıl? İşte **Cormac Cullinan**, "Vahşi Hukuk" adlı kitabında bu sorunun yanıtlarını arıyor. Cullinan'a göre, doğal topluluklar ve ekosistemler yasal hakları olan tüzel kişilerdir. Biz insanlar, İklim Değişikliği gibi büyük krizlerle baş etmek istiyorsak, sorunun kaynağına inmeliyiz; kim olduğumuzu yeniden düşünmeli, doğal dünyayla kopan bağlarımızı yeniden kurmalıyız. Vahşi hukuk kavramını ele alan Cullinan, doğayla uyumlu yasaların uygulanabilirliğini de pratik örneklerle gösteriyor okurlara: "Dünya yönetişimi" ve "yeryüzü içtihadı" gibi yeni anlayışlar eşliğinde, yeni bir yeryüzü hukukunun nasıl olması ve bu hedefe ulaşmak için hangi pratik adımların atılması gerektiği üzerinde duran kitap; **politika, hukuk teorisi, kuantum fiziği ve yerli halkların kadim bilgeliğini** bir araya getirerek ilginç ve kolaylıkla okunup anlaşılabilir bir öneriler dizisi ortaya koyuyor.

Nükleer Enerji Çözüm Değil

Yazar: Helen Caldicott

Çeviri: Korol Diker

Yayınevi: Yeni İnsan Yayınevi, Haziran 2014

Amerika'nın önde gelen nükleer aktivistlerinden **Helen Caldicott**, ilk kez Türkçe'ye çevrilen bir kitabıyla Türkiye'de: Nükleer Enerji Çözüm Değil. Çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanı olan Helen Caldicott; aynı zamanda ABD örgütü Sosyal Sorumluluk Sahibi Hekimler'in ve Nükleer Politikalar Araştırma Enstitüsü'nün kurucu başkanı. 1979'da ABD'de meydana gelen Three Mile Island nükleer kazasının ardından bölgede incelemeler yapan, ağırlıklı olarak ABD ve Avustralya'yı ve Türkiye dahil dünyanın pek çok yerini dolaşan Caldicott, Nükleer Çözüm Değil adlı kitabında da nükleer enerjinin tehlikelerine karşı önemli argümanlar sunuyor. **Nükleersiz.org Proje Koordinatörü Korol Diker** tarafından Türkçe'ye çevrilen kitabın ilk basımı 2006 yılında gerçekleştiğinden, 2011 yılında meydana gelen ve nükleer santrallara dair algıları altüst eden Fukuşima nükleer kazasını ele alamıyor. Bu noktada hem güncel değerlendirmelerin hem de Türkiye'ye dair soruların yanıtlarının yer aldığı **Nükleersiz aktivisti Ümit Şahin** tarafından kaleme alınmış oldukça önemli bir sunuş yazısı var. Bu yazıda Türkiye'de kurulmak istenen nükleer santralların geçirdiği tüm evreleri, yaşanan gelişmeleri, inşaları için yapılan sözleşmelerin esaslarını, çevre etki değerlendirme (ÇED) süreçlerini, raporların nasıl hazırlandığını ve çok daha fazlasını bulabilirsiniz.

Gıdanın Geleceği Üzerine Saha Notları: Üçüncü Tabak

Yazar: Dan Barber

Yayınevi: Penguin Press HC, Mayıs 2014

Baştan söyleyelim: Bu kitap, ödüllü bir şefin eseri. Ancak sık sık New York Times'da yazıları yayınlanan **Dan Barber** için sadece teorisinde değil, pratiğinde de zehir gibi. 2006 yılında New York'un en iyi aşçısı (Best Chef) ödülünü alan Barber, 2009 yılında da Time dergisinin "**Dünyanın En Etkili 100 İnsanı**" arasına girmeyi başarmış. Peki, geçtiğimiz aylarda yayınlanan Üçüncü Tabak: Gıdanın Geleceği Üzerine Saha Notları

(The Third Plate: Field Notes on the Future of Food) kitabında ne anlatıyor Barber? Kitabında, son 10 yıldır dünyanın dört bir yanına yaptığı araştırma gezilerinin sonuçlarını paylaşan Barber, bugünkü yemek alışkanlıklarımızın hem çevre hem de insan sağlığına son derece zararlı olduğunu ortaya koyuyor; ardından da hem toprağı ve bizi iyileştirecek ve aynı zamanda da son derece lezzetli olan gıdaya dair yeni ve radikal bir bakış açısı sunuyor. Gerçekten ağız sulandırıcı ve umut verici değil mi?

Coca-Cola İçecek 2013 Sürdürülebilirlik Raporu Yayınlandı

GRI G4 raporlama ilkelerini Türkiye’de bu yıl ilk defa uygulamaya koyan az sayıda şirketten biri olarak, sürdürülebilirlik performansımızı ‘İnsan’, ‘Çevre’ ve ‘Toplum’ başlıkları altında tüm paydaşlarımızın bilgisine sunuyoruz.

Sürdürülebilirlik performansımızın detaylarına www.cci.com.tr adresinde yer alan 2013 Sürdürülebilirlik Raporumuzdan ulaşabilirsiniz.

Coca-Cola İçecek

Şekerbank

ENERJİYİ VE
EMEĞİ KORUYAN

eKO
KREDİ

Doğa
için
güzel
haber

Enerji verimliliği yatırımlarının finansmanında Türkiye'de öncü rol edinen Şekerbank, EKOkredi ile bugüne kadar 59 bini aşkın bireysel müşteri, esnaf, çiftçi, işletme ve KOBİ'yi enerji tasarrufuyla tanıştırdı. EKOkredi ile 15,8 milyar kilovatsaat enerji tasarrufu sağlandı, 3,5 milyon ton karbon salımı engellendi, 79 bini aşkın konut yalıtımı desteklendi ve 144 milyon metreküp doğalgaz tasarrufu elde edildi. Şekerbank, EKOkredi ile emeği ve enerjiyi koruyarak ülkemiz ekonomisine destek olmaya devam ediyor.

ekokredi.com.tr | 444 78 78